

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 3. november 2022
(OR. en)

14217/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0347(COD)

ENV 1087
ENER 549
IND 437
TRANS 673
ENT 151
SAN 579
AGRI 594
CODEC 1659

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	27. oktoober 2022
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 542 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (uuesti sõnastatud)

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 542 final.

Lisatud: COM(2022) 542 final

Brüssel, 26.10.2022
COM(2022) 542 final

2022/0347 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta

(uuesti sõnastatud)

{SEC(2022) 542 final} - {SWD(2022) 345 final} - {SWD(2022) 542 final} -
{SWD(2022) 545 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Puhas õhk on väga tähtis inimeste tervise ja keskkonna säilitamise jaoks. Euroopa Liidus (EL) on õhu kvaliteet viimasel kolmel kümnendil oluliselt paranenud tänu ELi ning liikmesriikide riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste ühistele püüdlustele vähendada õhusaaste kahjulikku mõju¹. Sellegipoolest seostatakse ligikaudu 300 000 enneaegset surma aastas (vrd kuni üks miljon enneaegset surma aastas 1990. aastate alguses) ja märkimisväärset arvu mittenakkuslikke haigusi (nt astma, südame-veresoonkonna probleemid ja kopsuvähk) endiselt õhusaastega (eriti peenosakeste, lämmastikdioksiidi ja osooniga)^{2, 3}. Õhusaaste on ELis jätkuvalt peamine keskkonnaga seotud varajase surma põhjus. See mõjutab ebaproportsionaalselt haavatavaid elanikkonnarühmi, nagu lapsed, eakad ja terviseprobleemidega inimesed, samuti sotsiaal-majanduslikult ebasoodsas olukorras olevad rühmad⁴. Samuti on üha rohkem tõendeid selle kohta, et õhusaastega võib seostada muudatusi närvisüsteemis, näiteks dementsust⁵.

Peale selle ohustab õhusaaste keskkonda, põhjustades hapestumist, eutrofeerumist ja osoonikahjustusi, mis kahjustavad metsi, ökosüsteeme ja põllukultuure. Lämmastikuühendite sadenemisest tingitud eutrofeerumine ületab kriitilist taset kahel kolmandikul ELi ökosüsteemi aladel, avaldades märkimisväärset mõju elurikkusele⁶. See saaste võib suurendada veereostuse kaudu tekkinud lämmastiku ülejääki.

2019. aasta novembris avaldas komisjon välisõhu kvaliteedi direktiivide (direktiivid 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ⁷) toimivuskontrolli tulemused. Toimivuskontrolli tegemisel jõuti järeldusele, et direktiivid on olnud *osaliselt* tulemuslikud õhukvaliteedi parandamisel ja õhukvaliteedi standardite saavutamisel, kuid direktiivide kõiki eesmärke ei ole veel saavutatud.

2019. aasta detsembris võttis Euroopa Komisjon [Euroopa rohelises kokkuleppes](#)⁸ kohustuse veelgi parandada õhukvaliteeti ja viia ELi õhukvaliteedi standardid paremini kooskõlla Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) soovustega. WHO soovitusi, mis läbivad korrapäraselt (tavaliselt iga kümne aasta tagant) teadusliku läbivaatamise, muudeti viimati 2021. aasta septembris⁹. Seda eesmärki tagada parem kooskõla kõige uuemate teadusuuringute tulemustega kinnitati [nullsaaste tegevuskavas](#),¹⁰ kus on esitatud visioon

¹ Vt näiteks EEA (2018), „Air Quality in Europe – 2018 Report“. Kõigi kättesaadavate andmekogude põhjal koostatud mediaanhinnangu kohaselt oli Euroopas 2015. aastal 445 000 enneaegset surma, samas kui 25 aastat varem (1990. aastal) oli enneaegsete surmade mediaanarv 960 000.

² WHO on öelnud, et „mittenakkuslikud haigused, mida nimetatakse ka kroonilisteks haigusteks, on üldjuhul pikaajalised ning neid põhjustab kombinatsioon geneetilisi, füsioloogilisi, keskkonna- ja käitumuslikke tegureid. Mittenakkuslikud haigused mõjutavad ebaproportsionaalselt inimesi väikese ja keskmise sissetulekuga riikides, mille arvele langeb enam kui kolm neljandikku maailmas neist haigustest põhjustatud surmadest (31,4 miljonit).“

³ Vt näiteks EEA (2021), „Air Quality in Europe 2021“.

⁴ Vt näiteks EEA (2018), „Unequal exposure and unequal impacts: social vulnerability to air pollution, noise and extreme temperatures in Europe“.

⁵ Ameerika Ühendriikide Keskkonnakaitse Agentuur (2019 ja 2022), „Integrated Science Assessment for Particulate Matter. Supplement to the 2019 Integrated Science Assessment for Particulate Matter“.

⁶ Vt näiteks „Teine puhta õhu poliitika aruanne“, COM(2021) 3.

⁷ Direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus ning direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta, mida on muudetud komisjoni direktiiviga (EL) 2015/1480.

⁸ COM(2019) 640.

⁹ WHO (2021) „WHO Global Air Quality Guidelines“.

¹⁰ COM(2021) 400.

vähendada 2050. aastaks õhusaastet (ning vee- ja pinnasereostust) tasemeni, mida ei peeta enam tervisele ja looduslikele ökosüsteemidele kahjulikuks ning mille puhul arvestatakse meie planeedi taluvuspiire ja luuakse seega mürgivaba keskkond. Lisaks on selles kehtestatud 2030. aasta eesmärgid, millest kaks on seotud õhuga: vähendada rohkem kui 55 % võrra õhusaaste mõju tervisele (enneaegseid surmasid) ning 25 % võrra selliste ELi ökosüsteemide osakaalu, kus õhusaaste ohustab elurikkust. Rangemad õhukvaliteedi standardid aitavad ka saavutada Euroopa vähktõvevastase võitluse kava¹¹ eesmärgi. Peale selle teatas komisjon [Euroopa rohelistes kokkuleppes](#) kavatsusest tugevdada õhukvaliteedi seiret ja modelleerimist ning õhukvaliteedi kavu.

Seoses 2022. aasta veebruaris alanud Venemaa sõjalise agressiooniga Ukraina vastu leppisid ELi juhid kokku vajaduses ruttu kiirendada üleminekut puhta energia tootmisele, et vähendada ELi sõltuvust Venemaalt imporditavast gaasist ja muudest fossiilkütustest. 18. mail 2022 võeti vastu ambitsioonikas meetmepakett „[REPowerEU](#)“, muu hulgas selleks, et abistada liikmesriike taastuenergia tootmise kasutuselevõtu kiirendamisel. Komisjoni teatises¹² kirjeldatud kiire rakendamise korral võib see pakett tuua märkimisväärset kasu ka õhusaaste vaatenurgast.

Välisõhu kvaliteedi direktiivid on osa terviklikust puhta õhu poliitikaraamistikust, mis tugineb kolmele sambale. Esimene sammas koosneb välisõhu kvaliteedi direktiividest endist. Nende direktiividega on kindlaks määratud kvaliteedistandardid välisõhu 12 saasteaine kontsentratsioonitasemetele. Teine sammas on direktiiv, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist¹³. Selle direktiiviga on kindlaks määratud liikmesriikide kohustused vähendada peamiste välisõhu saasteainete ja nende eellaste heidet, tegutsedes ELis ühiselt piiriülese saaste vähendamise nimel. Sellele lisanduvad rahvusvahelised jõupingutused, eelkõige need, mida tehakse piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames, et vähendada väljastpoolt ELi pärit piiriülest heidet¹⁴. Kolmas sammas koosneb õigusaktidest, millega on kindlaks määratud heitenormid peamiste õhusaaste allikate jaoks, nagu maanteeõidukid, elumajades kasutatavad kütteseadmed ja tööstuskäitised¹⁵.

Sellistest allikatest pärit saaste kogust mõjutavad ka muud poliitikameetmed, mis avaldavad mõju olulistele tegevustele ja sektoritele, nagu transport, tööstus, energeetika ja kliima ning põllumajandus. Mitu neist poliitikameetmetest on osa hiljutistest [Euroopa roheline kokkuleppe](#) kohastest algatustest, nagu [nullsaaste tegevuskava](#), [Euroopa kliimamäärus](#)¹⁶ ja pakett „[Eesmärk 55](#)“,¹⁷ mis sisaldavad energiatõhususe ja taastuenergiaga seotud meetmeid, [metastrateegia](#),¹⁸ [säätva ja aruka liikuvuse strateegia](#),¹⁹ seonduv 2021. aasta uus linnalise

¹¹ COM(2021) 44. Vähktõvevastase võitluse kavas kinnitatakse vajadust vähendada välisõhu saastatust, mis põhjustab muu hulgas kopsuvähki. Kavaga on ette nähtud ka seadusandliku ettepaneku esitamine 2022. aastal, et veelgi vähendada töötajate kokkupuudet asbestiga (vt COM(2022) 489).

¹² COM(2022)230.

¹³ Vt direktiiv 2016/2284/EL.

¹⁴ Tuleks märkida, et väljastpoolt ELi liikmesriike pärit õhusaasteainete heide mõjutab saastefooni ELis. Selle heite vähendamisel võib olla oluline roll piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonil, nagu ka suutlikkuse suurendamisel ja muul toel, mida EL pakub ühinemisprotsessi raames, eelkõige Lääne-Balkani riikidele.

¹⁵ Sh direktiivid 2010/75/EL (tööstusheidete kohta), 2015/2193/EL (keskmise võimsusega põletusseadmete kohta), 98/70/EÜ (kütuse kvaliteedi kohta), 2016/802/EL (vedelkütuste väävlisisalduse kohta) ja 2009/125/EÜ (ökodisaini kohta) ning määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (sõidukite heitenormide kohta), määrused (EL) 2016/427, (EL) 2016/646 ja (EL) 2017/1154 (tegelikus liikluses tekkiva heite kohta) ning määrus (EL) 2016/1628 (väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate kohta).

¹⁶ Määrus (EL) 2021/1119.

¹⁷ COM(2021) 550.

¹⁸ COM(2020) 663.

¹⁹ COM(2020) 789, sh komisjoni võetud kohustus algatada 2023. aastal spetsiaalne uuring, mille käigus selgitatakse välja, milliseid digitaalseid ja tehnilisi lahendusi saaks kasutada selleks, et võimaldada

liikumiskeskonna raamistik,²⁰ [elurikkuse strateegia](#)²¹ ja [algatus „Talust taldrikule“](#)²². Peale selle on Euro 7 (PLAN/2020/6308) ettepaneku eelseisva vastuvõtmise ja rakendamise tulemusel oodata sõiduautode, kaubikute, veoautode ja busside tekitatava saasteainete heite märkimisväärselt vähenemist.

Välisõhu kvaliteedi direktiivide läbivaatamisel direktiivid liidetakse. Läbivaatamise eesmärk on

- viia ELi õhukvaliteedi standardid paremini kooskõlla WHO soovitustega;
- veelgi parandada õigusraamistikku (nt karistuste ja avaliku teabe osas);
- paremini toetada kohalikke ametiasutusi puhtama õhu saavutamisel, tugevdades õhukvaliteedi seiret ja modelleerimist ning õhukvaliteedi kavu.

Mõjuhinnangust on näha, et kavandatud läbivaatamisega kaasnev kasu ühiskonnale on märgatavalt suurem kui kulud. Peamine oodatav kasu on seotud tervisega (sh väiksem suremus ja haigestumine, väiksemad tervishoiukulutused, harvem haiguse tõttu töölt puudumine ja suurem tööviljakus) ja keskkonnaga (sh väiksem osoonist tingitud saagikuse langus).

1.1. Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Käesolev algatus on osa komisjoni 2022. aasta tööprogrammist ja oluline meede nullsaaste tegevuskavas. Nagu kõigi Euroopa roheline kokkuleppe algatustega, püütakse ka selle algatusega tagada, et eesmärgid saavutatakse kõige tõhusamal ja vähem koormaval viisil, järgides olulise kahju ärahoidmise põhimõtet. Ettepanek aitab saavutada nullsaaste eesmärki ja nullsaaste tegevuskavas püstitatud õhukvaliteediga seotud eesmärke, et kaitsta tervist ja keskkonda. Ettepaneku edukaks elluviimiseks on olulised mitmed Euroopa roheline kokkuleppe algatused ja prioriteedid (millele võivad omakorda kasuks tulla kavandatud direktiivis sätestatud kõrgemad eesmärgid):

- kliimamäärus ja pakett „Eesmärk 55“, mille kõrgemate kliimaeesmärkidega edendatakse heiteta või vähese heitega tehnoloogia kasutuselevõttu (nt taastuvenergia, mida ei saada põlemise teel, energiatõhususe meetmed, elektritransport), mis on kasulik õhukvaliteedile. Ambitsioonikamate eesmärkide püstitamise ettepanekud hõlmavad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) ja ELi jõupingutuste jagamise määrase kõrgemaid eesmärke ning rangemaid sõiduautode ja kaubikute CO₂ heite norme, mille kohaselt kõik uued registreeritud autod ja kaubikud peavad olema alates 2035. aastast heiteta. Käesoleva ettepaneku kohased rangemad õhukvaliteedi standardid toovad kasu ka kliima vaatenurgast, vähendades kasvuhoonegaaside, eelkõige fossiilkütuste põletamisel tekkivat CO₂ heidet ja lühiajalise kliimamõjuga saasteaine – musta süsiniku – heidet.
- Kavas „REPowerEU“ on kavandatud meetmed, et kiiresti vähendada Euroopa sõltuvust Venemaa fossiilkütustest, sealhulgas kahandada summaarset energiatarbimist, mitmekesistada energiaimporti, asendada fossiilkütused, kiirendada üleminekut taastuvenergiALE energia tootmisel, tööstuses, hoonetes ja transpordisektoris ning edendada

---

mõjusamaid ja kasutajasõbralikumaid linnades sõidukite juurdepääsu reguleerivad eeskirju (sh vähese heitega piirkondi), järgides samal ajal subsidiaarsuse põhimõtet (vt COM(2021) 811).

²⁰ COM(2021) 811.

²¹ COM(2020) 380.

²² COM(2020) 381.

arukate investeeringute tegemist. Nende meetmete kiirem rakendamine võib tuua kasu ka õhukvaliteedile.

- Põlemisvabade taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu suurenemisel väheneb sõltuvus fossiilkütustest ja seega õhusaasteainete heide, tänu millele paraneb õhukvaliteet. Taastuvate energiaallikate edendamise algatuste hulka kuulub 2021. aasta ettepanek muuta teist taastuvenergia direktiivi,²³ milles seatakse 2030. aastaks kõrgemad eesmärgid, samuti komisjoni 2022. aasta teatis kava „REPowerEU“ kohta, kus rõhutatakse vajadust koondada investeeringud taastuvatesse energiaallikatesse (eelkõige päikese- ja tuuleenergiasse ning soojuspumpadesse, mis kõik toovad kasu ka õhukvaliteedile) perioodi algusesse.
- Kõrgemad sihid energiatõhususe valdkonnas ja siduva ELi energiatõhususeesmärgi kehtestamine ettepaneku kaudu vaadata läbi energiatõhususe direktiiv²⁴ vähendavad üldist energiavajadust, sealhulgas vajadust fossiilkütuste järele, ja seega kahandavad õhusaasteainete heidet, tänu millele paraneb õhukvaliteet.
- Säästva ja aruka liikuvuse strateegia alusel ning seonduvas 2021. aasta uues linnalise liikumiskeskonna raamistikus võetavad meetmed, mis toetavad üleminekut väiksema heitega sõidukitele ja ühistranspordile, toovad kasu ka õhukvaliteedile. Õhukvaliteedi vaatenurgast eriti oluliste meetmete hulka kuuluvad rangemad õhusaasteainete heitenormid sisepõlemismootoriga sõidukitele (tulevases **Euro 7** ettepanekus);²⁵ ettepanek võtta vastu määrus **alternatiivkütuste taristu** kohta²⁶ (on vaja laadimis- ja tankimistaristu üldvõrku, et lihtsustada taastuvkütuste ja vähese CO₂ heitega kütuste, sh elektromobiilsuse kasutuselevõttu, millega kaasneb oluline kasu õhukvaliteedile); ettepanekud algatuste **ReFuelEU Aviation** ja **FuelEU Maritime** kohta, mis sisaldavad meetmeid puhtamate kütuste kasutuse edendamiseks, millega tõenäoliselt väheneb õhusaasteainete heide, ning meetmeid, millega parandatakse õhukvaliteeti sadamate ja lennujaamade lähedal, kohustades kasutama teatavat tüüpi laevade puhul kaldaäärset elektritoidet või heitevabu energiaallikaid ning lennukites säästvaid lennukikütuseid. Välisõhu kvaliteedi direktiivid omakorda edendavad meetmete võtmist linnapiirkondades üleminekul väiksema heitega liikuvusele, vähese heitega piirkondade loomist, ühistranspordi suuremat kasutamist ja aktiivset liikuvust, et tagada kinnipidamine piirtasemetest.
- Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) keskkonnahoidlikumaks muutmine ja strateegia „Talust taldrikule“ (nt ammoniaagiheite vähendamise meetmete edendamine ÜPP strateegiakavade kaudu või toitainete majandamise parandamine) võivad aidata vähendada põllumajandusest pärit ammoniaagiheidet.
- Käesoleva ettepaneku kohased rangemad õhukvaliteedi standardid aitavad kaitsta mitmekesisust koosõlas elurikkuse strateegiaga, samal ajal kui ökosüsteemi seisundit parandavad meetmed, nagu kavandatud looduse taastamise määrus, võivad tuua kasu ka puhta õhu vaatenurgast.

1.2. Õiguslik alus

Õhukvaliteedialaste ELi meetmete õiguslik alus on [Euroopa Liidu toimimise lepingu](#) (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklid 191 ja 192, mis käsitlevad keskkonda. Nende artiklitega on antud ELile volitus tegutseda, et säilitada, kaitsta ja parandada keskkonna

²³ COM(2021) 557 final

²⁴ COM(2021) 558 final.

²⁵ COM (2022) XXX, „European vehicle emissions standards – Euro 7 for cars, vans, lorries and buses“ (vaadatud 4. augustil 2022).

²⁶ COM(2021) 559 final.

kvaliteeti, kaitsta inimeste tervist ning edendada meetmeid rahvusvahelisel tasandil, tegelemaks piirkondlike või ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega. Sama õiguslik alus on ka kehtival välisõhu kvaliteedi direktiividel. Kuna tegemist on valdkonnaga, kus ELil ja liikmesriikidel on jagatud pädevus, peavad ELi meetmed olema kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

1.3. Subsidiaarsus ja proportsionaalsus

Käesoleva algatuse eesmärke ei ole võimalik piisavalt saavutada liikmesriigi tasandil. Esiteks seepärast, et õhusaaste on oma olemuselt piiriülene: õhusaaste modelleerimine ja mõõtmine atmosfääris annavad kahtlusteta tunnistust sellest, et ühes liikmesriigis tekkinud saaste suurendab ka teistes liikmesriikides mõõdetava saaste kogust²⁷. Atmosfääri paiskunud või atmosfääris moodustunud õhusaasteained võivad kanduda edasi tuhandeid kilomeetreid. Vaatluselise probleemi ulatuse tõttu on vaja tegutseda ELi tasandil, kandmaks hoolt selle eest, et kõik liikmesriigid võtavad meetmeid oma elanikkonda ähvardavate ohtude vähendamiseks.

Teiseks nõutakse ELi toimimise lepingus poliitikameetmeid, mille eesmärk on tagada kõrgetasemeline kaitse, võttes arvesse ELi eri piirkondade olukorra mitmekesisust²⁸. Kehtivate direktiividega on kehtestatud kogu ELis kohaldatavad õhukvaliteedi miinimumstandardid, kuid on jäetud meetmete valik liikmesriikidele, et nad saaksid kohandada neid meetmeid konkreetsetele riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele oludele. Seda põhimõtet rakendatakse ka kavandatud direktiivis, millega liidetakse kaks kehtivat välisõhu kvaliteedi direktiivi üheks direktiiviks.

Kolmandaks tuleb tagada õiglus ja võrdsus, pidades silmas õhusaaste kontrollimeetmete mõju majandusele ja välisõhu kvaliteeti inimeste jaoks kõikjal ELis.

1.4. Proportsionaalsuse põhimõte

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna sellega

- liidetakse kaks kehtivat direktiivi üheks direktiiviks, koondades ja lihtsustades kehtivate direktiivide sätteid;
- jäetakse rakendamise üksikasjad liikmesriikidele, kes tunnevad riiklike, piirkondlike ja kohalike olusid ning saavad seega paremini valida kõige kulutõhusamad meetmed õhukvaliteedi standardite saavutamiseks;
- tuuakse märkimisväärset kasu tervisele ja majandusele, mis eeldatavasti kaalub selgelt üles võetavate meetmetega kaasnevad kulud;
- nähakse konkreetsete seire- ja modelleerimisnõuete kaudu ette täpsem õhukvaliteedi hindamine, mis eeldatavasti edendab sihipärasemate ja kulutõhusamate meetmete võtmist õhukvaliteedi standardite järgimiseks.

²⁷ Vt näiteks Teadusuuringute Ühiskeskuse väljaanne „Urban PM_{2.5} Atlas“, kus analüüsitakse tahkete peenosakeste saastet 150 ELi linnas.

²⁸ ELi toimimise lepingu artikli 191 lõige 2.

1.5. Õigusakti valik

Kavandatud õigusakt on direktiiv, nagu ka kehtivad õigusaktid. Muud vahendid ei oleks sobilikud, kuna ettepanek on kehtestada eesmärgid endiselt ELi tasandil, kuid jätta nõuete täitmiseks võetavate meetmete valik liikmesriikidele, kes saavad kohandada neid meetmeid erinevatele riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele oludele, st võtta arvesse ELi eri piirkondade olukorra mitmekesisust ja eripära. Järjepidevus õigusakti valikul hõlbustab ka kahe kehtiva direktiivi lihtsustamist ja liitmist üheks õigusaktiks.

2. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

2.1. Hindamine/toimivuskontroll ja õiguskontrollikomitee seonduvad arvamused

Välisõhu kvaliteedi direktiivide toimivuskontroll²⁹ näitas, et direktiividega on suunatud hea esindavusega ja kvaliteetse õhukvaliteedi seire sisseseadmist, kehtestatud selged õhukvaliteedi standardid ning hõlbustatud õhukvaliteeti käsitleva usaldusväärse, objektiivse ja võrreldava teabe vahetamist, sealhulgas selle teabe esitamist laiemale üldsusele. Samas on direktiivid olnud vähem edukad selle tagamisel, et võetakse piisavalt meetmeid, et saavutataks õhukvaliteedi standardid ja et piirtasemete ületamised jääksid võimalikult lühiajalisteks. Sellegipoolest osutasid olemasolevad tõendid sellele, et direktiivid on aidanud vähendada õhusaastet ning lubatud saastetasemete ületamiste arvu ja suurust. Selle osalise tulemuslikkuse valguses jõuti järeldusele, et direktiivid on suuresti täitnud oma eesmärgi, ehkki samal ajal osutati võimalustele kehtivat raamistiku täiustada, et saavutada hea õhukvaliteet kõikjal ELis. Toimivuskontrolli tegemisel selgus, et lisasuunised või selgemad nõuded välisõhu kvaliteedi direktiivides endis võivad aidata muuta seire ja modelleerimise ning õhukvaliteedi kavu ja meetmeid käsitlevad sätted tõhusamaks ja tulemuslikumaks.

Leiti, et õhukvaliteedi standardid on väga olulised kontsentratsioonide vähendamiseks ja piirtasemete ületamise taseme alandamiseks. Sellegipoolest ei ole ELi õhukvaliteedi standardid täielikult kooskõlas hästi põhjendatud tervisealaste soovitusetega³⁰ ning nende standardite järgimiseks asjakohaste ja tulemuslike meetmete võtmisel on esinenud ja esineb endiselt suuri viivitusi.

Jõuti järeldusele, et seirevõrgustik on üldiselt kooskõlas kehtivate välisõhu kvaliteedi direktiividega ning see tagab õhukvaliteeti käsitleva usaldusväärse ja hea esindavusega teabe kättesaadavuse. Väljendati siiski muret selle pärast, et seirekriteeriumidega on jäetud liiga palju tegutsemisvabadust ja asjaomastele asutustele on need kriteeriumid mõnevõrra ebaselged.

Järgides õiguskontrollikomitee soovitusi, esitati toimivuskontrolli aruandes lisaselgitused mitmes küsimuses, mille hulka kuulusid erinevused ELi õhukvaliteedi standardite ja WHO soovitusete vahel, õhukvaliteedi suundumused ja seire, õigusaktide tulemuslikkus õhukvaliteedi standardite saavutamisel, sidusrühmade tagasiside ja üldsuse arusaam õhukvaliteedist.

2.2. Konsulteerimine sidusrühmadega

Sidusrühmadega konsulteerimise eesmärk oli koguda mitmesugustelt sidusrühmadelt toetavat teavet, andmeid, teadmisi ja seisukohti, et töötada välja erinevad poliitikavariandid välisõhu kvaliteedi direktiivide muutmiseks ja hinnata nende variantide rakendamise teostatavust.

²⁹ SWD(2019) 427.

³⁰ WHO õhukvaliteedisuuniseid on pärast seda muudetud (2021. aastal).

Avaliku konsultatsiooni jaoks, mis kestis 12 nädalat, kasutati EU Survey veebiküsimustikku, mis sisaldas 13 sissejuhatavat ja 31 konkreetset küsimust. See küsimustik hõlmas küsimusi, mida kavatseti käsitleda mõju hindamisel, ning selle abil koguti esialgseid seisukohti eesmärkide taseme kohta ja mõne direktiivide muutmiseks kavandatud poliitikavariandi võimaliku mõju kohta. Kokku saadi 934 vastust ja 116 seisukohavõttu. Avatud küsimustele laekus 11–406 vastust (keskmiselt 124). Vastused saabusid 23 liikmesriigist.

Suunatud uuring avaldati EU Survey keskkonnas kahes osas: esimene osa, mis käsitles esimest poliitikavaldkonda (õhukvaliteedi standardid), avaldati 13. detsembril 2021, ning teine osa, mis käsitles teist poliitikavaldkonda (juhtimine) ja kolmandat poliitikavaldkonda (seire, modelleerimine ja õhukvaliteedi kavad), avaldati 13. jaanuaril 2022. Mõlema osa puhul oli vastamise tähtpäev 11. veebruar 2022. Uuringu eesmärk oli saada põhjalik ülevaade õhukvaliteeti käsitlevatest ELi eeskirjadest huvitatud või nende eeskirjadega tegelevate organisatsioonide seisukohtadest. Seetõttu paluti uuringus osaleda konkreetsetel sidusrühmadel, kelle hulka kuulusid asjaomased asutused eri valitsemistasanditel, erasektori organisatsioonid, akadeemiliste ringkondade esindajad ja kodanikuühiskonna organisatsioonid kõikides ELi liikmesriikides. Sidusrühmadele suunatud uuringu esimese osa küsimustele saabus kokku 139 vastust 24 liikmesriigist. Teise osa küsimustele laekus 93 vastust 22 liikmesriigist.

23. septembril 2021 toimus **esimene sidusrühmade kohtumine**, kus oli 315 välisosalejat (kas kohapeal või veebis) 27 liikmesriigist. Esimese kohtumise eesmärk oli koguda seisukohti puuduste kohta, mis olid kindlaks tehtud kehtivates välisõhu kvaliteedi direktiivides, ja läbivaadatud õigusakti eesmärkide taseme kohta.

4. aprillil 2022 toimus **teine sidusrühmade kohtumine**, kus oli 257 välisosalejat (kas kohapeal või veebis) 23 liikmesriigist. Kohtumise eesmärk oli koguda sidusrühmadelt tagasisidet mõjuhinnangu lõpuleviimiseks.

Muu konsultatsioonitegevuse täiendamiseks korraldati **suunatud intervjuusid**, eelkõige piirkondlike ja riiklike asutuste, kodanikuühiskonna ja valitsusväliste organisatsioonide ning akadeemiliste ja teadusringkondade esindajatega. Intervjuude peamine eesmärk oli täita sidusrühmadele suunatud uuringu hindamisel ilmnunud tabelüngad. Seetõttu keskenduti intervjuude tegemisel teisele poliitikavaldkonnale, st kaalutud poliitikavariantide teostatavusele, rakendamise vahenditele ja mõjule.

Mõju hindamisel võeti lisaks arvesse järgmist: 30 **esildist** (seisukohavõttud, teadusuuringud ja muud dokumendid) 25 sidusrühmalt; arutelud kolmandal **ELi puhta õhu foorumil** 18. ja 19. novembril 2021; tagasiside **esialgsele mõjuhinnangule** 63 sidusrühmalt 12 liikmesriigist ning **tulevikukindluse platvormi arvamuse** välisõhu kvaliteeti käsitlevate õigusaktide kohta.

Peale selle oli aruandest **Euroopa tuleviku konverentsi** lõpptulemuse kohta³¹ näha, et kodanikud nõuavad õhusaaste vähendamiseks meetmete võtmist.

2.3. Ekspertiarvamuste kasutamine

Käesoleva ettepaneku koostamisel on kasutatud ekspertiarvamusi järgmistes valdkondades: 1) õhusaaste ja inimeste tervise vaheliste seoste analüüs, 2) tervisemõju hindamine (sh rahaline mõõtmine), 4) ökosüsteemile avaldatava mõju hindamine, 5) makromajanduslik modelleerimine ning 6) õhukvaliteedi hindamine ja juhtimine.

³¹ Euroopa tuleviku konverents (2022), „Aruanne lõpptulemuse kohta“, <https://futureu.europa.eu/et/pages/reporting?format=html&locale=et>.

Need eksperdiarvamused koguti peamiselt teenus- ja toetuslepingute kaudu, mis olid sõlmitud teiste seas WHO, Euroopa Keskkonnaameti, Teadusuuringute Ühiskeskuse ja eri konsultantidega. Kõik ekspertide aruanded ja lepingud on laaditud korrapäraselt üles internetti nende avalikuks levitamiseks.

2.4. Mõjuhindang ja õiguskontrollikomitee arvamus

Mõju hindamisel analüüsiti 19 poliitikavarianti (mis hõlmasid 69 poliitikameedet), mille eesmärk oli kaotada kehtivates välisõhu kvaliteedi direktiivides kindlaks tehtud puudused, mis olid seotud keskkonna ja tervise, juhtimise ja täitmise tagamise, seire ja hindamise ning teabe ja teabevahetusega.

Hinnati iga variandi keskkonnaalaseid, sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi, kooskõla muude poliitiliste prioriteetidega ning eeldatavat kasu ja kulude suhet.

Eelistatud poliitikapakett on järgmine.

1. Õhukvaliteedi standardid:

- a) kehtestada selged ELi õhukvaliteedi standardid (2030. aasta piirtasemetena), tehes poliitilise valiku poliitikavariantide I-1 (täielik kooskõlastamine), I-2 (parem kooskõlastamine) ja I-3 (osaline kooskõlastamine) vahel, ning näha ette piiratud arv ajutisi erandeid juhtudeks, mil erandi kohaldamine on selgelt õigustatud;
- b) töötada välja 2030. aasta järgne perspektiiv, et tagada täielik kooskõla WHO 2021. aasta õhukvaliteedisuunistega, astudes samal ajal samme selleks, et tagada kooskõla ka WHO tulevaste suunistega, eesmärgiga saavutada 2050. aastaks nullsaaste visioon;
- c) rakendada korrapärase läbivaatamise mehhanismi, kandmaks hoolt selle eest, et tulevaste otsuste tegemisel võetakse aluseks kõige viimane teaduslik arusaam õhukvaliteedist.

2. Juhtimine ja täitmise tagamine:

- a) ajakohastada õhukvaliteedi kavade miinimumnõudeid;
- b) kehtestada piirtasemed õhusaasteainete jaoks, mille suhtes praegu kohaldatakse sihtväärtusi, et võimaldada tulemuslikumalt vähendada nende saasteainete kontsentratsioone;
- c) täpsemalt selgitada, kuidas tuleb lahendada õhukvaliteedi standardite ületamise probleem ja kuidas seda ületamist ära hoida ning millal ajakohastada õhukvaliteedi kavu;
- d) täpsustada, milliseid meetmeid peavad pädevad asutused võtma selle tagamiseks, et õhukvaliteedi standardite ületamine oleks võimalikult lühiajaline, ning laiendada sätteid, mis käsitlevad karistusi õhukvaliteedi standardite rikkumise korral;
- e) tugevdada liikmesriikide kohustust teha koostööd, kui piiriülese saaste tõttu rikutakse õhukvaliteedi standardeid;
- f) parandada direktiivide täitmise tagatavust uute sätetega õiguskaitsse kättesaadavuse ja hüvitamise kohta ning tõhustatud sätetega karistuste kohta.

3. Õhukvaliteedi hindamine:

- a) veelgi parandada, lihtsustada ja mõnevõrra laiendada õhukvaliteedi seiret ja hindamist, sealhulgas
  - i) jälgida uusi probleemseid saasteaineid,
  - ii) piirata õhukvaliteedi proovivõtukohtade ümberpaigutamist selliste proovivõtukohtadega, kus on vähemalt kolme aasta jooksul kinni peetud piirtasemetest,
  - iii) veelgi selgitada ja lihtsustada proovivõtukohtade valimise kriteeriume,
  - iv) ajakohastada lubatud maksimaalset mõõtemääramatust kooskõlas kavandatud rangemate õhukvaliteedi standarditega;
- b) kasutada paremini õhukvaliteedi modelleerimist,
  - i) et avastada õhukvaliteedi standardite rikkumise juhte, koostada õhukvaliteedi kavu ja valida proovivõtukohti,
  - ii) ning parandada õhukvaliteedi modelleerimise kvaliteeti ja võrreldavust.

4. Avalik teave õhukvaliteedi kohta:

- a) esitada iga tunni tagant peamiste saasteainete kohta kõik olemasolevad ajakohased õhukvaliteedi mõõtmise tulemused ning muuta see teave kodanikele kättesaadavaks õhukvaliteedi indeksi kaudu;
- b) teavitada avalikkust võimalikust mõjust tervisele ja esitada soovitusi selle kohta, kuidas käituda, kui õhukvaliteedi standardeid on rikutud.

Üldiselt võttes on peamine oodatav kasu väiksem suremus ja haigestumine, väiksemad tervishoiukulutused, väiksem osoonist tingitud saagikuse langus, harvem haiguse tõttu töölt puudumine ja suurem tööviljakus.

Poliitikavariantidel, mis seisnevad eri tasemel kooskõlastamises WHO õhukvaliteedisuunistega, on keskkonna-, majanduslik, sotsiaalne ja tervisemõju. Kõik kolm varianti – täielik kooskõlastamine (I-1), parem kooskõlastamine (I-2) ja osaline kooskõlastamine (I-3) – toovad märkimisväärset kasu tervisele ja keskkonnale, ehkki erineval määral. Mõjuhinnangust on siiski näha, et kõigi kolme variandi puhul on **kasu ühiskonnale märgatavalt suurem kui kulud**.

Iga-aastane keskmine kulu ja kasu on arvatud 2030. aasta prognoosina, kuna sel aastal tuleb esimest korda saavutada enamik uutest õhukvaliteedi standarditest. **Leevendusmeetmete kulud** suurenevad juba 2030. aastale eelnevatel aastatel seoses vajadusega tagada uute standardite järgimine aastal 2030, kuid pärast seda aastat need kulud tõenäoliselt vähenevad, kuna eesmärkide saavutamiseks vajalikud ühekordsed investeeringud on juba tehtud.

Poliitikavariandi I-3 puhul (osaline kooskõlastamine WHO 2021. aasta õhukvaliteedisuunistega 2030. aastaks) on kasu ja kulude suhe kõige parem (10:1 kuni 28:1). On oodata, et enamikus ELi õhukvaliteedi proovivõtukohtades saavutatakse kooskõla vastavate õhukvaliteedi standarditega suurema vaevata. Prognoosi kohaselt ületab keskmine puhaskasu 2030. aastal 29 miljardit eurot, samal ajal kui vastavate leevendusmeetmete kulud ulatuvad 3,3 miljardi euroni.

Poliitikavariandi I-2 puhul (parem kooskõlastamine WHO 2021. aasta õhukvaliteedisuunistega 2030. aastaks) on kasu ja kulude suhe eeldatavasti veidi väiksem (7,5:1 kuni 21:1). On oodata, et umbes 6 % proovivõtukohtades ei saavutata vastavaid õhukvaliteedi standardeid ilma kohalikul tasandil tehtavate lisapingutusteta (või võidakse seal vajada ajapikendust või erandeid). Prognoosi kohaselt ületab keskmine puhaskasu 36 miljardit

eurot, st on 25 % suurem kui poliitikavariandi I-3 puhul. Vastavate leevendusmeetmetega kaasnevad kulud ja seonduvad halduskulud moodustavad 2030. aastal hinnangute kohaselt kokku 5,7 miljardit eurot.

Poliitikavariandi I-1 puhul (täielik kooskõlastamine WHO 2021. aasta õhukvaliteedisuunistega 2030. aastaks) on kasu ja kulude suhe samuti märkimisväärselt hea (6:1 kuni 18:1). Samas on oodata, et 71 % proovivõtukohtades ei saavutata vastavaid õhukvaliteedi standardeid ilma kohalikul tasandil tehtavate lisapingutusteta (ja mitmel juhul ei suudeta neid standardeid tehniliselt teostatava saaste vähendamisega üldse saavutada). Prognoosi kohaselt ületab keskmine puhaskasu 38 miljardit eurot, st on 5 % suurem kui poliitikavariandi I-2 puhul. Vastavad leevenduskulud on 2030. aastal hinnangute kohaselt 7 miljardit eurot.

Halduskulud jäävad 2030. aastal hinnanguliselt vahemikku 75–106 miljonit eurot aastas. Need kulud hõlmavad õhukvaliteedi kavade koostamise, õhukvaliteedi hindamise ja täiendavate proovivõtukohtade kulusid. On oodata, et aja jooksul vähenevad eelkõige õhukvaliteedi kavade koostamise kulud, kuna nende kavade abil lahendatakse õhukvaliteedi standarditele vastavate saastetasemete ületamise probleemid ja neid kavu ei ole enam vaja. Samamoodi leevendatakse õhukvaliteedi paranedes õhukvaliteedi hindamise korra nõudeid, millega seoses on oodata õhukvaliteedi seirega seotud kulude kahanemist (aastakulude arvutamisel on siiski arvesse võetud eespool esitatud hinnanguid, sealhulgas ühekordseid investeeringuid). Juhime tähelepanu, et kõik need kulud kannavad **avaliku sektori asutused**.

Oluline on märkida, et välisõhu kvaliteedi direktiividega **ei tekitata mingeid otseseid halduskulusid tarbijatele ja ettevõtjatele**. Nende võimalikud kulud tulenevad peamiselt meetmetest, mille liikmesriikide ametiasutused võtavad direktiivides sätestatud õhukvaliteedi standardite saavutamiseks. Need kulud on osa eespool nimetatud leevendus-/kohanduskuludest.

Kehtivate välisõhu kvaliteedi direktiivide (2008/50/EÜ ja 2004/107/EÜ) kavandatud liitmisel üheks direktiiviks peaks vähenema avaliku sektori asutuste, eelkõige liikmesriikide asjaomaste asutuste halduskoormus, kuna sellega lihtsustatakse eeskirju, suurendatakse järjekindlust ja selgust ning tõhustatakse rakendamist.

Mõju hindamisel kontrolliti ka **kooskõla kliimapoliitikaga**, eeskätt Euroopa kliimamäärusega. Võttes arvesse seda, et paljud kasvuhoonegaaside ja saasteainete heite allikad on samad, toetatakse ELi õhukvaliteedi standardite kavandatud muutmisega kliimaeesmärke, kuna puhta õhu saavutamise meetmed toovad kaasa ka kasvuhoonegaaside heite vähenemise.

Ettepaneku hinnatud mõju õhukvaliteedile on sidus ka **nullsaaste tegevuskavaga**, eelkõige selle 2030. aasta eesmärgiga vähendada õhusaaste mõju tervisele (enneaegsed surmad) rohkem kui 55 % ning 2050. aasta visiooniga, mille eesmärk on vähendada õhusaastet ning vee- ja pinnasereostust tasemeni, mida ei peeta enam tervisele kahjulikuks. On olemas ka oluline koostoime poliitikaga, kus on tähelepanu keskmes saasteainete heide selle tekkekohas, mis on samuti nullsaaste tegevuskava osa. See poliitika hõlmab näiteks hiljutist ettepanekut vaadata läbi tööstusheidete direktiiv ja tulevane ettepanek maanteeõidukite Euro 7 heitenormide kohta, mis aitavad kaasa rangemate õhukvaliteedi standardite saavutamisele.

Järgides **õiguskontrollikomitee** arvamust, täiustati mõjuhinnangut lisaanalüüsi ja -selgitustega, mis käsitlevad 1) ettepaneku koostoimet muude algatustega, näiteks tööstusheidete direktiivi kavandatud läbivaatamise mõju; 2) erinevate poliitikavariantide jaoks analüüsitud erinevaid näitajaid, sealhulgas poliitikavariantide teostatavust, ning 3) kehtivate välisõhu kvaliteedi direktiivide rakendamisega seotud probleemide põhjuseid.

Käesoleva ettepaneku mõju hindamise kõrval tehti ulatuslikum puhta õhu konteksti ja tulevikuväljavaadete analüüs, mis avaldatakse korrapäraselt esitatava puhta õhu poliitika aruandena,³² mis on osa 2022. aasta lõppu kavandatud nullsaaste seire- ja väljavaatearuandest. Kolmas puhta õhu poliitika aruanne täiendab analüüsi, mis tehti direktiivide läbivaatamiseks korraldatud mõju hindamise raames, heites valgust sellistele lisaelementidele nagu pakettis „REPowerEU“ kavandatud puhta õhuga seotud meetmete piirkondlik mõju, väljavaade saavutada direktiivide läbivaatamisel eelistatud poliitikapaketti rakendades 2030. aasta nullsaaste eesmärgid ning mittetehnoloogiliste (nt toitumisalaste) meetmete rakendamise mõju 2030. aasta puhta õhu prognoosidele. Nimetatud mõju lisandub võimalikule suuremale pikaajalisele positiivsele mõjule.

2.5. Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine (REFIT)

Kooskõlas oma parema õigusloome tegevuskavaga (ning õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmiga (REFIT)) teeb komisjon ettepaneku liita direktiivid 2008/50/EÜ ja 2004/107/EÜ üheks direktiiviks, millega reguleeritakse kõiki olulisi õhusaasteaineid.

Direktiivi 2008/50/EÜ vastuvõtmisel asendati sellega mitu õigusakti: nõukogu direktiiv 96/62/EÜ välisõhu kvaliteedi hindamise ja juhtimise kohta, nõukogu direktiiv 99/30/EÜ vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste ja plii piirtasemete kohta välisõhus, direktiiv 2000/69/EÜ benseeni ja süsinikmonooksiidi piirnormide kohta välisõhus, direktiiv 2002/3/EÜ välisõhu osoonisisalduse kohta ning nõukogu otsus 97/101/EÜ vastastikuse informatsiooni- ja andmevahetuse sisseseadmise kohta liikmesriikides välisõhu saastatust mõõtvate vaatlusvõrkude ja üksikute jaamade vahel. Need õigusaktid liideti selguse, lihtsustamise ja haldustõhususe huvides üheks direktiiviks. Direktiivi 2008/50/EÜ vastuvõtmise ajal leidsid Euroopa Parlament ja nõukogu, et kui on saadud piisavalt kogemusi direktiivi 2004/107/EÜ rakendamisel, tuleks kaaluda ka selle direktiivi liitmist direktiiviga 2008/50/EÜ.

Nüüd, kui direktiive 2008/50/EÜ ja 2004/107/EÜ on rakendatud kõrvuti üle kümne aasta, annab välisõhu kvaliteedi direktiivide läbivaatamine võimaluse võtta arvesse uusimaid teaduslikke teadmisi ja rakendamiskogemusi, liites need kaks direktiivi üheks direktiiviks. Sellega tugevdatakse õhukvaliteeti käsitlevaid õigusakte ning samal ajal lihtsustatakse asjaomaste asutuste suhtes kohaldatavaid eeskirju ning parandatakse üldist järjepidevust ja selgust, millega muudetakse rakendamine tõhusamaks.

Peale selle ühtlustatakse ja lihtsustatakse ettepanekuga mitut sätet, mis käsitlevad õhukvaliteedi seiret eri õhusaasteainete osas, nende saasteainete jaoks kehtestatud õhukvaliteedi standardeid ja neist standarditest tulenevaid nõudeid, nagu õhukvaliteedi kavade koostamine.

Kogu mõju hindamise protsessis võeti arvesse soovitusi, mis olid esitatud tulevikukindluse platvormi 12. novembri 2021. aasta arvamuses välisõhu kvaliteeti käsitlevate õigusaktide kohta,³³ sealhulgas näiteks soovitusi, mis käsitlesid õhukvaliteedi standardeid, rakendamist, seiret, kehtivate direktiivide liitmist üheks direktiiviks ja sidusust seonduva poliitikaga.

2.6. Põhiõigused

Kavandatud direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhimõtteid, mida tunnustatakse eelkõige ELi põhiõiguste hartas. Ettepaneku eesmärk on vältida ja vähendada õhusaaste

³² Varasemad puhta õhu poliitika aruanded on kättesaadavad aadressil <https://europa.eu/!Q7XXWT>.

³³ COM (2022) XXX, tulevikukindluse platvormi arvamus, 2021/SBGR1/04.

kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 191 lõikega 1. Seega püütakse sellega integreerida ELi poliitikasse kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonnakvaliteedi parandamine kooskõlas ELi põhiõiguste harta artiklis 37 sätestatud kestliku arengu põhimõttega. Samuti antakse sellega konkreetne sisu kohustusele kaitsta harta artiklites 2 ja 3 sätestatud õigust elule ja isikupuutumatusel.

Peale selle aitab ettepanek õiguskaitse kättesaadavust, hüvitisi ja karistusi käsitlevate üksikasjalike sätete kaudu kaitsta harta artiklis 47 sätestatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus seoses inimeste tervise kaitsega.

3. MÕJU EELARVELE

Finantselgitus, mis käsitleb mõju eelarvele ning käesoleva ettepaneku jaoks vajalikke inim- ja haldusressursse, on lisatud nullsaaste paketi finantselgitusse, mis esitatakse seoses ettepanekuga vaadata läbi pinna- ja põhjavett kahjustavate saasteainete loetelud.

Ettepanek avaldab mõju komisjoni, Teadusuuringute Ühiskeskuse ja Euroopa Keskkonnaameti (EEA) eelarvele seoses vajaminevate inim- ja haldusressurssidega.

Uute standardite ja arvukamate jälgitavate ainete loetlemine ning vajadus vaadata läbi ja ajakohastada kehtivad suunised ja rakendusotsused ning koostada uued juhenddokumendid suurendab veidi komisjoni töökoormust rakendamise ja täitmise tagamise valdkonnas.

Lisaks peab komisjon suurendama Teadusuuringute Ühiskeskuse pakutavat tuge, et tugevdada õhukvaliteedi seiret ja modelleerimist. See tugi hõlmab eelkõige suuniste koostamist, kahe peamise eksperdivõrgustiku juhtimist ning õhukvaliteedi seire ja modelleerimisega seotud standardite väljatöötamist koostöös Euroopa Standardikomiteega (CEN). Teadusliku toe saamiseks sõlmitakse halduskokkulepped.

EEA töökoormus suureneb seoses vajadusega laiendada taristut ja toetada pidevat aruandlust, mida tehakse, et hõlmata uued probleemsed õhusaasteained ning kohustus vähendada keskmist kokkupuudet selliste saasteainetega nagu PM_{2,5}-osakesed ja NO₂; laiendada aruandlustaristut uute proovivõtukohtade ajakohase teabe, modelleerimisandmete ja õhukvaliteedi kavade jaoks; suurendada tuge edastatud õhukvaliteediandmete usaldusväärseks hindamiseks ning tugevdada õhusaastet, kliimamuutusi, inimeste tervist ja ökosüsteemi seisundit käsitlevate poliitikameetmete analüüsi ja toetamise vahelisi seoseid. Selleks on vaja üht uut täistööajale taandatud töötajat ja kahe töötaja ümberpaigutamist lisaks praegustele EEA töötajatele, kes juba toetavad ELi puhta õhu poliitika rakendamist.

4. MUU TEAVE

Välisõhu kvaliteedi direktiivide alusel loodud raamistik juba tagab õhukvaliteedi kvaliteetse ja hea esindavusega seire, nagu näitas direktiivide [toimivuskontroll](#). Liikmesriigid on loonud ELis õhukvaliteedi seirevõrgustiku, mis hõlmab ligikaudu 16 000 konkreetsete saasteainete proovivõtukohta (millest paljud asuvad koos enam kui 4 000 seirejaamas), kus võetakse proove direktiivides kindlaks määratud ühiste kriteeriumide põhjal. Seirevõrgustik on suurel määral direktiividega kooskõlas ning üldjuhul tagab see võrgustik õhukvaliteeti käsitlevate usaldusväärsete ja hea esindavusega andmete kättesaadavuse. Käesoleva ettepanekuga täiustatakse seirevõrgustikku veelgi, nagu on selgitatud üksikasjalikumalt allpool.

EEA hallatava tõhusa ja tulemusliku digitaalse aruandlussüsteemi väljatöötamisel juhinduti kehtivatest sätetest aruandluse kohta, mis on esitatud [komisjoni otsuses 2011/850/EL](#)³⁴. Peale selle hõlmab käesolev ettepanek uute probleemsete saasteainete seiret. See võimaldab jälgida mitut õhusaastainet, mille jaoks kogu ELi hõlmavat ühtlustatud õhukvaliteedi seiret veel ei ole.

Käesoleva ettepaneku osa on ka õhukvaliteedi seire, modelleerimise ja hindamise korra täiustamine. Seire, modelleerimise ja hindamise tulemusel saab võrreldavat ja objektiivset lisateavet, mis annab võimaluse korrapäraselt jälgida ja hinnata õhukvaliteedi arengut ELis. Koos ettepanekus sätestatud täpsemate nõuetega õhukvaliteedi kavades esitatava teabe kohta võimaldab see pidevalt jälgida konkreetsete (sageli kohalike) õhukvaliteedimeetmete tulemuslikkust. Tänu selgematele konkreetsetele nõuetele avaliku teabe kohta pääseb avalikkus hõlpsamini ja kiiremini ligi õhukvaliteeti käsitlevate andmete ja seonduvate poliitikameetmete seire ja hindamise tulemustele.

Sellest kõigest on kasu läbivaadatud välisõhu kvaliteedi direktiivi tulevasel hindamisel.

5. ETTEPANEKU SÄTETE ÜSIKASJALIK SELGITUS

Kehtivate välisõhu kvaliteedi direktiivide (2008/50/EÜ ja 2004/107/EÜ) ühendamise ettepanekuga tehtud muudatuste eesmärk on õigusakte konsolideerida ja lihtsustada.

Järgmistes selgitustes keskendutakse muudatustele võrreldes kehtivate direktiividega. Viidatud artiklite numeratsioon vastab ettepanekule.

Artikliga 1 kehtestatakse 2050. aasta õhukvaliteedi nullsaaste eesmärk, millega tagatakse, et 2050. aastaks parandatakse õhukvaliteeti nii, et saastet ei peeta enam inimeste tervisele ja keskkonnale kahjulikuks.

Artikliga 3 nähakse ette teaduslike tõendite korrapärane läbivaatamine, et kontrollida, kas kehtivad õhukvaliteedi standardid on endiselt piisavad inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks ning kas täiendavate õhusaasteainete sisaldust tuleks reguleerida. Läbivaatamise tulemusel töötatakse välja kavad, et saavutada 2050. aastaks vastavus WHO õhukvaliteedi suunistele, tuginedes korrapärase läbivaatamise mehhanismile, et võtta arvesse uusimaid teaduslikke arusaamu.

Artikkel 4 hõlmab ajakohastusi ja sellega lisatakse direktiivis muudetud või sellele lisatud elementide uued määratlused.

Artiklis 5 nõutakse, et liikmesriigid tagaksid modelleerimisrakenduste täpsuse, et võimaldada modelleerimise laialdasemat kasutust õhukvaliteedi hindamiseks ja paremat kasutamist.

Artikliga 7 lihtsustatakse hindamispriiride eeskirju. Hindamispriirid näitavad, milliseid õhukvaliteedi hindamise meetodeid tuleks kohaldada erinevatel saastetasemetel. Ettepanekuga asendatakse praegune alumine ja ülemine hindamispriir ühe hindamispriiriga iga saasteaine kohta.

Artikliga 8 tagatakse, et kui õhusaaste tase ületab WHO soovitusi, siis tuleb välisõhu kvaliteeti jälgida statsionaarsete proovivõtukohtade abil. Kui käesolevas direktiivis sätestatud piirtasemeid või osooni sihtväärtust ületatakse, tuleb õhukvaliteeti hinnata ka modelleerimisrakenduste abil. Modelleerimine aitab tuvastada ka võimalikke täiendavaid kohti, kus piirtasemeid või osooni sihtväärtust ületatakse. Selle eesmärk on kasutada modelleerimisrakenduste edusamme, et juhtida tõhusaid, sihipäraseid ja kulutõhusaid

³⁴ Vt ka keskkonnapoliitika valdkonnas toimuva seire ja aruandluse toimivuskontroll, SWD(2017) 230 final.

õhukvaliteedi parandamise meetmeid, et lõpetada õhukvaliteedi standardite rikkumine nii kiiresti kui võimalik.

Artikliga 9 ajakohastatakse ja muudetakse selgemaks proovivõtukohtade arvu ja asukohta käsitlevaid eeskirju, sealhulgas kehtestatakse rangemad proovivõtukohtade ümberpaigutamise eeskirjad. Läbivaadatud eeskirjadega koondatakse ja lihtsustakse ka erinevate õhukvaliteedi standarditega eri õhusaasteainete proovivõtukohtadele kehtestatud nõudeid, mis on praegu direktiivide vahel jagunenud.

Artikliga 10 nähakse ette superseirejaamad ning reguleeritakse nende arvu ja asukohta. Superseirejaamad ühendavad mitut proovivõtukohta, et koguda pikaajalisi andmeid käesoleva direktiiviga hõlmatud õhusaasteainete, samuti uute probleemsete õhusaasteainete ja muude asjakohaste näitajate kohta. Mitme proovivõtukohta ühendamine superseirejaamaks nende eraldi paigutamise asemel võib mõnel juhul kulusid kokku hoida. Täiendavate proovivõtukohtade loomine uute reguleerimata probleemsete õhusaasteainete jaoks, nagu ülipeenad osakesed, must süsinik, ammoniaak (NH₃) või oksüdatsioonivõimelised tahked osakesed, aitab teaduslikult mõista nende mõju tervisele ja keskkonnale. Vajaduse korral võivad liikmesriigid luua ühiseid superseirejaamasid, nii saab kulusid vähendada.

Artiklis 11 täpsustatakse õhukvaliteedi mõõtmise andmekvaliteedi eesmärgid ja kehtestatakse modelleerimise kvaliteediesmärgid. Lisatakse uus nõue, mille kohaselt tuleb esitada kõik andmed ja kasutada neid nõuetele vastavuse hindamiseks, isegi kui need andmed ei vasta andmekvaliteedi eesmärkidele.

Osoonisisalduse hindamist käsitlevad sätted on liidetud muude saasteainete hindamist käsitlevate sätetega, et sätteid lihtsustada ja ühtlustada.

Artiklis 12 koondatakse olemasolevad nõuded, mis käsitlevad õhusaasteainete taseme hoidmist allpool piirtasemeid, ning kehtestatakse uued nõuded keskmise saastatuse taseme kohta.

Artikliga 13 viiakse ELi õhukvaliteedi standardid paremini kooskõlla WHO 2021. aasta soovitusetega, võttes arvesse teostatavust ja kulutasuvust, mida on analüüsitud käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhindangus. Lisaks kehtestatakse piirtasemed kõigile õhusaasteainetele, mille suhtes praegu kohaldatakse sihtväärtusi, välja arvatud osoon (O₃). Kogemused kehtivate direktiividega näitavad, et see võimaldab õhusaasteainete kontsentratsiooni tõhusamalt vähendada. Osoon on sellest muudatusest välja jäetud, kuna selle atmosfääris moodustumise keerukate omaduste tõttu on rangete piirtasemete järgimise teostatavust raske hinnata. Läbivaadatud piirtasemed ja sihtväärtused jõustuvad 2030. aastal; sellega tasakaalustatakse vajadus olukorda kiiresti parandada vajadusega tagada piisav üleminekuaeg ja võtta arvesse peamisi seotud poliitikameetmeid, mis annavad tulemusi 2030. aastal, näiteks kliimamuutuste leevendamise meetmete paketti „Eesmärk 55“. Et EL oleks ajakavas, millega on võimalik 2050. aastaks saavutada õhu nullsaaste visioon, lisatakse uus säte, millega nõutakse, et üldsuse keskmist kokkupuudet tahkete peenosakeste (PM_{2,5}) ja lämmastikdioksiidiga (NO₂) piirkondlikul tasandil (NUTS 1 territoriaalüksused) vähendataks WHO soovitatud tasemeni. See täiendab õhukvaliteedi piirkondades kohaldatavat piirtasemete ja sihtväärtuste järgimise kohustust. Et pakkuda puhta õhu poliitika jaoks ELi tasandil sisendit, peavad liikmesriigid komisjoni kiiresti teavitama, kui nad kehtestavad ELi normidest rangemad õhukvaliteedi standardid.

Artiklit 14 lühendatakse, kuna nõuded proovivõtukohtadele on samad mis artiklis 7.

Mitme artikli (direktiivi 2008/50/EÜ endised artiklid 15–18) sisu, mis käsitleb õhukvaliteedi standardeid ning nendega seotud nõudeid tahkete peenosakeste (PM_{2,5}) ja osooni (O₃) kohta,

on ühendatud muude saasteainete standarditega, mis on esitatud artiklites 12, 13 ja 23, ning nõuded proovivõtukohtadele on lisatud artiklisse 7.

Artikliga 15 kehtestatakse lisaks olemasolevatele lämmastikdioksiidi (NO₂) ja väveldioksiidi (SO₂) häiretasemetele tahketest osakestest (PM₁₀ ja PM_{2,5}) tuleneva maksimaalse saastega seotud lühiajaliste meetmete häiretasemed, võttes arvesse tahkete osakestega saastatuse märkimisväärset mõju tervisele.

Artikliga 16 laiendatakse looduslikust allikast tuleneva panuse mahaarvamist käsitlevaid eeskirju õhukvaliteedi standardite ületamise juhtumitele, et hõlmata keskmise kokkupuute vähendamise kohustuse ületamisi. Õhukvaliteedi juhtimine ei saa mõjutada õhusaastet, mis tuleb looduslikest allikatest nagu Sahara tolm. Seepärast tagatakse artiklitega 19 ja 20, et sellistest allikatest tingitud õhukvaliteedi standarditele mittevastavust ei loeta õhukvaliteedi standardite, sealhulgas keskmise kokkupuute vähendamise kohustuste täitmata jätmiseks ega nõuta seetõttu õhukvaliteedi kavasad.

Artiklit 17, millega arvatakse välja talvine teede liivatamine ja soolatamine, laiendatakse tahketele peenosakestele (PM_{2,5}). Talvine teede liivatamine ja soolatamine on tähtis liiklusohutuse jaoks, kuigi tahkete osakeste õhku sattumine nende meetmete tulemusena võib samas suurendada õhu saastatust eri suurusega tahkete osakestega. Ainult nendest allikatest tulenev õhukvaliteedi standarditele mittevastavus ei too kaasa nõuet koostada artikli 19 kohased õhukvaliteedi kavasad.

Artiklis 18, mis käsitleb nende tähtaegade edasilükkamist, milleks tuleb saavutada tahkete osakeste (PM₁₀ ja PM_{2,5}) ja lämmastikdioksiidi (NO₂) piirtasemed, on sätestatud edasilükkamise täiendavad eeltingimused, et suurendada piirtasemete järgimiseks võetud õhukvaliteedi meetmete tõhusust. Näiteks tuleb õhukvaliteedi kavades kirjeldada, kuidas taotletakse täiendavat rahastamist selleks, et nõuded kiiremini täita, ning kuidas teavitatakse üldsust edasilükkamise tagajärgedest inimeste tervisele ja keskkonnale. Lisaks on võimalik piirtaseme saavutamist edasi lükata üksnes juhul, kui vähemalt kolme aasta jooksul enne edasilükkamise algust on asjaomase õhusaasteaine keskmise kokkupuute vähendamise kohustust järgitud. Selle eesmärk on tagada, et edasilükkamist lubatakse ainult juhtudel, kui piirtasemeid on ületatud üksnes lokaalselt kohaspetsiifiliste tingimuste tõttu, ning seda ei kasutata selleks, et lükata kohaliku, piirkondliku või riikliku tasandi õhukvaliteedi meetmeid edasi.

Artikliga 19 suurendatakse õhukvaliteedi kavade tõhusust, et võimalikult kiiresti tagada vastavus õhukvaliteedi standarditele. See saavutatakse järgmiste meetmetega: a) nõuetele mittevastavuse juhtudel enne 2030. aastat kehtestatakse kohustus koostada õhukvaliteedi kavasad enne, kui õhukvaliteedi standardid jõustuvad, b) täpsustatakse, et õhukvaliteedi kavade eesmärk peab olema hoida piirtasemete ületamise ajavahemik võimalikult lühike ja igal juhul mitte pikem kui kolm aastat, ning c) kehtestatakse kohustus õhukvaliteedi kavasad korrapäraselt ajakohastada, kui nendega ei saavutata nõuetele vastavust.

Õhukvaliteedi kavasad muudetakse kohustuslikuks juhtudel, kui piirtasemeid või osooni sihtväärtust on ületatud või kui keskmise kokkupuute vähendamise kohustus on täitmata. Kavasad on kohustuslikud ka siis, kui on oodata nende standardite väärtuste ületamist. See aitab tagada, et ületamise perioodid oleksid võimalikult lühikesed. Samuti edendab see sünergiat erinevate õhusaasteainete sisalduste juhtimise ja erinevatele standarditele vastavuse saavutamise meetmete vahel. Näiteks meetmed selleks, et täita tahkete peenosakestega (PM_{2,5}) keskmise kokkupuute vähendamise kohustust, toetavad ka PM_{2,5} piirtaseme saavutamist.

Viimase muudatusega nõutakse, et õhukvaliteedi kavades analüüsitaks häiretasemete ületamise ohtu. Selle tulemusena integreeritakse lühiajalised tegevuskavad, mis on vajalikud häiretaseme ületamistega tegelemiseks, pikemaajaliste tegevuskavadega – see säästab ressursse ja aitab võetavaid meetmeid täiustada.

Artiklis 20 nõutakse, et kui liikmesriigid otsustavad hoolimata osooni häiretaseme ületamise ohust lühiajalist tegevuskava mitte vastu võtta, peavad nad näitama, miks see kava ei oleks tõhus. Selle artikliga muudetakse kohustuslikuks ka avalik konsultatsioon lühiajaliste tegevuskavade teemal, et tagada kogu asjakohase teabe arvessevõtmine nende koostamisel.

Artiklis 21 selgitatakse ja tugevdatakse liikmesriikidevahelise koostöö korda veelgi, et tegeleda piiriülesest õhusaastest tulenevate õhukvaliteedi standardite rikkumistega; eelkõige nõutakse kiiret teabevahetust liikmesriikide vahel ja komisjoniga.

Artikliga 22 suurendatakse üldsuse teadlikkust õhusaastest sellega, et liikmesriikidele kehtestatakse kohustus luua õhukvaliteedi indeks, millega teatatakse iga tunni aja tagant ajakohastatavad õhukvaliteedi näitajad kõige kahjulikumate õhusaasteainete kohta.

Artiklis 23 on sätestatud, et komisjon võtab vastu rakendusaktid õhukvaliteedi andmeid ja juhtimist käsitleva teabe esitamise kohta. Need rakendusaktid viiakse kooskõlla läbivaadatud direktiiviga.

Artikliga 27 kehtestatakse üksikasjalikud sätted, et tagada õiguskaitse neile, kes soovivad vaidlustada käesoleva direktiivi rakendamise, näiteks juhul, kui vaatamata asjakohaste õhukvaliteedi standardtasemete ületamisele ei ole koostatud õhukvaliteedi kava.

Artikli 28 eesmärk on kehtestada inimestele tegelik õigus saada hüvitist, kui neile tekkinud tervisekahju on täielikult või osaliselt põhjustatud piirtasemid, õhukvaliteedi kavasid, lühiajalisi tegevuskavasid või piiriülest saastet käsitlevate eeskirjade rikkumisest. Mõjutatud inimestel on õigus nõuda ja saada sellise kahju eest hüvitist. See hõlmab kollektiivhagide esitamise võimalust.

Artiklit 29 muudetakse, et selgitada üksikasjalikumalt, kuidas liikmesriigid peavad kehtestama tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused neile, kes rikuvad liikmesriigis käesoleva direktiivi rakendamiseks võetud meetmeid, sealhulgas hoiatavad rahalised karistused, ilma et see piiraks direktiivi 2008/99/EÜ (keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu) kohaldamist³⁵.

I lisas koondatakse koostoimes artiklitega 13 ja 15 erinevate saasteainete õhukvaliteedi standardid ja kehtestatakse: a) uued piirtasemed inimeste tervise kaitseks; b) ajakohastatud osooni sihttasemed ja pikaajalised eesmärgid; c) uued tahkete osakeste (PM₁₀ ja PM_{2,5}) häiretasemed ning d) keskmise kokkupuute vähendamise kohustus tahkete peenosakeste (PM_{2,5}) ja lämmastikdioksiidi (NO₂) puhul, et täita keskmise saastatuse taseme kohustust WHO soovitude tasandil.

II lisas on kehtestatud õhukvaliteedi seire ja modelleerimise hindamispiirid.

III lisaga lihtsustatakse koostoimes artikliga 9 kriteeriume statsionaarsete mõõtmiste proovivõtukohtade miinimumarvu kindlaksmääramiseks ning ühendatakse need kriteeriumid kõigi selliste õhusaasteainete jaoks, millele kehtivad eri õhukvaliteedi standardid

---

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu. ELT L 328, 6.12.2008, lk 28–37. Komisjon võttis 15. detsembril 2021 vastu direktiivi 2008/99/EÜ asendamise ettepaneku COM(2021) 851 final „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu ja direktiivi 2008/99/EÜ asendamise kohta“.

(piirtasemed, osooni sihtväärtus, keskmise kokkupuute vähendamise kohustus, häiretasemed ja kriitilised tasemed).

IV lisas on koondatud proovivõtukohtade asukoha kriteeriumid kõigi selliste õhusaasteainete jaoks, mille suhtes kehtivad erinevad õhukvaliteedi standardid.

V lisaga ajakohastatakse ja tugevdatakse õhukvaliteedi statsionaarsete mõõtmiste ja indikaatormõõtmiste, modelleerimise ja objektiivse hindamise andmekvaliteedi ja mõõtemääramatuse nõudeid, et tagada täpne hindamine, mille puhul võetakse arvesse kavandatud rangemaid õhukvaliteedi standardeid ja pärast kehtivate direktiivide vastuvõtmist toimunud tehnika arengut.

VI lisaga ajakohastatakse eeskirju selliste meetodite kohta, mida tuleb kasutada eri saasteainete kontsentratsiooni hindamiseks välisõhus ning teatavate saasteainete ökosüsteemidesse sisenemise kiiruse hindamiseks.

VII lisaga kehtestatakse ülipeente osakeste seire kohtades, kus ülipeente osakeste suur sisaldus on tõenäoline, näiteks lennujaamades, sadamates, teedel, tööstusaladel, kodumajapidamiste kütmisest mõjutatud aladel või nende läheduses. Koos teabega ülipeente osakeste taustakontsentratsioonide seire kohta superseirejaamades, mida nõutakse artiklis 10, aitab see mõista eri allikate panust ülipeente osakeste kontsentratsioonidesse. VII lisaga ajakohastatakse ka nende lenduvate orgaaniliste ühendite loetelu, mida soovitatakse mõõtmisteks, mille eesmärk on parandada arusaamist osooni moodustumisest ja selle juhtimisest.

VIII lisa koondab koostoimes artikliga 19 õhukvaliteedi kavade nõuded, mis käsitlevad piirtasemete ületamisi, osooni sihtväärtust ja keskmise kokkupuute vähendamise kohustust. Nende nõuete ühtlustamine edendab sünergiat eri õhusaasteainete haldamise ja eri õhukvaliteedi standarditele vastavuse saavutamise vahel. VIII lisas nõutakse ka, et õhukvaliteedi kavad sisaldaksid õhukvaliteedi meetmete eeldatava mõju täpsemat analüüsi. See aitab muuta õhukvaliteedi kavade tõhusamaks.

IX lisaga tõhustatakse üldsusele esitatavat õhukvaliteedialast teavet, sh kohustuslikud iga tunni aja tagant ajakohastatavad peamiste õhusaasteainete statsionaarsete mõõtmiste tulemused, samuti ajakohastatud modelleerimistulemused, kui need on kättesaadavad.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV
välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta
(uuesti sõnastatud)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut ~~Euroopa Ühenduse asutamislepingut~~,
 eriti selle artiklit 192 ~~175~~,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,³⁶

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,³⁷

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

↓ uus

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/107/EÜ³⁸ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/50/EÜ³⁹ on oluliselt muudetud. Kuna kõnealustesse direktiividesse on vaja teha täiendavaid muudatusi, tuleks need selguse huvides uuesti sõnastada.
- (2) 2019. aasta detsembris esitas Euroopa Komisjon oma teatise „Euroopa roheline kokkulepe“⁴⁰ ambitsioonika tegevuskava, mille eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, mille eesmärk on kaitsta, säilitada ja suurendada liidu loodusvarasid ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud riskide ja mõjude eest. Puhta õhu valdkonnas võeti Euroopa rohelises kokkuleppes kohustusõhukvaliteeti veelgi parandada ja viia ELi õhukvaliteedi standardid paremini kooskõlla Maailma

³⁶ ELT C [...], [...], lk [...].

³⁷ ELT C [...], [...], lk [...].

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus (ELT L 023, 26.1.2005, lk 3).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1).

⁴⁰ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – „Euroopa roheline kokkulepe“; COM(2019) 640 final.

Terviseorganisatsiooni (WHO) soovitustega. Samuti teatati selles õhukvaliteedi seiret, modelleerimist ja planeerimist käsitlevate sätete karmistamisest.

- (3) 2021. aasta mais võttis komisjon vastu teatise, millega kehtestati nullsaaste tegevuskava,⁴¹ milles muu hulgas käsitleti Euroopa rohelise kokkuleppe saasteaspekte ja võeti lisaks kohustus vähendada 2030. aastaks õhusaaste tervise mõju rohkem kui 55 % ja vähendada selliste ELi ökosüsteemide osakaalu, kus õhusaaste ohustab bioloogilist mitmekesisust, 25 % võrra.
- (4) Nullsaaste tegevuskavas esitati ka visioon aastaks 2050, mille kohaselt õhusaaste vähendatakse tasemeni, mida ei peeta enam tervisele ja looduslikele ökosüsteemidele kahjulikuks. Selleks tuleks praegused ja tulevased ELi õhukvaliteedi standardid kindlaks määrata etapiviisiliselt: kehtestada 2030. aastaks ja järgnevatel aastatel õhukvaliteedi vahestandardid ning arendada väljavaadet tagada hiljemalt aastaks 2050 kooskõla WHO õhukvaliteedi suunistega, tuginedes korrapärase läbivaatamise mehhanismile, et võtta arvesse uusimaid teaduslikke arusaamu. Võttes arvesse, et saaste ja CO₂ heite vähendamine on omavahel seotud, tuleks nullsaaste pikaajalist eesmärki püüda saavutada nii, et koos sellega väheneb ka kasvuhoonegaaside heide, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1119⁴².
- (5) Õhusaaste nullsaaste eesmärgi saavutamiseks asjakohaste meetmete võtmisel liidu ja liikmesriikide tasandil peaksid liikmesriigid, Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon juhinduma Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud ettevaatusprintsipi ja põhimõttest „saastaja maksab“ ning Euroopa rohelise kokkuleppe põhimõttest mitte tekitada kahju. Muu hulgas tuleks arvesse võtta järgmist: parema õhukvaliteedi panus rahvatervisesse, keskkonna kvaliteeti, kodanike ja ühiskonna heaolusse, tööhõivesse ja majanduse konkurentsivõimesse; energiasüsteemi ümberkujundamine, tugevam energiapuudulikkus ja energiaostuvõimetuse probleemiga tegelemine; toiduga kindlustatus ja toidu taskukohasus; säästvate ja arukate liikuvus- ja transpordilahenduste arendamine; käitumismuutuste mõju; õiglus ja solidaarsus liikmesriikides ja nende vahel, võttes arvesse nende majanduslikke võimalusi, riigi olusid, näiteks saarte eripära, ja vajadust saavutada aja jooksul lähenemine; vajadus ausa ja sotsiaalselt õiglase ülemineku järele asjakohaste haridus- ja koolitusprogrammide kaudu; parimad kättesaadavad ja uusimad teaduslikud tõendid, eelkõige WHO esitatud tulemused; vajadus võtta investeerimis- ja planeerimisotsustes arvesse õhusaastega seotud riske, õhusaasteainete heitkoguste vähendamise kulutõhusus ja tehnoloogianeutraalsus; ning aja jooksul keskkonnamääruste vastavuse suurendamine ja kõrgemate eesmärkide seadmine.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsusega (EL) 2022/591 vastu võetud liidu üldises kaheksandas keskkonnamääruses tegevusprogrammis aastani 2030⁴³ on seatud eesmärk muuta keskkond mürgivabaks ning kaitsta inimeste ja loomade tervist ning ökosüsteemide seisundit ja heaolu keskkonnaga seotud riskide ja negatiivse mõju eest, ning selleks on sätestatud, et seiremeetodeid on vaja parandada, üldsust on vaja paremini teavitada ja õiguskaitse on vaja muuta paremini

⁴¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Heas seisundis planeet kõigi jaoks. ELi tegevuskava „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas““ (COM(2021) 400 final).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1–17).

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsus (EL) 2022/591, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnamäärust tegevusprogrammi aastani 2030 (ELT L 114, 12.4.2022, lk 22–36).

kättesaadavaks. Sellest juhindutakse käesolevas direktiivis sätestatud eesmärkide püstitamisel.

- (7) Komisjon peaks korrapäraselt läbi vaatama teaduslikud tõendid saasteainete kohta, nende mõju kohta inimeste tervisele ja keskkonnale ning tehnika arengu kohta. Läbivaatamise põhjal peaks komisjon hindama, kas kohaldatavad õhukvaliteedi standardid on käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks endiselt asjakohased. Esimene läbivaatamine tuleks läbi viia 31. detsembriks 2028, et hinnata, kas õhukvaliteedi standardeid on vaja uusimate teaduslike andmete põhjal ajakohastada.

↓ 2008/50 põhjendus 5
(kohandatud)

- (8) Välisõhu kvaliteedi hindamisel tuleks järgida ühist lähenemisviisi ~~vastavalt~~ ja selleks rakendada ~~ühistele hindamiskriteeriumidele~~ ühiseid hindamiskriteeriume. Välisõhu kvaliteedi hindamisel tuleks arvesse võtta õhusaastega kokku puutuva elanikkonna ja ökosüsteemide suurust. Seetõttu oleks asjakohane jagada liikmesriikide territooriumid rahvastikutihedust kajastades piirkondadeks ~~või linnastuteks~~.

↓ 2008/50 põhjendus 14
(kohandatud)
⇒ uus

- (9) Statsionaarsed mõõtmised peaksid olema kohustuslikud piirkondades ~~ja linnastutes~~, kus ~~oseoni pikaajalised eesmärgid või teiste saasteainete tasemete~~ hindamiskiirid on ületatud. Statsionaarsete mõõtmiste teel saadud ~~teavet võib täiendada modelleerimismeetodite ja/või indikaatormõõtmistega, et teabe täiendamine modelleerimise rakenduste ja indikaatormõõtmistega võimaldada~~ võimaldab proovivõtukohtade andmeid tõlgendada geograafiliste kontsentratsioonijaotuste abil. Selliste ~~täiendavate~~ täiendavate hindamistehnikate kasutamine peaks samuti võimaldama ~~vähendada~~ vähendada statsionaarsete proovivõtukohtade miinimumarvu ~~vähendada~~ ⇒ piirkondades, kus hindamiskiire ei ületata. Piirkondades, kus piirtasemeid või sihtväärtusi ületatakse, peaksid nii statsionaarsed mõõtmised kui ka modelleerimise rakenduste kasutamine olema kohustuslikud. Tuleks teha ka saasteainete taustkontsentratsioonide ja sadestumise täiendavat seiret välisõhus selleks, et paremini mõista saastetasemeid ja saaste levikut. ⇐.

↓ 2008/50 põhjendus 6
(kohandatud)
⇒ uus

- (10) ~~Võimaluse korral~~ Tuleks kasutada ~~modelleerimismeetodeid~~ ⇒ modelleerimise rakendusi ⇐, et võimaldada proovivõtukohtade andmeid tõlgendada geograafilise kontsentratsioonijaotuse abil ⇒, mis aitab avastada õhukvaliteedi standardite rikkumisi ning annab õhukvaliteedi kavade ja proovivõtukohtade paigutuse jaoks vajalikku teavet ⇐. ~~See võiks olla vastava piirkonna elanikkonna kollektiivse kokkupuute taseme arvutamise alus.~~

- (11) ⇒ Lisaks käesolevas direktiivis määratletud õhukvaliteedi seire nõuetele julgustatakse liikmesriike seire eesmärgil kasutama teabetooteid ja lisavahendeid (nt korrapärane

hindamine ja kvaliteedihindamise aruanded, veebipõhised poliitikarakendused), mida pakub ELi kosmoseprogrammi Maa seire komponent, eelkõige Copernicuse atmosfääriseire teenus (CAMS). ⇐

⇓ uus

- (12) On oluline jälgida uusi probleemseid saasteaineid, nagu ülipeened osakesed, must süsinik ja elementaarne süsinik, samuti ammoniaak ja tahkete osakeste oksüdatsioonipotentsiaal, et toetada teaduslikku arusaamist nende mõjust tervisele ja keskkonnale, nagu on soovitanud WHO.

⇓ 2008/50 põhjendus 8
(kohandatud)
⇒ uus

- (13) ☒ Maakeskkonna ☒ ~~Maapiirkondade~~ taustapiirkondades tuleks teha täpseid tahkete peenosakeste mõõtmisi, et paremini mõista selle saasteaine mõju ja välja kujundada asjakohased tegevuspõhimõtted. Sellised mõõtmised peavad olema tehtud kooskõlas õhusaasteainete kauglevi järelevalve ja hindamise Euroopa koostööprogrammi (EMEP) nõuetega vastavalt 1979. aasta ☒ ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) ☒ piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonile, mis on kinnitatud nõukogu 11. juuni 1981. aasta otsusega 81/462/EMÜ⁴⁴ ⇒, ja selle protokollidele, sealhulgas 1999. aasta protokollile hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise kohta, mis vaadati läbi aastal 2012 ⇐.

⇓ 2008/50 põhjendus 7
(kohandatud)

- (14) Et tagada õhusaaste kohta kogutud teabe ☒ piisav esindavus ☒ ~~esinduslikkus~~ ja võrreldavus kogu ☒ liidus ☒ ~~ühenduses~~, on oluline kasutada välisõhu kvaliteedi hindamisel standardseid mõõtmismeetodeid ning ühiseid kriteeriume mõõtejaamade paiknemise ja arvu kohta. Välisõhu kvaliteedi hindamiseks võib peale mõõtmise kasutada ka muid meetodeid, seetõttu on vaja määratleda selliste meetodite kasutamise ja nõutava mõõtmistäpsuse kriteeriumid.

⇓ 2004/107 põhjendus 12
⇒ uus

- (15) ~~Välisõhu kvaliteedi hindamise olulised elemendid on täpsed standardsed mõõtmismeetodid ja mõõtejaamade paiknemise ühised kriteeriumid, et saadud informatsioon oleks kogu ühenduse ulatuses võrreldav. Peetakse oluliseks näha ette standardsed mõõtmismeetodid. Komisjon on juba andnud korralduse CENi standardite ettevalmistamiseks ⇒ polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike mõõtmiseks ning andurite süsteemide toimivuse hindamiseks, et määrata kindlaks gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste kontsentratsioon välisõhus ⇐ välisõhu nende koostisosade mõõtmise kohta, mille puhul on sihtväärtused kindlaks määratud (arsen, kaadmium, nikkel ja bense(a)pireen) ning ka raskmetallide sadestumise mõõtmise kohta, et need~~

⁴⁴ Nõukogu 11. juuni 1981. aasta otsus 81/462/EMÜ piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni sõlmimise kohta (EÜT L 171, 27.6.1981, lk 11).

standardid varakult välja töötada ja vastu võtta. Kui puuduvad CENi standardiseeritud meetodid, võib lubada rahvusvaheliste või riiklike standardiseeritud võrdlusmeetodite kasutamist.

↓ 2008/50 põhjendus 2
(kohandatud)
⇒ uus

- (16) Inimeste tervise ja kogu keskkonna kaitsmiseks on eelkõige oluline võidelda saasteainete heitmetega allikatega ning määrata kindlaks ning rakendada kõige tõhusamad meetmed heitmete vähendamiseks kohalikul, siseriiklikul ning liidu ühenduse tasandil, eriti põllumajandusest, tööstusest, transpordist ja energiatootmisest pärit heidete osas. Seetõttu tuleks kahjulike õhusaasteainete heiteid vältida, ennetada või vähendada ning kehtestada välisõhu kvaliteedile asjakohased standardid, võttes arvesse Maailma Terviseorganisatsiooni asjakohaseid standardeid, suuniseid ja programme.

↓ 2004/107 põhjendus 3
(kohandatud)
⇒ uus

- (17) Teaduslikud tõendid näitavad, et väveldioksiid, lämmastikdioksiid ja lämmastikoksiidid, tahked osakesed, plii, benseen, süsinikmonooksiid, arseen, kaadmium, nikkel ja mõned polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud ja osoon on inimeste tervisele oluliselt kahjuliku mõjuga inimestele ohtlikud genotoksilised kantserogeenid ning puudub kindlaksmääratud piir, millest väiksemate koguste korral ei kujuta need ained endast ohtu inimeste tervisele. Nende ainete kontsentratsioon välisõhus ja sadestumine mõjutavad inimeste tervist ja keskkonda. Kulutasuvuse seisukohast ei ole teatavates piirkondades võimalik saavutada arseeni, kaadmiumi, nikli ja polütsükliliste aromaatsete süsivesinike selliseid kontsentratsioone välisõhus, mis ei kujutaks endast märkimisväärset ohtu inimeste tervisele.

↓ 2004/107 põhjendus 11
⇒ uus

- (18) Plii, arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliliste aromaatsete süsivesinike mõju inimeste tervisele, sealhulgas toiduahela kaudu, ning kogu keskkonnale, tuleneb ka nende kontsentratsioonist välisõhus ja sadestumisest; arvesse tuleb võtta nende ainete akumulereerumist pinnasesse ja põhjavee kaitset. Käesoleva direktiivi läbivaatamise hõlbustamiseks 2010. aastal peaksid komisjon ja liikmesriigid kaaluma teadusuuringute edendamist, mis käsitlevad arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliliste aromaatsete süsivesinike mõju inimeste tervisele ja keskkonnale eelkõige sadestumise kaudu.

↓ uus

- (19) WHO soovitude alusel tuleks vähendada elanikkonna keskmist kokkupuudet inimeste tervisele suurimat dokumenteeritud mõju avaldavate saasteainetega – tahkete peenosakestega (PM_{2,5}) ja lämmastikdioksiidiga (NO₂). Selleks tuleks nende

saasteainete kohta kehtestada lisaks piirtasemetele ka keskmise kokkupuute vähendamise kohustus.

↓ 2004/107 põhjendus 4
⇒ uus

(20) ⇒ Välisõhu kvaliteedi direktiivide (direktiivid 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ) toimivuskontroll⁴⁵ näitas, et piirtasemed on saasteainete kontsentratsiooni vähendamisel sihtväärtustest tõhusamad. ⇐ Eesmärgiga minimeerida õhu kaudu levivate arseeni, kaadmiumi ja nikli ning polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike kahjustavat mõju inimeste tervisele, pöörates erilist tähelepanu ⇒ haavatavatele rühmadele ja ⇐ tundlikele elanikegruppidele, ja ~~kogu~~ keskkonnale, tuleb määrata sihtväärtused ⇒ vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi, tahkete osakeste, plii, benseeni, süsinikmonooksiidi, arseeni, kaadmiumi, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike piirtasemed välisõhus ⇐ ~~, mis tuleb võimaluse korral saavutada.~~ Polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike kantserogeense riski hindamise markerina kasutatakse välisõhus benzo(a)pireeni.

↓ uus

(21) Selleks et liikmesriigid saaksid teha ettevalmistusi seoses käesoleva direktiiviga kehtestatavate läbivaadatud õhukvaliteedi standarditega ja tagada õiguskindluse, peaksid vaheperioodil kuni uute piirtasemete kohaldamise alguseni olema piirtasemed võrdsed kehtetuks tunnistatud direktiivides sätestatud piirtasemetega.

↓ 2008/50 põhjendus 13
(kohandatud)
⇒ uus

(22) Osoon on piiriülene saasteaine, mis moodustub atmosfääris esmaste saasteainete heitmetest, mida käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu ~~23. oktoobri 2001. aasta direktiivis 2001/81/EÜ⁴⁷ teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemäärade kohta.~~ Õhu kvaliteedi lühi- ja pikaajaliste eesmärkide saavutamisel seoses osooniga tuleks edu määratleda direktiivis 2016/2284/EL ~~direktiivis 2001/81/EÜ~~ sätestatud eesmärkide ning heitkoguste ⇒ vähendamise kohustuste ⇐ ~~ülemäärade~~ kaudu ning ~~vajaduse korral käesolevas direktiivis sätestatud~~ ⇒ kulutõhusate meetmete ja ⇐ õhukvaliteedi kavade rakendamisega.

↓ 2008/50 põhjendus 12
(kohandatud)
⇒ uus

(23) ~~Olemasolevad~~ ⇒ Osooni ⇐ sihtväärtused ja pikaajalised eesmärgid — tagada inimeste tervisele, taimestikule ja ökosüsteemidele tõhus kaitse osooniga kokkupuutumisest

⁴⁵ Välisõhu kvaliteedi direktiivide toimivuskontroll, 28. november 2019 (SWD(2019) 427 final).

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

⁴⁷ EÜT L 309, 27.11.2001, lk 22. Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 2006/105/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 368).

tuleneva kahjuliku mõju vastu — peaksid jääma muutumatuks ⇒ tuleks ajakohastada, võttes arvesse Maailma Terviseorganisatsiooni uusimaid soovitusi ⇐.

- (24) Elanikkonna ning selle ⇒ , haavatavate ja ⇐ tundlike rühmade tervise kaitseks tuleks kindlaks määrata ⇒ vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi, tahkete osakeste, (PM₁₀ ja PM_{2,5}) ja osooni häiretase, ning ⇐ osooni ~~häire~~ ja teavitamistase lühiajalise kokkupuute korral kõrgendatud osoonisisaldusega. Nimetatud tasemed peaksid andma tõe üldsuse laialdaseks teavitamiseks saastega kokkupuute ohtudest ning vajaduse korral asjakohaste lühiajaliste meetmete võtmiseks, et vähendada ~~osoonisisaldust~~ ⇒ saastetasemeid ⇐ piirkondades, kus häiretase on ületatud.

↓ 2004/107 põhjendus 7
(kohandatud)

- (25) Vastavalt asutamislepingu artiklile ☒ 193 ☒ ~~176~~ võivad liikmesriigid säilitada või kasutusele võtta rangemad ~~arseni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinikega seotud~~ kaitsemeetmed, kui need meetmed on kooskõlas asutamislepinguga ning nendest on teatatud komisjonile.

↓ 2008/50 põhjendus 9
⇒ uus

- (26) Õhukvaliteedi seisund tuleb säilitada kohtades, kus see on juba hea, või seda parendada. Kui ⇒ on oht, et ⇐ käesolevas direktiivis sätestatud välisõhu kvaliteedi ⇒ standardeid ⇐ eesmärgi ei järgita, ⇒ või kui neid pole järgitud, ⇐ peaksid liikmesriigid võtma ⇒ kohe ⇐ meetmeid piirtasemest ⇒ , keskmise kokkupuute vähendamise kohustusest ⇐ ja kriitilisest tasemest kinnipidamiseks, võimaluse korral ⇒ osooni ⇐ sihtväärtuse ning pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks.

↓ 2004/107 põhjendus 9

- (27) Elavhõbe on inimeste tervisele ja keskkonnale väga ohtlik aine. Seda esineb kogu keskkonnas ja metüülelavhõbedana võib see akumulieruda organismides ja eelkõige kontsentreeruda toiduahela tipus olevates organismides. Atmosfääri eraldunud elavhõbe võib kanduda pikkade vahemaade taha.

↓ 2004/107 põhjendus 10
(kohandatud)
⇒ uus

- (28) ~~Komisjonil on 2005. aastal kavas esitada ühtne strateegia, mis sisaldab meetmeid ☒ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus 2017/852⁴⁸ on ette nähtud ☒ inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks elavhõbeda atmosfääri eraldumise eest, lähtudes olulistsükli-lähenedamisest ning arvestades tootmise, kasutamise, jäätmekäitluse ja emissioonidega. Sellega seoses peab komisjon kaaluma kõiki asjakohaseid meetmeid elavhõbeda koguse vähendamiseks vee- ja maismaaökosüsteemides ning seeläbi selle toidu kaudu manustamise vähendamiseks ja teatavates toodetes elavhõbeda kasutamise~~

⁴⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/852 elavhõbeda kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1102/2008 (ELT L 137, 24.5.2017, lk 1–21).

vältimiseks. ⇒ Käesoleva direktiivi sätetega elavhõbeda seire kohta täiendatakse kõnealust määrust ja antakse selle jaoks teavet. ⇐

↓ 2008/50 põhjendus 10

⇒ uus

- (29) Õhusaaste poolt taimkattele ja looduslikele ökosüsteemidele avaldatavad riskid on kõige suuremad väljaspool linnapiirkondi. Selliste riskide hindamisel ning kriitiliste tasemete vastavuse järgimisel tuleb seepärast keskenduda väljaspool asulaid asuvatele kohtadele. ⇒ Sellisel hindamisel tuleks arvesse võtta ja täiendada direktiivi (EL) 2016/2284 nõudeid, mis käsitlevad õhusaaste mõju seiret maismaa- ja veeökosüsteemidele ning sellisest mõjust teatamist. ⇐
-

↓ 2008/50 põhjendus 15

⇒ uus

- (30) Looduslikest allikatest pärit saasteaineid saab hinnata, kuid mitte kontrollida. Seetõttu juhul, kui looduslikest allikatest pärit saasteainete osa välisõhus on võimalik määrata piisava kindlusega ja kui ületamine on täielikult või osaliselt tingitud sellistest saasteainetest, võidakse kõnealused saasteained käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel õhukvaliteedi piirtasemetele vastavuse ⇒ ja keskmise kokkupuute vähendamise kohustuse täitmise ⇐ hindamisel maha arvata. Tahkete osakeste PM₁₀ piirtaseme ületamised, mis on põhjustatud talvisest teede liivatamisest või soolatamisest, võib samuti õhukvaliteedi piirtasemele vastavuse hindamisel maha arvata, kui on võetud põhjendatud meetmeid kontsentratsiooni vähendamiseks.
-

↓ 2008/50 põhjendus 16

- ~~(31) Eriti raskete tingimustega piirkondade ja linnastute osas peaks olema võimalik pikendada tähtaega, mille jooksul tuleb saavutada õhukvaliteedi piirtasemete vastavus, kui konkreetsetes piirkondades ja linnastutes esineb vaatamata asjakohaste reostustõrjemeetmete rakendamisele vastavuse saavutamisel teravaid probleeme. Teatavale piirkonnale või linnastule antud ajapikendusega peab kaasnema põhjalik komisjoni hinnang, et tagada vastavuse saavutamine kõnealuse pikendatud tähtaja jooksul. On oluline, et oleksid olemas vajalikud ühenduse meetmed, mis peegeldavad õhusaastet käsitleva temaatilise strateegia ambitsioonikaid eesmärke heite vähendamiseks selle tekkekohas, et vähendada tõhusalt heidet vastavalt käesolevas direktiivis piirtasemete saavutamisele seatud tähtajale ning neid meetmeid tuleks arvesse võtta, kui hinnatakse taotlusi vastavuse saavutamise tähtaja pikendamiseks.~~
-

↓ 2008/50 põhjendus 18

⇒ uus

- (32) Piirkondadele ja linnastutele, kus saasteainete sisaldus välisõhus ületab asjakohaseid õhukvaliteedi sihtväärtusi või piirtasemeid ⇒, osooni sihtväärtusi või keskmise kokkupuute vähendamise kohustusi ⇐ ja, kui see on kohaldatav, mõnda ajutiselt kohaldatud ülemmäära, tuleks välja töötada õhukvaliteedi kavad. Õhusaasteaineid tekitavad paljud erinevad allikad ja tegevused. Et tagada erinevate poliitikasuundade ühtsus, peaksid sellised õhukvaliteedi kavad olema, kui see on võimalik, järjepidevad ning ühitatud kavade ja programmidega, mis on ette valmistatud vastavalt Euroopa

~~Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiivile 2010/75/EL 2001/80/EÜ teatavate suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta,^{49,50} direktiivile (EL) 2016/2284 2001/81/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2002. aasta direktiivile 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega^{51,52}. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta direktiivile 2008/1/EÜ⁵³ (saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta) tööstustegevuseks lube väljastades võetakse täies mahus arvesse ka käesolevas direktiivis sätestatud välisõhu kvaliteediga seotud eesmärged.~~

↓ uus

- (33) Kui on oht, et liikmesriigid ei saavuta 2030. aastaks piirtasemeid või osooni sihtväärtust, siis tuleks õhukvaliteedi kavade koostada juba enne seda kuupäeva, et tagada saasteainete taseme vastav vähendamine.

↓ 2008/50 põhjendus 19

⇒ uus

- (34) Tuleks koostada tegevuskavad, näidates ära meetmed, mis tuleb võtta lühikese aja jooksul, kui täheldatakse ühe või enama häiretaseme ületamise ohtu, et vähendada sellist ohtu ja lühendada selle kestust. Juhul kui oht esineb ühe või enama piirtaseme või sihtväärtuse puhul, võivad liikmesriigid vajaduse korral koostada sellised lühiajalised tegevuskavad. ~~Osooni osas tuleks sellistes lühiajalistes tegevuskavades arvesse võtta komisjoni 19. märtsi 2004. aasta otsust 2004/279/EÜ, mis käsitleb juhendit, kuidas rakendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/3/EÜ välisõhu osoonisalduse kohta.~~

↓ 2008/50 põhjendus 20

⇒ uus

- (35) Liikmesriigid peaksid üksteisega konsulteerima ⇒ koostööd tegema ⇐, kui mõne saasteaine tase ületab või tõenäoliselt ületab pärast teises liikmesriigis aset leidnud suuremat saastet ~~asjakohaseid õhukvaliteedi eesmärged ja, kui see on kohaldatav, ületamismäära~~ ⇒ mis tahes piirtaset, osooni sihtväärtust, keskmise kokkupuute vähendamise kohustust ⇐ või ~~olenevalt olukorrast~~, häiretasemeid. Teatavate saasteainete, nagu osooni ja tahkete osakeste piiriülese laadi tõttu võib vaja minna naaberliikmesriikide kooskõlastatud tegevust õhukvaliteedi kavade ja lühiajaliste tegevuskavade koostamisel ja rakendamisel ning avalikkuse teavitamisel. Liikmesriigid peaksid vajaduse korral tegema koostööd kolmandate riikidega, kusjuures erilist rõhku tuleks panna kandidaatriikide varasele osalemisele. ⇒ Komisjoni tuleks sellisest koostööst õigeaegselt teavitada ja teda tuleks kutsuda sellele kaasa aitama. ⇐

⁴⁹ ~~EÜT L 309, 27.11.2001, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2006/105/EÜ.~~

⁵⁰ ~~Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).~~

⁵¹ ~~EÜT L 189, 18.7.2002, lk 12.~~

⁵² ~~Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega (EÜT L 189, 18.7.2002, lk 12).~~

⁵³ ~~ELT L 24, 29.1.2008, lk 8.~~

↓ 2008/50 põhjendus 21

⇒ uus

- (36) Liikmesriikidel ja komisjonil tuleb koguda, vahetada ja levitada teavet õhukvaliteedi kohta, et paremini mõista õhusaaste mõju ja kujundada asjakohast poliitikat. Ajakohastatud teave kõikide reguleeritavate saasteainete kohta välisõhus ⇒, samuti õhukvaliteedi kavade ja lühiajaliste tegevuskavade kohta ⇐ peaks olema avalikkusele kergelt kättesaadav.

↓ 2008/50 põhjendus 22

⇒ uus

- (37) ⇒ Komisjonile tuleks edastada reguleeritud saasteainete kontsentratsioone ja sadestumist käsitlev teave, mis on korraliste ettekannete koostamise aluseks. ⇐ Õhukvaliteeti käsitleva teabe paremaks käsitlemiseks ja võrdlemiseks tuleks andmed komisjonile edastada ühtses vormis.

↓ 2008/50 põhjendus 23

- (38) Õhukvaliteedi andmete esitamise, hindamise ja aruandmise korda tuleb kohandada nõnda, et peamise vahendina teabe kättesaadavaks tegemisel oleks võimalik kasutada elektroonilisi sidevahendeid ja Interneti ning et need protseduurid vastaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu ~~14. märtsi 2007. aasta~~ direktiivile 2007/2/EÜ, millega ~~rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE)~~⁵⁴.

↓ 2008/50 põhjendus 24

(kohandatud)

- (39) On asjakohane ette näha võimalus kohandada välisõhu kvaliteedi hindamiseks kasutatavaid kriteeriume ja meetodeid vastavalt teaduse ja tehnika arengule ja ☒ kohandada vastavalt sellele ka esitada tulevat teavet ☒ esitatavale teabele.

↓ uus

- (40) Nagu on selgitatud Euroopa Kohtu praktikas,⁵⁵ ei või liikmesriigid piirata kaebeõigust avaliku võimu organi otsuse vaidlustamiseks üksnes nende huvitatud üldsuse liikmetega, kes osalesid selle otsuse vastuvõtmisele eelnenud haldusmenetluses. Nagu on samuti selgitatud Euroopa Kohtu praktikas,⁵⁶ eeldab tegelik õiguskaitse kättesaadavus ja tõhusus keskkonnaasjades muu hulgas seda, et asjaomasel üldsusel peaks olema õigus taotleda kohtult või pädevalt sõltumatult ja erapooletult organilt ajutiste meetmete võtmist, et hoida konkreetne saastejuhtum ära. Seepärast tuleks täpsustada, et see kaebeõigus ei tohiks sõltuda huvitatud üldsuse liikme rollist käesoleva direktiivi kohaste otsustamismenetluste osalusetapis. Lisaks peaks

⁵⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

⁵⁵ Euroopa Kohtu (esimene koda) 14. jaanuari 2021. aasta otsus kohtuasjas C-826/18, LB jt vs. College van burgemeester en wethouders van de gemeente Echt-Susteren; punktid 58 ja 59.

⁵⁶ Euroopa Kohtu (suurkoda) 15. jaanuari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-416/10, Jozef Krížan ja teised vs. Slovenská inšpekcia životného prostredia. Krížan, punkt 109.

läbivaatamismenetlus olema aus, õiglane ja õigeaegne, see ei tohiks olla takistavalt kulukas ning sellega tuleks ette näha piisavad ja tõhusad õiguskaitsemehhanismid, sealhulgas vajaduse korral esialgse õiguskaitse meetmed.

↓ 2008/50 põhjendus 30
⇒ uus

- (41) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. ~~Elukoige püütakse käesolevas direktiivis toetada kõrgetasemeliste keskkonnakaitse ja keskkonnakvaliteedi parandamise põhimõtete integreerimist liidu poliitikasse vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 37 sätestatud säästva arengu põhimõttele.~~ ⇒ Kui käesoleva direktiivi artiklite 19, 20 ja 21 rikkumisega on tekitatud kahju inimeste tervisele, peaksid liikmesriigid tagama, et sellistest rikkumistest mõjutatud isikutel on võimalik nõuda ja saada selle kahju eest hüvitist asjaomaselt pädevalt asutuselt. Käesolevas direktiivis sätestatud hüvitamiseeskirjade, õiguskaitse kättesaadavuse ja karistuste eesmärk on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 191 lõikega 1 ära hoida, ennetada ja vähendada õhusaaste kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale. Nende eesmärk on seega integreerida liidu poliitikasse kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine kooskõlas harta artiklis 37 sätestatud säästva arengu põhimõttega ning määratleda konkreetsel kujul harta artiklites 2 ja 3 sätestatud kohustus kaitsta õigust elule ja isikupuutumatusel. Samuti toetab see harta artiklis 47 sätestatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus seoses inimeste tervise kaitsega. ⇐

↓ 2008/50 põhjendus 28
(kohandatud)

~~Käesoleva direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmise kohustus peaks piirduma vaid nende sätetega, mille sisu on varasemate direktiividega võrreldes oluliselt muutunud.~~

↓ 2008/50 põhjendus 29
(kohandatud)

~~Õigusaktide kvaliteedi parandamist käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe⁵⁷ punkti 34 kohaselt julgustatakse liikmesriike koostama enda jaoks ja ühenduse huvides tabelid, kus on võimaluste piires näidatud käesoleva direktiivi ja selle ülevõtmise meetmete vastavus, ning need avaldama.~~

↓ uus

- (42) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva direktiivi kohaste õhukvaliteediteabe edastamist ja aruandlust käsitlevate liikmesriikide nõuete rakendamisel, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused i) kehtestada liikmesriikide poolt komisjonile kättesaadavaks tehtava välisõhu kvaliteeti käsitleva teabega seotud eeskirjad ning kõnealuse teabe edastamise tähtajad ja ii) lihtsustada andmete esitamise korda ning liikmesriikides välisõhu saastatust mõõtvatest vaatlusvõrkudest ja üksikutest proovivõtukohtadest saadava teabe ja andmete vastastikust vahetust. Neid

⁵⁷ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁵⁸.

- (43) Selleks et tagada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmine, eelkõige selleks, et hoida ära, ennetada ja vähendada välisõhu kvaliteedi kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva direktiivi lisasid selleks, et võtta arvesse tehnika ja teaduse arengut seoses õhusaasteainetega, nende hindamise ja juhtimisega ning nende mõjuga inimeste tervisele ja keskkonnale, ning et üldsust asjakohaselt teavitada. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et need konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁵⁹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (44) Kohustus võtta käesolev direktiiv liikmesriigi õigusesse üle piirdub sätetega, mida on võrreldes varasemate direktiividega oluliselt muudetud. Muutmata sätete ülevõtmise kohustus tuleneb varasematest direktiividest.
- (45) Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud X lisa B osas osutatud direktiivide liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevaga.

↓ 2004/107 põhjendus 1
(kohandatud)

~~Asutamislepingu artikli 175 lõikes 3 sisalduvate põhimõtete alusel määratakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1600/2002/EÜ vastu võetud kuuenda ühenduse keskkonnavalase tegevusprogrammiga⁶⁰ kindlaks vajadus vähendada saaste tasemeni, mis minimeerib kahjustavat mõju inimeste tervisele, pöörates erilist tähelepanu tundlikele elanikegruppidele ja kogu keskkonnale, vajadus parandada õhu kvaliteedi seiret ja hindamist, sealhulgas saasteainete sadestumist ning vajadus teavitada avalikkust.~~

↓ 2004/107 põhjendus 2
(kohandatud)

~~Nõukogu 27. septembri 1996. aasta direktiivi 96/62/EÜ välisõhu kvaliteedi hindamise ja juhtimise kohta⁶¹ artikli 4 lõikes 1 nähakse ette, et komisjon esitab ettepanekud kõnealuse direktiivi I lisas loetletud saasteainete reguleerimise kohta, võttes arvesse selle artikli lõigete 3 ja 4 sätteid.~~

⁵⁸ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13–18.

⁵⁹ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

⁶⁰ EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

⁶¹ EÜT L 296, 21.11.1996, lk 55. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

↓ 2004/107 põhjendus 5

~~Sihtväärtuste kehtestamine ei nõua ebaproportsionaalseid kulutusi hõlmavaid meetmeid. Tööstusrajatiste osas ei hõlma see muid meetmeid peale nõukogu 24. septembri 1996. aasta direktiiviga 96/61/EÜ (saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta)⁶² nõutava parima võimaliku tehnika (PVT) kasutamise ning eelkõige ei too see kaasa rajatiste sulgemist. Ent see nõuab, et liikmesriigid võtaksid asjakohastes sektorites kõik majanduslikult tasuvad vähendamismeetmed.~~

↓ 2004/107 põhjendus 6

~~Eelkõige ei loeta käesoleva direktiiviga määratud sihtväärtusi direktiivi 96/61/EÜ artikli 2 lõikes 7 määratletud keskkonnakvaliteedi standarditeks, mis nõuavad vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 10 rangemaid tingimusi kui need, mida on võimalik täita PVT kasutamisega.~~

↓ 2004/107 põhjendus 8

~~Kui kontsentratsioonid ületavad teatavaid hindamisiire, on arseni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)pireeni seire kohustuslik. Täiendavad hindamisvahendid võivad vähendada statsionaarsete mõõtmiste jaoks vajalike proovivõtukohtade ettenähtud arvu. Ette on nähtud välisõhu fooni kontsentratsioonide ja sadestumise edasine seire.~~

↓ 2004/107 põhjendus 13

~~Komisjonile tuleks edastada teave reguleeritud saasteainete kontsentratsioonide ja sadestumise kohta, mis on korraliste ettekannete koostamise aluseks.~~

↓ 2004/107 põhjendus 14

~~Ajakohastatud teave reguleeritud saasteainete kontsentratsiooni kohta välisõhus ning nende sadestumise kohta tuleks avalikkusele kergesti kättesaadavaks teha.~~

↓ 2004/107 põhjendus 15

~~Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad kohaldatavate karistuste kohta käesoleva direktiivi sätete rikkumiste eest ja tagama nende eeskirjade rakendamise. Kõnealused karistused peaksid olema mõjuvad, proportsionaalsed ja hoiatavad.~~

↓ 2004/107 põhjendus 16

~~Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused.⁶³~~

⁶² EÜT L 257, 10.10.1996, lk 26. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003.

⁶³ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

↓ 2004/107 põhjendus 17

~~Muudatused, mis on vajalikud käesoleva direktiivi kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga, peaksid olema seotud üksnes reguleeritud saasteainete kontsentratsioonide ja sadestumise hindamise kriteeriumide ja meetoditega või teabe komisjonile edastamise üksikasjaliku korraga. Neil ei tohiks olla otseselt ega kaudselt sihtväärtusi muutvat mõju,~~

↓ 2008/50 põhjendus 1
(kohandatud)

~~Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuli 2002. aasta otsusega nr 1600/2002/EÜ⁶⁴ vastu võetud kuuenda keskkonnavalase tegevusprogrammiga kehtestatakse vajadus vähendada saaste tasemeni, mis minimeerib kahjustava mõju inimeste tervisele (pöörates erilist tähelepanu tundlikele elanikegruppidele) ja kogu keskkonnale, vajadus parandada õhu kvaliteedi järelevalvet ja hindamist, sealhulgas saasteainete sadestumist, ning vajadus teavitada avalikkust.~~

↓ 2008/50 põhjendus 2

~~Inimeste tervise ja kogu keskkonna kaitsmiseks on eelkõige oluline võidelda saasteainete heitmete allikatega ning määrata kindlaks ning rakendada kõige tõhusamad meetmed heitmete vähendamiseks kohalikul, siseriiklikul ning ühenduse tasandil. Seetõttu tuleks kahjulike õhusaasteainete heitmeid vältida, ennetada või vähendada ning kehtestada välisõhu kvaliteedile asjakohased eesmärgid, võttes arvesse Maailma Terviseorganisatsiooni asjakohaseid standardeid, suuniseid ja programme.~~

↓ 2008/50 põhjendus 3
(kohandatud)

~~Nõukogu 27. septembri 1996. aasta direktiiv 96/62/EÜ välisõhu kvaliteedi hindamise ja juhtimise kohta,⁶⁵ nõukogu 22. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/30/EÜ vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste ja plii piirtasemete kohta välisõhus,⁶⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/69/EÜ benseeni ja süsinikmonooksiidide piirnormide kohta välisõhus,⁶⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2002. aasta direktiiv 2002/3/EÜ välisõhu osoonisisalduse kohta⁶⁸ ja nõukogu 27. jaanuari 1997. aasta otsus 97/101/EÜ vastastikuse informatsiooni ja andmevahetuse sisseseadmise kohta liikmesriikides välisõhu saastatust mõõtvate vaatlusvõrkude ja üksikute jaamade vahel⁶⁹ tuleks uusimate tervisealaste ja teadussaavutuste ning liikmesriikide kogemuste lisamiseks oluliselt muuta. Selguse, lihtsustamise ja haldussuutlikkuse huvides on seetõttu asjakohane asendada need viis õigusakti ühe direktiiviga ning vajaduse korral rakendusmeetmetega.~~

⁶⁴ EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

⁶⁵ EÜT L 296, 21.11.1996, lk 55. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁶⁶ EÜT L 163, 29.6.1999, lk 41. Direktiivi on muudetud komisjoni otsusega 2001/744/EÜ (EÜT L 278, 23.10.2001, lk 35).

⁶⁷ EÜT L 313, 13.12.2000, lk 12.

⁶⁸ EÜT L 67, 9.3.2002, lk 14.

⁶⁹ EÜT L 35, 5.2.1997, lk 14. Otsust on muudetud komisjoni otsusega 2001/752/EÜ (EÜT L 282, 26.10.2001, lk 69).

↓ 2008/50 põhjendus 4
(kohandatud)

~~Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/107/EÜ (arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus)⁷⁰ rakendamisel on saadud juba piisavalt kogemusi, siis võib kaaluda nimetatud direktiivi sätete ühendamist käesoleva direktiivi sätetega.~~

↓ 2008/50 põhjendus 11

~~Tahked peenosakesed (PM_{2,5}) avaldavad inimeste tervisele olulist negatiivset mõju. Siiski ei ole veel kindlaks määratud piiri, millest allpool PM_{2,5}-osakesed inimeste tervisele ohtu ei kujuta. Seetõttu ei tohiks nimetatud saasteainet reguleerida samal viisil kui teisi õhusaasteaineid. Kõnealuse lähenemisviisi eesmärk peaks olema saasteainete sisalduse üldine vähendamine linnapiirkondade taustkontsentratsiooni alal, et tagada paranenud õhukvaliteet suurele osale elanikkonnast. Siiski tuleks kõnealust lähenemisviisi kombineerida piirtasemega, millele esimesel etapil peab eelnema sihtväärtus, et tagada kõikjal tervisekaitse miinimumtase.~~

↓ 2008/50 põhjendus 17

~~Kõik asjaomased institutsioonid peaksid eelisjärjekorras nõuetekohaselt kontrollima vajalikke ühenduse meetmeid heite vähendamiseks selle tekkekohas, eelkõige meetmeid, mille eesmärk on suurendada tööstusheidet käsitlevate ühenduse õigusaktide tõhususust, piirata raskeveokitesse paigaldatud mootorite heitgaase, vähendada täiendavalt liikmesriikide peamiste saasteainete siseriiklikku lubatud heidet ja heidet, mis on seotud bensiiniautode tankimisega teenindusjaamades, ja koondada tähelepanu kütuste, sealhulgas ka laevakütuste värvlisaldusele.~~

↓ 2008/50 põhjendus 18

~~Piirkondadele ja linnastutele, kus saasteainete sisaldus välisõhus ületab asjakohaseid õhukvaliteedi sihtväärtusi või piirtasemeid ja, kui see on kohaldatav, mõnda ajutiselt kohaldatud ülemmäära, tuleks välja töötada õhukvaliteedi kavad. Õhusaasteaineid tekitavad paljud erinevad allikad ja tegevused. Et tagada erinevate poliitikasuundade ühtsus, peaksid sellised õhukvaliteedi kavad olema, kui see on võimalik, järjepidevad ning ühitatud kavade ja programmidega, mis on ette valmistatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiivile 2001/80/EÜ teatavate suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta,⁷¹ direktiivile 2001/81/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2002. aasta direktiivile 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega⁷². Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta direktiivile 2008/4/EÜ (saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta)⁷³ tööstustegevuseks lube väljastades võetakse täies mahus arvesse ka käesolevas direktiivis sätestatud välisõhu kvaliteediga seotud eesmärged.~~

⁷⁰ ELT L 23, 26.1.2005, lk 3.

⁷¹ EÜT L 309, 27.11.2001, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2006/105/EÜ.

⁷² EÜT L 189, 18.7.2002, lk 12.

⁷³ ELT L 24, 29.1.2008, lk 8.

↓ 2008/50 põhjendus 25
(kohandatud)

~~Kuna käesoleva direktiivi eesmärke ei saa liikmesriigid üksi täiel määral saavutada ning õhusaasteainete piiriülese laadi tõttu on need paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid vastavalt asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttele. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale kui nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalik.~~

↓ 2008/50 põhjendus 26

~~Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad käesoleva direktiivi sätete rikkumise korral kohaldatavate sanktsioonide kohta ning tagama nende eeskirjade täitmise. Need sanktsioonid peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.~~

↓ 2008/50 põhjendus 27
(kohandatud)

~~Käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud õigusaktide teatud sätted peaksid jääma jõusse, et tagada lämmastikdioksiidi suhtes kehtivate õhu kvaliteedi piirtasemete jätkuv kehtimine, kuni need asendatakse alates 1. jaanuarist 2010, samuti õhukvaliteedi aruandlust kajastavate sätete kehtimine, kuni on vastu võetud uued rakendusmeetmed, ja jätkuv kohustus õhukvaliteedi esialgseks hindamiseks vastavalt direktiivile 2004/107/EÜ.~~

↓ 2008/50 põhjendus 31

~~Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused⁷⁴.~~

↓ 2008/50 põhjendus 32

~~Komisjonile tuleks anda volitused I–VI lisa, VIII–X lisa ja XV lisa muutmiseks. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.~~

↓ 2008/50 põhjendus 33
(kohandatud)

~~Ülevõtmise klausel nõuab, et liikmesriigid tagaksid õigeaegselt linnakeskkonna taustapiirkondade vajalike mõõtmiste tegemise, et määratlada keskmise kokkupuute näitaja liikmesriigi kokkupuute vähendamise eesmärgi hindamise ja keskmise kokkupuute näitaja arvestamisega seotud nõuete täitmise tagamiseks;~~

⁷⁴ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

↓ 2008/50

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

↓ 2004/107

Artikkel 1

Eesmärgid

~~Käesoleva direktiivi eesmärgid on:~~

- ~~a) kehtestada välisõhus sisalduva arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)pireeni kontsentratsiooni sihtväärtus, et vältida, ennetada või vähendada arseeni, kaadmiumi, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike kahjulikku mõju inimeste tervisele ja kogu keskkonnale;~~
- ~~b) tagada välisõhu kvaliteedi säilimine arseeni, kaadmiumi, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike suhtes kohtades, kus see on hea, ning parandada õhukvaliteeti muudel juhtudel;~~
- ~~e) määrata kindlaks ühised meetodid ja kriteeriumid välisõhus sisalduvate arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike kontsentratsioonide hindamiseks ning arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sadestumise hindamiseks;~~
- ~~d) tagada, et hangitakse küllaldast teavet välisõhus sisalduvate arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike kontsentratsioonide kohta ning arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sadestumise kohta ning tagada, et see teave on tehtud avalikkusele kättesaadavaks.~~

↓ uus

Artikkel 1

Eesmärgid

1. Käesolevas direktiivis sätestatakse õhukvaliteedi nullsaaste eesmärk, et õhukvaliteeti liidus järk-järgult parandada tasemeni, mida ei peeta enam kahjulikuks inimeste tervisele ja looduslikele ökosüsteemidele, nagu on määratletud teaduslikes tõendites, ning aidatakse seeläbi kaasa mürgivaba keskkonna kujunemisele hiljemalt 2050. aastaks.
2. Käesolevas direktiivis sätestatakse vahepealsed piirtasemed, sihtväärtused, keskmise kokkupuute vähendamise kohustused, keskmise saastatuse taseme eesmärgid,

kriitilised tasemed, teavitamistasemed, häiretasemed ja pikaajalised eesmärgid (edaspidi „õhukvaliteedi standardid“), mis tuleb saavutada 2030. aastaks ning seejärel korrapäraselt läbi vaadata kooskõlas artikliga 3.

3. Lisaks aitab käesolev direktiiv saavutada liidu saaste vähendamise, bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi eesmärke kooskõlas kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammiga, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses (EL) 2022/591⁷⁵.

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

Artikkel 2

☒ Eesmärk ☒

Käesoleva direktiiviga sätestatakse ☒ järgmised ☒ meetmed, mille eesmärgid on järgmised:

- ☒ meetmed, millega määratletakse ja püstitatakse ☒ välisõhu kvaliteedi ☒ eesmärgid ☒ ~~eesmärkide määratlemine ja püstitamine~~, et vältida, ära hoida või vähendada kahjulikku mõju inimeste tervisele ja ~~kogu~~ keskkonnale;
- ☒ meetmed, millega kehtestatakse ühised meetodid ja kriteeriumid, et hinnata ☒ välisõhu kvaliteeti ~~hindamine~~ liikmesriikides ~~ühiste meetodite abil ja ühiste kriteeriumide alusel~~;
- ~~teave saamine~~ ⇒ meetmed, et teha seiret ⇐ välisõhu kvaliteedi ~~kohta, et aidata võidelda õhusaaste ja selle kaasnähtuste vastu ning jälgida~~ pikaajaliste ~~suundumuste ja edusamme, mis tulenevad~~ ☒ ning liidu ja ☒ siseriiklikest ja ~~ühenduse~~ meetmetest ⇒ mõju kohta välisõhu kvaliteedile ⇐;
- ☒ meetmed, millega tagatakse, et ☒ ~~tagamine, et selline~~ teave välisõhu kohta tehakse kättesaadavaks üldsusele;
- ☒ meetmed, et ☒ ~~õhukvaliteeti säilitada~~ ~~õhukvaliteedi säilitamine~~, kui see on juba hea, ning ~~seda parandada~~ ~~selle parandamine~~ muudel juhtudel;
- ☒ meetmed, et soodustada ☒ liikmesriikide koostööd ~~soodustamine~~ õhusaaste vähendamisel.

↓ uus

Artikkel 3

Korrapärane läbivaatamine

1. Komisjon vaatab 31. detsembriks 2028 ja seejärel iga viie aasta tagant (ning kui olulised uued teadustulemused näitavad vajadust, siis sagedamini) läbi artiklis 1 sätestatud eesmärgi saavutamise seisukohast olulised teaduslikud tõendid õhusaasteainete ja nende mõju kohta inimeste tervisele ja keskkonnale ning esitab peamisi järeldusi sisaldava aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

⁷⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsus (EL) 2022/591, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (ELT L 114, 12.4.2022, lk 22).

2. Läbivaatamise käigus hinnatakse, kas kohaldatavad õhukvaliteedi standardid on endiselt asjakohased, et saavutada eesmärk hoida ära, ennetada või vähendada kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale, ning kas tuleks hõlmata täiendavaid õhusaasteaineid.

Artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks hinnatakse läbivaatamise käigus, kas käesolevat direktiivi on vaja muuta, et tagada koosõla Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) õhukvaliteedi suunistega ja uusima teadusliku teabega.

Läbivaatamisel võtab komisjon muu hulgas arvesse

- (a) kõige uuemat teaduslikku teavet WHO-lt ja teistelt asjaomastelt organisatsioonidelt;
- (b) õhukvaliteeti ja selle hindamist mõjutava tehnoloogia arengut,
- (c) õhukvaliteedi olukorda ja sellega seotud mõju inimeste tervisele ja keskkonnale liikmesriikides;
- (d) saasteainete vähendamise ja õhukvaliteedi parandamise siseriiklike ja liidu meetmete rakendamisel tehtud edusamme.

3. Euroopa Keskkonnaamet aitab komisjonil läbivaatamist teostada.

4. Kui komisjon peab seda läbivaatamise tulemusena asjakohaseks, esitab ta ettepaneku õhukvaliteedi standardite muutmiseks või muude õhusaasteainete hõlmamiseks.

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

Artikkel 4~~2~~

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „välisõhk“ — hooneväline troposfääri õhk, välja arvatud õhk ~~vastavalt~~ nõukogu direktiivile 89/654/EMÜ⁷⁶ artiklis 2 määratletud töökohas, kus kehtivad töötervishoidu ja tööohutust käsitlevad sätted ning kuhu üldsusele pole korrapäraselt juurdepääsu;
- (2) „saasteaine“ — igasugune välisõhus olev aine, mis võib kahjustada inimeste tervist ja/või ~~kogu~~ keskkonda;
- (3) „tase“ — saasteaine sisaldus välisõhus või sealt teatava aja jooksul pindadele sadestumise määr;

↓ 2004/107 (kohandatud)

Artikkel 2

Mõisted

76

Nõukogu 30. novembri 1989. aasta direktiiv 89/654/EMÜ töökohale esitatavate ohutuse ja tervishoiu miinimumnõuete kohta (esimene üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (EÜT L 393, 30.12.1989, lk 1). Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/30/EÜ (ELT L 165, 27.6.2007, lk 21).

~~Käesolevas direktiivis kohaldatakse direktiivi 96/62/EÜ artikli 2 mõisteid, välja arvatud mõiste „sihtvärtus“.~~

~~Kasutatakse ka järgmisi mõisteid:~~

~~a) sihtvärtus — kontsentratsioon välisõhus, mis on kehtestatud eesmärgiga vältida, ennetada või vähendada saasteaine kahjulikku mõju inimeste tervisele ja kogu keskkonnale, ning mis tuleb võimaluse korral saavutada teatava tähtaja jooksul;~~

(4) ~~b)~~ „sadestumise üldkogus“ ~~või kogusadestumine~~ – teataval alal ja teatava aja jooksul atmosfäärist pindadele (näiteks pinnasele, taimestikule, vette, hoonetele ~~ja~~) kanduvate saasteainete kogumass;

↓ 2008/50 (kohandatud)

(5) ~~18,~~ „PM₁₀-osake“ — tahke osake, mis vastavalt PM₁₀ proovivõtmisel ja mõõtmisel kasutatavale standardmeetodile, standardile EN 12341, läbib 10 µm aerodünaamilise diameetriga mõõduselektiivse ava 50 protsendil juhtudest;

(6) ~~19,~~ „PM_{2,5}-osake“ — tahke osake, mis vastavalt PM_{2,5} proovivõtmisel ja mõõtmisel kasutatavale standardmeetodile, standardile EN 14907, läbib 2,5 µm aerodünaamilise diameetriga mõõduselektiivse ava 50 protsendil juhtudest;

~~(7) 24,~~ „lämmastikoksiidid“ — lämmastikmonooksiidi (lämmastikoksiid) ja lämmastikdioksiidi sisalduse suhte summa (ppbv) väljendatuna lämmastikdioksiidi massikontsentratsioonina (µg/m³);

↓ 2004/107 (kohandatud)

~~e) ülemine hindamispää — II lisas määratletud tase, millest madalamate tasemetega korral võib välisõhu kvaliteedi hindamiseks kasutada mõõtmist koos modelleerimisega vastavalt direktiivi 96/62/EÜ artikli 6 lõikele 3;~~

~~d) alumine hindamispää — II lisas määratletud tase, millest madalamate tasemetega korral on välisõhu kvaliteedi hindamiseks võimalik kasutada üksnes modelleerimist või objektiivset hinnangut vastavalt direktiivi 96/62/EÜ artikli 6 lõikele 4;~~

~~e) statsionaarsed mõõtmised — kindlates kohtades kas pidevalt või pisteliste proovide abil tehtud mõõtmised vastavalt direktiivi 96/62/EÜ artikli 6 lõikele 5;~~

(8) ~~(f)~~ „arsen“, „kaadmium“, „nikkel“ ja „benso(a)püreen“ — nende elementide ja ühendite kogusisaldus PM₁₀ fraktsioonis;

~~g) PM₁₀ — tahke osake, mis 50 protsendil juhtudest läbib 10 µm aerodünaamilise diameetriga mõõduselektiivse ava, mis on määratletud standardiga EN 12341;~~

(9) ~~(h)~~ „polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud“ — orgaanilised ühendid, mis koosnevad vähemalt kahest konjugeeritud, ainult süsinikku ja vesinikku sisaldavast aromaatsesest tuumast;

(10) ~~(i)~~ „summaarne gaasiline elavhõbe“ — elementaarelavhõbeda aur (Hg⁰) ja reaktiivne gaasiline elavhõbe, st vesilahustuvad elavhõbeda osakesed, millel on piisavalt kõrge aururõhk gaasifaasis püsimiseks;

↓ 2008/50 (kohandatud)

- (11) ~~27~~, lenduvad orgaanilised ühendid (LOÜ)“ — kõik inimtekkelised ja biogeneetilised biogeensed orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan, mis võivad päikesevalguse toimel lämmastikoksiididega reageerides tekitada fotokeemilisi oksüdante;
- ~~(12) 28~~, „osooni eellased“ — ained, mis aitavad kaasa troposfääriosooni tekkimisele; mõned neist on loetletud X lisas.

↓ uus

- (13) „must süsinik“ – optiliste meetodite abil mõõdetud musta süsiniku ekvivalent;
- (14) „ülipeened osakesed“ – tahkete osakeste arv cm^3 kohta suurusvahemikus, mille alampiir on ≤ 10 nm, ilma ülempiiri piiranguta.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

- (15) ~~16~~, „piirkond“ — liikmesriigi territooriumi osa, mille liikmesriik on õhukvaliteedi hindamiseks ja juhtimiseks ise piiritlenud;
- (16) ~~17~~, „linnastu“ — ~~piirkond~~ linna-ala , kus elanike arv on üle 250 000, või ~~piirkond~~, kus elanike arv on 250 000 või vähem, kusjuures seal on teatav asustustiheduse ruutkilomeetri kohta , mille kehtestab liikmesriik;
- (17) ~~4~~, „hindamine“ — igasugune meetod saasteaine taseme mõõtmiseks, arvutamiseks, hinnanguliseks määramiseks või prognoosimiseks;
- (18) ~~12~~, „ülemine hindamiskiir“ — tase, millest allpool võib ⇒ millega on määratud hindamise meetod, mida tuleb ⇐ välisõhu kvaliteedi hindamiseks kasutada statsionaarsete mõõtmiste ja modelleerimismetodite ja/või indikaatormõõtmiste kombinatsioone;
- ~~13~~, „alumine hindamiskiir“ — tase, millest allpool võib välisõhu kvaliteedi hindamiseks kasutada ainult modelleerimist või objektiivse hindamise meetodeid;
- (19) ~~25~~, „statsionaarsed mõõtmised“ — mõõtmised ⇒ , mis tehakse vähemalt ühe kalendriaasta jooksul kindlates kohtades asuvates mõõtepunktides, ⇐ kindlas kohas kas pidevalt või pisteliste proovide abil, et teha kindlaks tasemed vastavalt asjakohastele andmekvaliteedi normidele;
- (20) ~~26~~, „indikaatormõõtmised“ — mõõtmised, mis vastavad vähem rangetele andmekvaliteedi nõuetele kui statsionaarsed mõõtmised;

↓ uus

- (21) „objektiivne hindamine“ – hindamismeetod kvantitatiivse või kvalitatiivse teabe saamiseks saasteaine kontsentratsiooni või sadestumise taseme kohta eksperdiarvamuse abil, mis võib hõlmata statistiliste vahendite kasutamist, kaugseiret ja kohapealseid sensoreid;

- (22) „ruumiline esindavus“ – hindamismeetodi omadus, mille puhul proovivõtukoahas vaadeldud õhukvaliteedi näitajad esindavad selgelt piiritletud geograafilist piirkonda niivõrd, kuivõrd õhukvaliteedi näitajad selles piirkonnas ei erine proovivõtukoahas täheldatud näitajatest rohkem kui eelnevalt kindlaks määratud lubatud hälbe võrra;

↓ 2008/50

- (23) ~~23~~ „linnakeskkonna taustapiirkonnad“ — kohad linnapiirkonnas, mille tasemed iseloomustavad linnaelanikkonna üldist saasteainetega kokkupuute määra;

↓ uus

- (24) „maakeskkonna taustapiirkonnad“ — kohad maapiirkonnas, mille tasemed iseloomustavad maaelanikkonna üldist saasteainetega kokkupuute määra;

- (25) „superseirejaam“ – linna- või maakeskkonna taustapiirkonna seirejaam, mis ühendab mitut proovivõtukohta, et koguda pikaajalisi andmeid mitme saasteaine kohta;

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

- (26) ~~5~~ „piirtase“ — tase, mida ei tohi ületada ja mis on kehtestatud teaduslike andmete alusel eesmärgiga vältida, ennetada või vähendada saasteaine kahjulikku mõju inimeste tervisele ja/või kogu keskkonnale; ~~piirtase tuleb saavutada teatava tähtaja jooksul ning hiljem ei tohi seda ületada;~~

- (27) ~~9~~ „ osooni sihtväärtus“ — tase, mis on kehtestatud teaduslike andmete alusel, eesmärgiga vältida osooni kahjulikke mõjusid inimeste tervisele ja/või kogu keskkonnale ning võimaluse korral ei tohi seda ületada mis tuleb võimaluse korral saavutada

- (28) ~~20~~ „keskmise kokkupuute näitaja“ — ~~liikmesriigi kogu territooriumil~~ ⇒ määruses (EÜ) nr 1059/2003 kirjeldatud NUTS 1 taseme territoriaalsuse linnakeskkonna taustapiirkondades ⇒ või, kui kõnealusel territoriaalsuses ei asu linnaalasid, siis maakeskkonna taustapiirkondades tehtud mõõtmiste põhjal määratletud ja elanikkonna kokkupuudet iseloomustav keskmine tase. Seda, mida kasutatakse ⇒ kontrollimiseks, kas liikmesriigi ⇒ keskmise kokkupuute vähendamise ⇒ kohustus on täidetud eesmärgi ja ⇒ keskmise kohustuslikult saavutatava saastatuse taseme ~~määr~~ arvutamiseks eesmärk kõnealusel territoriaalsuses jaoks on saavutatud;

- ~~(29) 22~~ „liikmesriigi ⇒ keskmise kokkupuute vähendamise ⇒ kohustus eesmärk“ — inimeste tervisele avaldatavate kahjulike mõjude vähendamise eesmärgil kehtestatud ⇒ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1059/2003 kirjeldatud NUTS 1 taseme territoriaalsuse⁷⁷ liikmesriigi elanikkonna keskmise kokkupuute näitaja protsentuaalne vähendamine baasaasta suhtes, mis tuleb võimaluse korral saavutada teatud tähtaja jooksul;

⁷⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalsuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

- (30) ~~21.~~, ⇒ keskmise ⇐ ~~kohustuslikult saavutatav~~ saastatuse taseme ~~määr~~ ⇒ eesmärk ⇐ “ — keskmise kokkupuute näitaja ~~põhjal kehtestatud tasand~~ ☒ tase, ☒ mille eesmärk on vähendada kahjulikke mõjusid inimeste tervisele ning mis tuleb saavutada ~~teatud tähtpäevaks~~;
- (31) ~~6.~~, kriitiline tase“ — tase, ~~mis on kehtestatud teaduslike andmete alusel~~, mille ületamisel võib tõenäoliselt ilmned a otsene kahjustav toime mõnele vastuvõtjale, nagu taimed, puud või ökosüsteemid, kuid mitte inimestele;
- (32) ~~11.~~, teavitamistase“ — tase, mille ületamisel kujutab lühiajaline kokkupuude saastatud õhuga ohtu inimeste tervisele, eelkõige ☒ haavatavate rühmade ja tundliku ☒ elanikkonna ~~tundlike osade~~ tervisele, ja mille puhul vajatakse kohest ja asjakohast teavet;
- (33) ~~10.~~, häiretase“ — tase, mille ületamisel kujutab lühiajaline kokkupuude saastatud õhuga ohtu inimeste tervisele ja mille puhul liikmesriigid peavad viivitamata meetmeid võtma;
- ~~7. „lubatud ületamismäär“ — piirtaseme protsentides väljendatud osa, mille võrra seda taset võib käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel ületada;~~
- (34) ~~14.~~, pikaajaline eesmärk“ — inimeste tervisele ja keskkonnale tõhusat kaitset pakkuv tase, kuhu tuleb jõuda pika aja jooksul, kui see ei ole saavutatav proportsionaalsete meetmetega;
- (35) ~~15.~~, looduslikest allikatest pärit saasteained“ — saasteained, mille eraldumine õhku ei ole tingitud otseselt ega kaudselt inimtegevusest, sealhulgas looduslikud protsessid, nagu vulkaanipursked, seismilised sündmused, geotermilised sündmused, loodusmaastike põlengud, tugevad tuuled, merepriitsmed või kuivadelt aladelt pärinevate looduslike osakeste atmosfääri sattumine ja edasikandumine;
- (36) ~~8.~~, õhukvaliteedi kavad“ — kavad, milles esitatakse meetmed piirtasemete, ~~või~~ ⇒ osooni ⇐ sihtväärtuste ⇒ või keskmise kokkupuute vähendamise kohustuse ⇐ ~~saavutamiseks~~ ☒ järgimiseks ☒;

↓ uus

- (37) „lühiajalised tegevuskavad“ – kavad, milles sätestatakse lühiajalised erakorralised meetmed, et vähendada vahetut ohtu või häiretasemete ületamise kestust;
- (38) „asjaomane üldsus“ – üldsus, keda õhukvaliteedi standardite rikkumine mõjutab või tõenäoliselt mõjutab, või üldsus, kes on huvitatud käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmisega seotud otsustamismenetlustest, sealhulgas valitsusvälised organisatsioonid, kes edendavad inimeste tervise või keskkonna kaitset ja vastavad siseriikliku õiguse nõuetele;
- (39) „tundlik elanikkond ja haavatavad rühmad“ – elanikkonnarühmad, kes on õhusaaste suhtes haavatavamad kui keskmine elanikkond, sest neil on suurem tundlikkus või madalam tervisemõju künnis või nad on vähem võimelised end kaitsma.

↓ 2008/50

Artikkel 53

Kohustused

Liikmesriigid määravad asjakohastel tasanditel pädevad asutused ja organid, kelle ülesanded on järgmised:

- a) välisõhu kvaliteedi hindamine;
- b) mõõtesüsteemide (meetodid, seadmed, võrgud, laborid) heakskiitmine;
- c) mõõtmistäpsuse tagamine;

↓ uus

- d) modelleerimisrakenduste täpsuse tagamine;

↓ 2008/50 (kohandatud)

- ~~ed~~) hindamismeetodite analüüs;
- ~~fe~~) kogu ~~ühendust~~ liitu hõlmavate komisjoni korraldatavate kvaliteeditagamise programmide koordineerimine oma territooriumil;
- ~~gf~~) koostöö teiste liikmesriikide ja komisjoniga;

↓ uus

- h) õhukvaliteedi kavade koostamine;
- i) lühiajaliste tegevuskavade koostamine.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

~~Vajaduse korral järgivad pädevad asutused ja organid VI lisa jaotise C punkte E ja F.~~

Artikkel 64

Piirkondade ja linnastute määramine

Liikmesriigid määravad piirkonnad ja linnastud kogu oma territooriumil ⇒, sealhulgas linnastute tasemel, kui see on vajalik õhukvaliteedi hindamiseks ja juhtimiseks ⇐. Õhukvaliteedi hindamist ja õhukvaliteedi juhtimist tehakse kõigis piirkondades ja linnastutes.

II PEATÜKK

VÄLISÕHU KVALITEEDI ~~☒~~ JA SADESTUMISE MÄÄRADE ~~☒~~HINDAMINE

~~1. JAGU~~

~~Välisõhu kvaliteedi hindamine vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ja lämmastikoksiidide, tahkete osakeste, plii, benseeni ja süsinikmonooksiidi suhtes~~

Artikkel ~~7~~ 5

Hindamisrežiim

1. Vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ja lämmastikoksiidide, tahkete osakeste (PM₁₀ ja PM_{2,5}), plii, benseeni, ~~ja~~ süsinikmonooksiidi ~~☒~~, arseeni, kaadmiumi, nikli, benso(a)püreeni ja osooni ~~☒~~ puhul ~~☒~~ välisõhus ~~☒~~ kohaldatakse II lisa ~~lisa A~~ jaos märgitud ~~ülemisi ja alumisi~~ hindamispire.

Piirkonnad ~~ja linnastud~~ liigitatakse neist hindamispiredest lähtudes.

2. ~~☒~~ Liikmesriigid vaatavad ~~☒~~ lõikes 1 viidatud liigenduse ~~vaadatakse~~ läbi vähemalt üks kord viie aasta jooksul vastavalt ~~☒~~ käesolevas lõikes ~~☒~~ ~~II lisa B~~ jaos sätestatud korrale. Märkimisväärsete muudatuste korral ~~☒~~ õhusaastet põhjustavas ~~☒~~ tegevuses, mis mõjutab ~~☒~~ selle tulemuseks olevat ~~☒~~ vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ~~☒~~ ja ~~☒~~ ~~või vajaduse korral~~ lämmastikoksiidide, tahkete osakeste (PM₁₀, PM_{2,5}), plii, benseeni, ~~või~~ süsinikmonooksiidi ~~☒~~, arseeni, kaadmiumi, nikli, benso(a)püreeni ja osooni ~~☒~~ sisaldust välisõhus, vaadatakse siiski liigitus läbi sagedamini.

~~B. Ülemise ja alumise hindamispire ületamise kindlakstegemine~~

Kui on piisavalt andmeid, tehakse ~~ülemise ja alumise~~ hindamispire~~☒~~ de ~~☒~~ ületamine kindlaks eelneva viie aasta kontsentratsioonide alusel. Hindamispire loetakse ületatuks, kui eelneva viie aasta jooksul on seda ületatud vähemalt kolmel eri aastal.

Kui andmeid on vähem kui viie aasta kohta, võivad liikmesriigid ~~ülemise ja alumise~~ hindamispire~~de~~ ületamise kindlakstegemiseks ühendada andmed, mis on saadud oletatavalt kõrgeimat saastetaset iseloomustavatest kohtadest ühe ja sama aasta lühematel mõõtmisperiodidel, ning heitkoguste andmekogudest ja mudelarvutustest saadud andmed.

Artikkel ~~8~~ 6

Hindamiskriteeriumid

1. Liikmesriigid hindavad välisõhu kvaliteeti artiklis ~~7~~ 5 viidatud saasteainete suhtes kõigis nende piirkondades ~~ja linnastutes~~ vastavalt käesoleva artikli lõigetes 2, ~~3 ja 4~~ ~~☒~~ -6 ~~☒~~ ning III lisa sätestatud kriteeriumidele ning IV lisale.

2. Kõigis piirkondades ~~ja linnastutes~~, kus ~~lõikes 1 viidatud~~ saasteainete tase ületab nende saasteainete ~~ülemist~~ hindamispire, tuleb välisõhu kvaliteedi hindamiseks kasutada statsionaarseid mõõtmisi. Et ~~☒~~ hinnata õhu kvaliteeti ja ~~☒~~ saada piisavalt teavet välisõhu ~~☒~~ saasteainete ~~☒~~ kvaliteedi ruumilise jagunemise ~~☒~~ ja statsionaarsete mõõtmiste ruumilise esindavuse ~~☒~~ kohta, võib neid statsionaarseid mõõtmisi täiendada ~~modelleerimismeetodite~~ ~~☒~~ modelleerimisrakenduste ~~☒~~ ja ~~või~~ indikaatormõõtmistega.

3. Kõigis piirkondades ja linnastutes, kus lõikes 1 viidatud saasteainete tase on madalam ⇒ ületab ⇐ nende saasteainete ülemisest hindamiskiirist ⇒ suhtes I lisa 1. jaos tabelis 1 kindlaksmääratud piirtaseme või I lisa 2. jaos kindlaksmääratud osooni sihttaseme ⇐ võib ⇒ tuleb ⇐ välisõhu kvaliteedi hindamiseks kasutada ⇒ lisaks ⇐ statsionaarsetele mõõtmistele, modelleerimise rakendusi ⇐ meetodite ja/või indikaatormõõtmiste kombinatsiooni.

↓ uus

Need modelleerimisrakendused peavad andma teavet ka saasteainete ruumilise jaotuse ja statsionaarsete mõõtmiste ruumilise esindavuse kohta.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

4. Kõigis piirkondades ja linnastutes, kus lõikes 1 nimetatud saasteainete tase on madalam nende saasteainete alumisest hindamiskiirist, on välisõhu kvaliteedi hindamiseks piisav kasutada ainult modelleerimise rakendusi, indikaatormõõtmisi, ⇐ või objektiivset hindamist või ⇒ nende kombinatsiooni ⇐ mõlemat.

↓ uus

5. Kui modelleerimine näitab, et statsionaarsete mõõtmistega hõlmamata piirkonnas on mis tahes piirtase või osooni sihtväärtus ületatud, tehakse pärast sellise ületamise registreerimist vähemalt ühe kalendriaasta jooksul täiendavaid statsionaarseid või indikaatormõõtmisi, et asjaomase saasteaine kontsentratsioonitaset hinnata.

↓ 2004/107

⇒ uus

Artikkel 4

Välisõhus sisalduvate saasteainete kontsentratsioonide ja sadestumise määrade hindamine

1. Välisõhu kvaliteeti arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)pireeni sisalduse osas hinnatakse kogu liikmesriikide territooriumil.

2. Vastavalt lõikes 7 osutatud kriteeriumidele on mõõtmine kohustuslik järgmistes piirkondades:

a) piirkondades ja aglomeraatides, kus saasteainete tasemed jäävad ülemise ja alumise hindamiskiiri vahele ja

b) muudes piirkondades ja aglomeraatides, kus saasteainete tasemed ületavad ülemist hindamiskiiri.

Ettenähtud mõõtmistele lisaks võib kasutada modelleerimist, et saada välisõhu kvaliteedi kohta küllaldaselt teavet.

3. Mõõtmist, sealhulgas IV lisa I jaos osutatud indikaatormõõtmist, võib koos modelleerimisega kasutada välisõhu kvaliteedi hindamiseks piirkondades ja aglomeraatides,

~~kus saasteainete tasemed jäävad representatiivse ajavahemiku jooksul ülemise ja alumise hindamispiiri vahele, mis määratakse kindlaks vastavalt II lisa II jaole.~~

~~4. Piirkondades ja aglomeraatides, kus saasteainete tasemed on vastavalt II lisa II jaole kindlaksmääratavatest alumistest hindamispiiridest madalamad, võib saasteainete tasemete hindamiseks kasutada üksnes modelleerimist või objektiivset hinnangut.~~

~~5. Saasteainete tasemete määramisel tehakse mõõtmisi kindlates kohtades kas pidevalt või pisteliste proovide abil. Mõõtmisi tehakse piisavalt palju, et kõnealuseid tasemeid oleks võimalik kindlaks määrata.~~

~~6. Välisõhus sisalduva arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)püreeni ülemised ja alumised hindamispiirid on sätestatud II lisa I jaos. Iga piirkonna või aglomeraadi kuulumine teatavasse liiki selle artikli tähenduses vaadatakse läbi vähemalt iga viie aasta tagant käesoleva direktiivi II lisa II jaos ettenähtud korras. Liiki kuuluvus tuleb läbi vaadata varem juhul, kui on toimunud märkimisväärsed muudatused tegevuses, mis mõjutab arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)püreeni kontsentratsioone välisõhus.~~

~~7. III lisa I ja II jaos on sätestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse proovivõtukohtade paiknemine arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)püreeni sisalduse mõõtmiseks välisõhus nende sihtväärtustele vastavuse hindamiseks. Proovivõtukohtade miinimumarv iga saasteaine kontsentratsiooni statsionaarseks mõõtmiseks on sätestatud III lisa IV jaos ja need tuleb rajada igas piirkonnas või aglomeraadis, mille kohta vajatakse mõõtmisandmeid, kui statsionaarsed mõõtmised on seal saasteainete kontsentratsiooni ainsaks andmeallikaks.~~

~~68. Välisõhus sisalduva benso(a)püreeni mõju hindamiseks teostab iga liikmesriik teiste asjakohaste polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike seiret piiratud arvus mõõtmiskohtades ⇒ proovivõtukohtades ⇐. Nende ühendite hulka kuuluvad vähemalt: benso(a)antratseen, benso(b)fluoranteen, benso(j)fluoranteen, benso(k)fluoranteen, indeno(1,2,3-cd)püreen ja dibens(a,h)antratseen. Nimetatud polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike seire kohad ⇒ proovivõtukohtad ⇐ paigutatakse samasse kohta benso(a)püreeni proovivõtukohtadega ja need valitakse selliselt, et oleks võimalik kindlaks teha geograafilisi erinevusi ja pikaajalisi arenguid. Kohalikul kohaldatakse III lisa I, II ja III jagu.~~

↓ uus

~~7. Lisaks artiklis 10 nõutud seirele jälgivad liikmesriigid vajaduse korral ülipeente osakeste taset vastavalt III lisa punktile D ja VII lisa 3. jaole.~~

↓ 2008/50

~~5. Lisaks lõigetes 2, 3 ja 4 nimetatud hindamistele tuleb teostada mõõtmised suurtest õhureostusallikatest eemal asuvates maakeskkonna taustapiirkondades, mis annaksid teavet vähemalt tahkete osakeste (PM_{2,5}) aastase keskmise kogu massikontsentratsiooni ja keemilise koostise kontsentratsioonide kohta, ning need tuleb läbi viia järgmistest kriteeriumidest lähtuvalt:~~

~~a) iga 100000 km² kohta tuleb rajada üks proovivõtukoht;~~

~~b) iga liikmesriik rajab vähemalt ühe mõõtejaama, ent liikmesriigid võivad selleks, et saavutada vajalik mõõtejaamade arv ning nendevaheline vahemaa, naaberliikmesriigiga kokkuleppel rajada ühe või mitu ühist mõõtejaama, mis hõlmavad naaberpiirkondi;~~

e) vajaduse korral koordineeritakse järelevalvet õhusaasteainete kauglevi seire ja hindamise Euroopa koostööprogrammi (EMEP) seirestrateegia ja mõõtmisprogrammi abil;

d) tahkete osakeste massikontsentratsiooni mõõtmiste andmekvaliteedi normide suhtes kohaldatakse I lisa A ja C jagu ja IV lisa tervikuna.

~~Liikmesriigid teavitavad komisjoni ka mõõtmismeetoditest, mida nad kasutavad tahkete osakeste (PM_{2,5}) keemilise koostise mõõtmiseks.~~

↓ 219/2009 artikkel 1 ja lisa punkt 3.8 (kohandatud)

~~9. Kontsentratsioonitasemetest sõltumata tuleb arseeni, kaadmiumi, nikli, summaarse gaasilise elavhõbeda, benso(a)püreeni ja muude lõikes 8 osutatud polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sisalduse ning arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli, benso(a)püreeni ja muude lõikes 8 osutatud polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sadestumise üldkoguse indikaatormõõtmiseks rajada proovivõtukoht fooni mõõtmiseks iga 100 000 km² kohta. Iga liikmesriik rajab vähemalt ühe mõõtejaama. Iga liikmesriik rajab vähemalt ühe mõõtejaama. Liikmesriigid võivad siiski selleks, et saavutada vajalik mõõtejaamade arv ning nendevaheline vahemaa, omavahelisel kokkuleppel ja vastavalt artikli 6 lõikes 2 osutatud korra alusel koostatavatele suunistele rajada ühe või mitu ühist mõõtejaama, mis hõlmavad naaberpiirkondi üksteisega külgnevates liikmesriikides. Tahketes osakestes sisalduva ja gaasilise kahevalentse elavhõbeda sisalduse mõõtmine on samuti soovitatav. Vajaduse korral koordineeritakse seiret õhusaasteainete kauglevi seire ja hindamise Euroopa koostööprogrammi (EMEP) seirestrateegia ja mõõtmisprogrammiga. Nende saasteainete proovivõtukohtade tuleb valida selliselt, et oleks võimalik kindlaks teha geograafilisi erinevusi ja pikaajalisi arenguid. Kohalikul kohaldatakse III lisa I, II ja III jagu.~~

↓ 2004/107
⇒ uus

~~8.10. Ökosüsteemile avaldatava mõju piirkondlike arengute hindamisel ⇒, sealhulgas direktiiviga (EL) 2016/2284 ettenähtud seire korral ⇐ võib ⇒ tuleb ⇐ kaaluda bioindikaatorite kasutamist.~~

~~11. Nendes piirkondades ja aglomeraatides, kus lisaks statsionaarsete mõõtejaamade andmetele on kättesaadav informatsioon ka muudest allikatest nagu saasteainete emissiooni andmekogud, mõõtmine indikaatormetodite abil ja õhu kvaliteedi modelleerimine, peab rajatavate statsionaarsete mõõtejaamade arv ja vahemaa teiste mõõtmismeetodite rakendamise punktideni olema küllaldane, et kindlaks teha õhu saasteainete kontsentratsioonid kooskõlas III lisa I jao ja IV lisa I jao nõuetega.~~

~~12. Andmekvaliteedi normid on sätestatud IV lisa I jaos. Juhul kui hindamiseks kasutatakse õhukvaliteedi mudeleid, kohaldatakse IV lisa II jagu.~~

~~13. Võrdlusmeetodid välisõhus sisalduva arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike proovide võtmiseks ja analüüsimiseks on sätestatud V lisa I, II ja III jaos. V lisa IV jaos sätestatakse arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sadestumise üldkoguse mõõtmise võrdlusmeetodid ja V lisa V jaos osutatakse õhukvaliteedi modelleerimise võrdlusmeetoditele, kui sellised meetodid on kättesaadavad.~~

~~14. Liikmesriigid teatavad komisjonile meetoditest, mida nad on direktiivi 96/62/EÜ artikli 11 lõike 1 punkti d kohaselt kasutanud õhu kvaliteedi esialgseks hindamiseks, käesoleva direktiivi artiklis 10 osutatud kuupäevaks.~~

↓ 219/2009 artikkel 1 ja lisa punkt 3.8

~~15. Komisjon võtab vastu muudatused, mis on vajalikud käesoleva artikli, II lisa II jaos ning III, IV ja V lisa sätete kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, võetakse vastu artikli 6 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt. Need ei tohi otseselt ega kaudselt põhjustada sihtväärtuste muutumist.~~

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

Artikkel ~~9~~

Proovivõtukohad

1. Välisõhus sisalduva väveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste (PM₁₀, PM_{2,5}), plii, benseeni ~~ja~~ süsinikmonooksiidi ☒, arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)püreeni ☒ mõõtmise proovivõtukohtade paiknemine määratakse vastavalt ~~III IV lisale~~ lisas sätestatud kriteeriumidele.

☒ Välisõhus sisalduva osooni proovivõtukohtade paiknemine määratakse vastavalt IV lisale. ☒

2. Piirkondades ja linnastutes, kus ⇒ saasteainete tase ületab II lisa kindlaksmääratud hindamiskiiri, ⇐ ~~statsionaarsed mõõtmised on õhukvaliteedi hindamiseks ainus teabeallikas~~, peab proovivõtukohtade arv iga ~~asjakohase~~ saasteaine kohta olema vähemalt sama suur kui ~~III V lisa A jaos punktide A ja C tabelites 3 ja 4 sätestatud~~ väikseim proovivõtukohtade arv.

3. Piirkondades ja linnastutes, kus ⇒ saasteainete tase ületab II lisa määratud asjakohast hindamiskiiri, kuid ei ületa I lisa 1. jaos tabelis 1 määratud vastavaid piirtasemeid, I lisa 2. jaos määratud osooni sihtväärtusi ega I lisa 3. jaos määratud kriitilisi tasemeid ⇐ ~~lisaks statsionaarsete proovivõtukohtade mõõtmisandmetele on kättesaadav ka õhukvaliteedi modelleerimise ja/või indikaatormõõtmise abil saadud teave~~, võib ~~V lisa A jaos määratud~~ proovivõtukohtade ~~üldarvu~~ ⇒ miinimumarvu ⇐ siiski vähendada kuni 50 % võrra ⇒ kooskõlas III lisa punktidega A ja C ⇐ järgmistel tingimustel:

a) ~~täiendavad meetodid~~ ⇒ indikaatormõõtmised ja modelleerimine ⇐ tagavad õhukvaliteedi hindamiseks küllaldase teabe piirtasemete ⇒, osooni sihtväärtuste, kriitiliste tasemete, teavitamistasemete ja ⇐ ~~või~~ häiretasemete kohta, samuti nõuetekohase teabe üldsuse teavitamiseks ⇒ lisaks statsionaarsetest proovivõtukohtadest saadavale teabele ⇐;

b) loodavate proovivõtukohtade arv ja ~~vahemaa teiste mõõtmismeetodite rakendamise kohtadeni~~ ⇒ indikaatormõõtmiste ja modelleerimise ruumiline eraldusvõime ⇐ on küllaldane, et teha asjassepuutuva saasteaine ☒ kontsentratsioon ☒ kindlaks vastavalt ~~V I lisa punktides A ja B jaos~~ kindlaksmääratud andmekvaliteedi normidele, ning võimaldab saada ~~VI lisa~~

punktis D ~~D~~ ette nähtud ~~kriteeriumidele~~ nõuetele vastavad hindamistulemused;

↓ uus

c) indikaatormõõtmiste arv võrdub asendatavate statsionaarsete mõõtmiste arvuga ning indikaatormõõtmiste minimaalne kestus on kaks kuud kalendriaasta kohta;

d) lämmastikdioksiidi mõõdetakse kõigis ülejäänud proovivõtukohtades, kus mõõdetakse osooni, välja arvatud IV lisa punktis B osutatud maakeskkonna taustapiirkonnas osoonisalduse hindamiseks.

4. Liikmesriigi territooriumile paigaldatakse üks või mitu VII lisa 2. jao punktis A määratletud seire-eesmärgile kohandatud proovivõtukohta, et edastada andmeid kõnealuse jao punktis B loetletud osooni eellaste kontsentratsioonide kohta kõnealuse jao punkti C kohaselt kindlaks määratud kohtades.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

~~5.4.~~ Iga liikmesriik tagab, et PM_{2,5}-osakestega ja lämmastikdioksiidiga keskmise kokkupuute ~~näitaja~~ näitajate arvutamiseks kasutatavate proovivõtukohtade paiknemine ja arv tagaksid elanikkonna üldise kokkupuute asjakohase kajastamise vastavalt ~~IV~~ ~~III~~ lisale. Proovivõtukohtade arv ei tohi olla väiksem, kui on määratud ~~III~~ ~~V~~ lisa punktis B jaos.

~~6. Teises taandes viidatud juhul võetakse~~ Õhukvaliteedi hindamisel piirtasemete ja osooni sihtväärtuste suhtes ~~võetakse~~ arvesse ~~modelleerimise~~ modelleerimisrakenduste ja ~~või~~ ~~indikaatormõõtmise~~ indikaatormõõtmiste tulemused.

↓ uus

7. Proovivõtukohti, kus kolme eelneva aasta jooksul on registreeritud mõne I lisa 1. jaos nimetatud piirtaseme ületamine, ei tohi ümber paigutada, välja arvatud juhul, kui ümberpaigutamine on vajalik eriasjaolude, sealhulgas ruumilise arengu tõttu. Proovivõtukohtade ümberpaigutamine peab toimuma nende ruumilise esindavuse piirkonna sees ja põhinema modelleerimistulemustel.

↓ 2008/50

~~4. Komisjon jälgib, et liikmesriigid rakendaksid proovivõtukohtade valimisega seotud kriteeriume, et hõlbustada nimetatud kriteeriumide ühtlustatud rakendamist kogu Euroopa Liidus.~~

↓ uus

Artikkel 10

Superseirejaamad

1. Iga liikmesriik asutab linnakeskkonna taustapiirkonnas vähemalt ühe superseirejaama 10 miljoni elaniku kohta. Liikmesriigid, kus on vähem kui 10 miljonit elanikku, loovad vähemalt ühe superseirejaama linnakeskkonna taustapiirkonnas.

Iga liikmesriik asutab maakeskonna taustapiirkonnas vähemalt ühe superseirejaama 100 000 km² kohta. Liikmesriigid, mille pindala on väiksem kui 100 000 km², loovad vähemalt ühe superseirejaama maakeskonna taustapiirkonnas.

2. Linnakeskkonna taustapiirkondade ja maakeskonna taustapiirkondade superseirejaamade asukohad määratakse kindlaks vastavalt IV lisa punktile B.

3. Kõiki superseirejaamadesse paigaldatud proovivõtukohti, mis vastavad IV lisa punktides B ja C esitatud nõuetele, võib arvesse võtta selleks, et täita asjaomaste saasteainete proovivõtukohtade miinimumarvu nõudeid, mis on esitatud III lisas.

4. Liikmesriik võib kokkuleppel ühe või mitme naaberliikmesriigiga luua lõikes 1 sätestatud nõuete täitmiseks ühe või mitu ühist superseirejaama. See ei mõjuta iga liikmesriigi kohustust luua vähemalt üks superseirejaam linnakeskkonna taustapiirkonnas ja üks superseirejaam maakeskonna taustapiirkonnas.

5. Kõigis linnakeskkonna taustapiirkondades asuvates superseirejaamades tehtavad mõõtmised peavad hõlmama ülipeente osakeste suurusjaotuse ja tahkete osakeste oksüdatsioonivõime statsionaarseid mõõtmisi või indikaatormõõtmisi.

6. Kõigis linnakeskkonna taustapiirkondade ja maakeskonna taustapiirkondade superseirejaamades tehtavad mõõtmised hõlmavad vähemalt järgmist:

- a) tahkete osakeste (PM₁₀ and PM_{2,5}), lämmastikdioksiidi (NO₂), osooni (O₃), musta süsiniku, ammoniaagi (NH₃) ja ülipeente osakeste statsionaarsed mõõtmised;
- b) tahkete peenosakeste (PM_{2,5}) statsionaarsed mõõtmised või indikaatormõõtmised, et anda VII lisa 1. jao kohaselt teavet vähemalt nende aastase keskmise kogu massikontsentratsiooni ja keemilise koostise kontsentratsioonide kohta;
- c) arseeni, kaadmiumi, nikli, summaarse gaasilise elavhõbeda, benso(a)püreeeni ja muude artikli 8 lõikes 6 osutatud polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sisalduse ning arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli, benso(a)püreeeni ja muude artikli 8 lõikes 6 osutatud polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sadestumise üldkoguse statsionaarsed mõõtmised või indikaatormõõtmised sõltumata kontsentratsioonitasemetest.

7. Tahketes osakestes sisalduva ja gaasilise kahevalentse elavhõbeda mõõtmisi võib teha ka superseirejaamades, mis asuvad linnakeskkonna taustapiirkondades ja maakeskonna taustapiirkondades.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

8.e) ~~V~~ vajaduse korral koordineeritakse seiret ~~järelevalvet~~ õhusaasteainete kauglevi seire ja hindamise Euroopa koostööprogrammi (EMEP) seirestrateegia ja mõõtmisprogrammiga, ~~abilis~~ ⇒ aerosoolide, pilvede ja jälgkontsentratsioonis gaaside uurimistaristuga (ACTRIS) ning direktiivi (EL) 2016/2284 alusel tehtava õhusaaste mõju seirega ⇐.

Artikkel 11 ~~8~~

Mõõtmise standardmeetodid ja andmekvaliteedi eesmärgid

1. Liikmesriigid kasutavad VI lisa punktides A ja C ~~jaos~~ sätestatud mõõtmise standardmeetodeid ~~ja kriteeriumeid~~.

~~2.~~ ☒ Siiski võib kasutada ka ☒ ~~m~~Muid mõõtmismeetodeid ~~võib kasutada~~ vastavalt VI lisa punktides B, C, D ja E ~~jaos~~ sätestatud tingimustele.

↓ uus

2. Õhukvaliteedi andmed peavad vastama V lisas esitatud andmekvaliteedi eesmärkidele.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

~~2. JAGU~~

~~Välisõhu kvaliteedi hindamine osooni suhtes~~

~~Artikkel 9~~

~~Hindamiskriteeriumid~~

~~1. Piirkondades ja linnastutes, kus osoonisisaldus on viimase viieaastase mõõteperioodi ükskõik millisel aastal ületanud VII lisa C jaos sätestatud pikaajalise eesmärgi, tuleb kasutada statsionaarset mõõtmist.~~

~~2. Kui osa viie aasta andmetest puudub, võivad liikmesriigid selleks, et kindlaks teha, kas lõikes 1 osutatud pikaajalised eesmärgid on viie aasta jooksul ületatud, ühendada andmed, mis on saadud oletatavatest kõrgeimat saastatuse taset iseloomustavatest kohtadest ühe ja sama aja lühematel mõõtmisperioodidel, ning heitkoguste andmekogudest ja modelleerimisest saadud andmed.~~

~~Artikkel 10~~

~~Proovivõtukohtad~~

~~1. Välisõhus sisalduva osooni proovivõtukohtade paiknemine määratakse kindlaks vastavalt VIII lisas ette nähtud kriteeriumidele.~~

~~2. Statsionaarsete proovivõtukohtade väiksem arv osoonisisalduse pidevaks mõõtmiseks piirkondades või linnastutes, kus mõõtmised on õhukvaliteedi hindamise ainsaks teabeallikaks, ei tohi olla väiksem kui IX lisa A jaos määratud väiksem proovivõtukohtade arv.~~

~~3. Piirkondades ja linnastutes, kus lisaks statsionaarsete proovivõtukohtade mõõtmisandmetele on kättesaadav ka õhukvaliteedi modelleerimise ja/või indikaatormõõtmise abil saadud teave, võib IX lisa A jaos määratud proovivõtukohtade arvu vähendada järgmistel tingimustel:~~

~~a) täiendavad meetodid tagavad õhukvaliteedi hindamiseks piisava teabe sihtväärtuste, pikaajaliste eesmärkide, teavitamis- ja häiretasemete kohta;~~

~~b) loodavate proovivõtukohtade arv ja teiste mõõtmismeetodite rakendamise kohtade arv ja vahemaa on küllaldane, et teha osoonisisaldus kindlaks vastavalt I lisa A jaos määratud andmekvaliteedi normidele, ning võimaldab saada I lisa B jaos ette nähtud kriteeriumidele vastavad hindamistulemused;~~

~~e) igas piirkonnas või linnastus on vähemalt üks proovivõtukoht kahe miljoni elaniku kohta või üks proovivõtukoht 50 000 km² kohta, olenevalt sellest, kummal juhul on~~

~~proovivõtukohtade arv suurem, kuid mitte vähem kui üks proovivõtukoht igas piirkonnas või linnastus;~~

~~d) lämmastikdioksiidi mõõdetakse kõigis ülejäänud proovivõtukohtades, välja arvatud VIII lisa A jaos osutatud maapiirkonna taustkontsentratsioonide mõõtejaamades.~~

~~Õhukvaliteedi hindamisel sihtväärtuste suhtes võetakse arvesse modelleerimise ja/või indikaatormõõtmise tulemused.~~

~~5. Neis piirkondades ja linnastutes, kus möödunud viieaastase mõõteperioodi igal aastal on tasemed pikaajaliste eesmärkide väärtustest väiksemad, määratakse statsionaarseteks mõõtmisteks ette nähtud proovivõtukohtade arv kindlaks IX lisa B jao kohaselt.~~

~~6. Iga liikmesriik tagab, et tema territooriumil seatakse sisse ja töötab vähemalt üks proovivõtukoht, mis annab andmeid X lisas loetletud osooni cellaste kontsentratsioonide kohta. Iga liikmesriik määrab X lisas sätestatud meetodeid ja eesmarke arvesse võttes mõõtejaamade arvu ja koha, kus mõõdetakse osooni cellaste sisaldust.~~

~~Artikkel 11~~

~~Mõõtmise standardmeetodid~~

~~1. Liikmesriigid kasutavad osooni mõõtmiseks VI lisa A jaos sätestatud standardmeetodit. Muid mõõtmismetodeid võib kasutada vastavalt VI lisa B jaos sätestatud tingimustele.~~

~~2. Iga liikmesriik teatab komisjonile meetoditest, mida ta kasutab X lisas loetletud LOÜ proovide võtmiseks ja mõõtmiseks.~~

III PEATÜKK

VÄLISÕHU KVALITEEDI JUHTIMINE

Artikkel 12

Nõuded piirkondades, kus saasteainete tasemed on piirtasemetest ☒, osooni sihtväärtustest ja keskmise saastatuse taseme eesmärkidest ☒ madalamad ☒, kuid ületavad hindamispiire ☒

~~1. Piirkondades ja linnastutes, kus vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi, ☒ tahkete osakeste (☒ PM₁₀-osakeste ja PM_{2,5}-osakeste), plii, benseeni, ja süsinikmonooksiidi ⇨, arseeni, kaadmiumi, nikli ja benzo(a)püireeni ⇨ tasemed välisõhus on madalamad vastavatest I lisa 1. jaos XI ja XIV lisas määratud piirtasemetest, hoiavad liikmesriigid nende saasteainete taseme piirtasemetest madalamana ning püüavad säilitada parima välisõhu kvaliteedi, mis on kooskõlas säästva arenguga.~~

Artikkel 18

~~**Nõuded piirkondades ja linnastutes, kus osoonitasemed vastavad pikaajalistele eesmärkidele**~~

~~2. Liikmesriigid ⇨ võtavad vajalikud meetmed, et hoida ⇨ hoiavad osoonitasemed neis piirkondades ja linnastutes, kus osoonitasemed ⇨ on osooni sihtväärtustest väiksemad ⇨ vastavatest pikaajalistele eesmärkidele, vastavatest väärtustest madalamal tasemel ning ⇨ seavad eesmärgiks saavutada lisa I jaos 2 kindlaksmääratud pikaajalised eesmärgid ⇨ säilitavad proportsionaalsete meetmete abil parima välisõhu kvaliteedi, mis on kooskõlas säästva arengu ning keskkonna- ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega, niivõrd kui sellised~~

tegurid nagu osoonisaaste piiriülene laad ja ilmastikutingimused seda võimaldavad ⇒ ja eeldusel, et vajalikud meetmed ei too kaasa ebaproportsionaalselt suuri kulutusi ⇐.

↓ uus

3. Määruses (EÜ) nr 1059/2003 kirjeldatud NUTS 1. tasandi territoriaalüksustes, kus PM_{2,5} ja NO₂ keskmise kokkupuute näitajad on väiksemad kui nende saasteainete keskmise saastatuse taseme eesmärkidele vastavad väärtused, mis on esitatud I lisa 5. jaos, hoiavad liikmesriigid nende saasteainete tasemed keskmise saastatuse taseme eesmärkidest väiksemana.

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

4. ning Liikmesriigid ⇒ seavad eesmärgiks saavutada ja säilitada ⇐ ~~säilitavad~~ ~~proportsionaalsete meetmete abil~~ parima välisõhu kvaliteedi, mis on kooskõlas säästva arengu ning keskkonna- ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega ⇒ kooskõlas WHO poolt avaldatud õhukvaliteedi suunistega ning allpool II lisas esitatud hindamispiire ⇐.

Artikkel 13

Inimeste tervise kaitseks ette nähtud piirtasemed , osooni sihtväärtused ja keskmise kokkupuute vähendamise kohustus häiretasemed

1. Liikmesriigid tagavad, et kõigis nende piirkondades ja linnastutes ei ületaks väeveldioksiidi, ⇒ lämmastikdioksiidi, tahkete osakeste (⇐PM₁₀ ⇒ ja PM_{2,5}), ⇐ plii ⇒, benseeni, ⇐ ja süsinikmonooksiidi ⇒, arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)püreeni ⇐ tasemed välisõhus I lisa 1. osas ~~XI lisas~~ määratud piirtasemeid.

~~Lämmastikdioksiidi ja benseeni suhtes XI lisas määratletud piirtasemeid ei tohi ületada alates selles lisas märgitud tähtpäevadest.~~

Artikkel 17

Nõuded piirkondades ja linnastutes, kus osoonitasemed ületavad sihtväärtuseid ja pikaajalisi eesmäärke

~~2.1.~~ Liikmesriigid võtavad ⇒ osooni osas ⇐ kõik vajalikud meetmed, mis ei too kaasa ebaproportsionaalselt suuri kulutusi, ja tagavad seeläbi, et ~~tegeda~~ kogu piirkonnas tasemed ei ületa ⇒ osooni ⇐ sihtväärtuste ja pikaajaliste eesmärkide saavutamine , mis on kindlaks määratud I lisa 2. osa punktis B .

Artikkel 15

Liikmesriigi eesmärk vähendada inimeste tervise kaitse eesmärgil kokkupuudet PM_{2,5}-osakestega

~~31.~~ Liikmesriigid tagavad, et võtavad kõik vajalikud meetmed, mis ei too kaasa ebaproportsionaalselt suuri kulutusi, et saavutada ⇒ nende selliste NUTS 1 taseme territoriaalüksuste, kus I lisa 5. jao punktis C määratud keskmise kokkupuute eesmärgid on ületatud, kogu ulatuses täidetakse ⇐ ~~XIV lisa B jaos sätestatud liikmesriigi~~ ⇒ PM_{2,5}-osakestega ja NO₂-ga keskmise kokkupuute vähendamise kohustus, ⇐ eesmärk vähendada

~~kokkupuudet PM_{2,5} osakekestega~~ ☒ mis on määratud I lisa 5. jao punktis B ☒ ~~selles lisa ette nähtud aastaks.~~

4. ~~Nende nõuete~~ ☒ Lõigete 1, 2 ja 3 ☒ järgimist hinnatakse kooskõlas ~~IV lisaga~~ III lisaga.

5. ~~PM_{2,5} osakekestega~~ Keskmise kokkupuute näitajaid ~~hinnatakse I XIV lisa 5. jao punkti A jao kohaselt.~~

6. ~~I XI lisa 1. jao tabelis 1~~ sätestatud ⇨ piirtasemete saavutamise tähtpäeva ⇨ ~~lubatud ületamismäära kohaldatakse~~ ⇨ võib edasi lükata ⇨ vastavalt artiklile 18 ~~artikli 22 lõikele 3 ja artikli 23 lõikele 1.~~

↓ uus

7. Liikmesriigid, kes kehtestavad rangemad õhukvaliteedi standardid, teatavad neist komisjonile ELi toimimise lepingu artikli 193 kohaselt kolme kuu jooksul pärast nende vastuvõtmist. Teatele lisatakse selgitus selle kohta, kuidas kõnealused õhukvaliteedi standardid on kindlaks määratud ja millist teaduslikku teavet on selleks kasutatud.

↓ 2008/50 (kohandatud)

Artikkel 14

Kriitilised tasemed ☒ taimestiku ja looduslike ökosüsteemide kaitseks ☒

~~1.~~ Liikmesriigid tagavad ~~IXIII lisa 3. jaos~~ määratud kriitiliste tasemete järgimise, mida hinnatakse kooskõlas ~~IVIII lisa punktiga A~~ osaga.

~~2.~~ ~~Piirkondades ja linnastutes, kus statsionaarsed mõõtmised on õhukvaliteedi hindamise ainus teabeallikas, ei tohi proovivõtukohtade arv olla väiksem, kui V lisa C jaos määratud. Kui teavet saadakse indikaatormõõtmise või modelleerimise tulemusel, võib proovivõtukohtade arvu vähendada kuni 50 % võrra, kui asjaomaste saasteainete hinnangulist taset on võimalik määrata kooskõlas I lisa A jaos määratud andmekvaliteedinormidega.~~

↓ 2004/107

~~Artikkel 3~~

~~Sihtväärtused~~

~~1.~~ Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud, ebaoproportsionaalseid kulutusi mittehõlmavad meetmed tagamaks, et alates 31. detsembrist 2012 ei ületa vastavalt artiklile 4 hinnatud arseeni, kaadmiumi, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike kantserogeense mõju markerina kasutatava benso(a)pireeni kontsentratsioonid välisõhus I lisa sätestatud sihtväärtusi.

~~2.~~ Liikmesriigid koostavad nimekirja piirkondadest ja aglomeraatidest, kus arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)pireeni tasemed on vastavatest sihtväärtusest madalamad. Liikmesriigid hoiavad nende saasteainete tasemeid nendes piirkondades ja aglomeraatides vastavatest sihtväärtustest allpool ning püüavad säilitada parimat säästva arenguga kooskõlas olevat välisõhu kvaliteeti.

~~3.~~ Liikmesriigid koostavad nimekirja piirkondadest ja aglomeraatidest, kus ületatakse I lisa sätestatud sihtväärtusi.

Selliste piirkondade ja aglomeraatide korral määratlevad liikmesriigid ületamise alad ja seda mõjutavad allikad. Liikmesriigid peavad asjaomaste alade kohta tõendama, et nad rakendavad sihtväärtuste saavutamiseks kõiki vajalikke, eproportsionaalseid kulutusi mittehõlmavaid meetmeid, mis on suunatud eelkõige põhilistele heitmeallikatele. Direktiiviga 96/61/EÜ hõlmatud tööstusrajatiste osas tähendab see kõnealuse direktiivi artikli 2 lõikes 11 sätestatud PVT kasutamist.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

Artikkel 16

Inimeste tervise kaitseks ette nähtud PM_{2,5}-osakeste sihtväärtus ja piirtase

1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, mis ei too kaasa eproportsionaalselt suuri kulutusi, tagamaks, et PM_{2,5}-osakeste sisaldus välisõhus ei ületa XIV lisa D jaos sätestatud sihtväärtust alates kõnealuses lisas märgitud tähtpäevast.

2. Liikmesriigid tagavad, et PM_{2,5}-osakeste sisaldus välisõhus ei ületa kõigis nende piirkondades ja linnastutes XIV lisa E jaos sätestatud piirtaset alates kõnealuses lisas märgitud tähtpäevast. Nende nõuete järgimist hinnatakse kooskõlas III lisaga.

3. XIV lisa E jaos sätestatud lubatud ületamismäära kohaldatakse vastavalt artikli 23 lõikele 1.

Artikkel 15~~19~~

Teavitamis- või häire ☒ Häire- või teavitamis ☒ taseme ületamised korral nõutavad meetmed

1. ~~2.~~ Välisõhu vääveldioksiidi, ja lämmastikdioksiidi ⇒ ja tahkete osakeste (PM₁₀ ja PM_{2,5}) ⇐ sisalduse häiretasemed on sätestatud I lisa 4. jao punktis A ~~XII lisa A jaos.~~

↓ uus

2. Osooni häire- ja teavitamistase on sätestatud I lisa 4. jao punktis B.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

3. ~~XII lisas määratletud teavitamistaseme või samas~~ ☒ I lisa 4.jaos ☒ määratletud mis tahes ~~häiretasemete~~ ☒ häiretaseme või teavitamistaseme ☒ ületamise korral võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed avalikkuse teavitamiseks ⇒ hiljemalt mõne tunni jooksul, kasutades erinevaid meedia- ja sidekanaleid ning tagades üldsuse ulatusliku juurdepääsu ⇐ ~~raadio, televisiooni, ajakirjandusväljaannete või Interneti vahendusel.~~

↓ uus

4. Liikmesriigid tagavad, et teave mis tahes häiretaseme või teavitamistaseme tegeliku või prognoositava ületamise kohta antakse üldsusele võimalikult kiiresti, kooskõlas IX lisa punktidega 2 ja 3.

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

Artikkel ~~1620~~

Looduslikest allikatest pärit saasteained

1. Liikmesriigid ⇒ võivad ⇐ ~~edastavad komisjonile~~ antud aasta kohta ~~loetelu~~ ⇒ kindlaks määrata ⇐

a) ~~piirkondadest ja linnastutest~~ piirkonnad, kus antud saasteaine piirtasemete ületamine on seostatav looduslike allikatega ☒, ning ☒

↓ uus

b) NUTS 1 territoriaalüksused, kus keskmise kokkupuute vähendamise kohustusega määratud taseme ületamine on seostatav looduslike allikatega.

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

2. Liikmesriigid esitavad ⇒ komisjonile lõikes 1 osutatud piirkondade ja NUTS 1 territoriaalüksuste loetelu ning koos sellega ⇐ andmed saasteainete tasemete ja allikate kohta ning tõendid, mis näitavad, et ületamised on tingitud looduslikest allikatest.

~~32.~~ Kui komisjoni on vastavalt lõikele ~~21~~ teavitatud looduslikest allikatest põhjustatud ületamisest, ei käsitata kõnealust ületamist ületamisena käesolevas direktiivis sätestatud tähenduses.

~~3.~~ Komisjon avaldab suunised looduslikest allikatest tingitud ületamiste näitamiseks ja mahaarvamiseks hiljemalt 11. juunil 2010.

Artikkel ~~1721~~

Talvise teede liivatamisega ☒ või soolatomisega ☒ seotud ületamised

1. Liikmesriigid võivad ⇒ antud aasta kohta ⇐ kindlaks määrata piirkonnad ~~või linnastute~~, kus PM₁₀-osakeste piirtasemed ületatakse pärast talvist teede liivatamist ☒ või soolatomist ☒ välisõhku sattuvate PM₁₀-osakeste tõttu.

2. Liikmesriigid ☒ esitavad ☒ ~~saadavad~~ komisjonile selliste ⇒ lõikes 1 osutatud ⇐ piirkondade ~~või linnastute~~ loetelud koos andmetega ~~nendes~~ ⇒ sellistes piirkondades ⇐ esinevate PM₁₀-osakeste tasemete ja allikate kohta.

~~3.~~ Teavitades komisjoni vastavalt artiklile 27, ~~esitavad~~ Liikmesriigid esitavad ka vajaliku tõendmaterjali, mis näitab, et piirtasemete ületamine on tingitud sellistest õhku sattunud osakestest ja et ☒ sellise ☒ saastetaseme vähendamiseks on võetud asjakohased meetmed.

34. Ilma et see piiraks artikli ~~1620~~ kohaldamist, peavad liikmesriigid käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud piirkondade ~~ja linnastute~~ jaoks koostama artiklis ~~1923~~ ette nähtud õhukvaliteedi kava ainult sel määral, mil ületamiste põhjuseks on muud PM₁₀-osakeste allikad kui talvine teede liivatamine ☒ või soolatomine ☒.

~~5. Komisjon avaldab suunised pärast talvist teede liivatamist välisõhku sattuvate PM₁₀-osakestega seotud saasteainete kindlaksmääramiseks hiljemalt 11. juunil 2010.~~

Artikkel 18~~22~~

Tähtaja pikendamine ja teatavate piirtasemete kohaldamise kohustusest lubatavad erandid

1. Kui antud piirkond ~~või linnastu~~ ei suuda saavutada ⇨ tahkete osakeste (PM₁₀ ja PM_{2,5}) või ⇨ lämmastikdioksiidi ~~või benseeni~~ piirtasemeid ~~XI~~ lisa 1. jao tabelis 1 määratud tähtpäevaks ⇨ kohaspetsiifiliste levimisomaduste, pinnavormidest tulenevate piirtingimuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste, või piiriülese saasteleviku tõttu, ⇨, võib liikmesriik ~~neid tähtaegu~~ ⇨ seda tähtaega üks kord ⇨ kõnealuse piirkonna ~~või linnastu~~ osas maksimaalselt viie aasta võrra pikendada tingimusel, et ⇨, kui on täidetud järgmised tingimused: ⇨

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇨ uus

(e) selle piirkonna ~~või linnastu~~ kohta, mille suhtes pikendamist kohaldataks, koostatakse vastavalt ~~artiklile 23~~ artikli 19 lõikele 4 õhukvaliteedi kava ⇨, mis vastab artikli 19 lõigetes 5–7 loetletud nõuetele ⇨;

(f) ⇨ punktis a osutatud ⇨ sellist õhukvaliteedi kava täiendatakse ~~VIII~~XV lisa punktis B ~~jaos~~ märgitud teabega asjaomaste saasteainete kohta ning ~~see näitab~~ ⇨ selles on näidatud ⇨, kuidas ⇨ hoitakse piirtasemete ületamise ajavahemikud võimalikult lühikesed ⇨ ~~piirtasemetest kinnipidamine enne uue tähtaja lõppu saavutatakse.~~

↓ uus

(g) punktis a osutatud õhukvaliteedi kavas kirjeldatakse, kuidas üldsust ning eelkõige tundlikku elanikkonda ja haavatavaid rühmi teavitatakse tähtaja pikendamise tagajärgedest inimeste tervisele ja keskkonnale;

(h) punktis a osutatud õhukvaliteedi kavas kirjeldatakse, kuidas võetakse kasutusele täiendavaid rahalisi vahendeid, sealhulgas asjakohaste siseriiklike ja liidu rahastamisprogrammide kaudu, et kiiremini parandada õhukvaliteeti piirkonnas, mille suhtes tähtaja pikendamist kohaldataks;

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇨ uus

~~2. Kui teatud piirkonnas või linnastus osutub XI lisa sätestatud PM₁₀-osakeste piirtaseme saavutamine siiski raskeks kohaspetsiifiliste levimisomaduste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või piiriülese saasteleviku tõttu, vabastatakse liikmesriik nende piirtasemete rakendamise kohustusest kuni 11. juunini 2011, kui lõikes 1 sätestatud kohustused on täidetud ja kui nimetatud liikmesriik näitab, et ülalnimetatud tähtpäevadest kinnipidamiseks on riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil võetud kõik asjakohased meetmed.~~

~~3. Kui liikmesriik kohaldab lõiget 1 või 2, peab ta tagama, et saasteainete piirtaset ei ületata rohkem kui XI lisa iga saasteaine puhul kindlaks määratud maksimaalse lubatud ületamismäära võrra.~~

24. Liikmesriigid teatavad komisjonile oma seisukoha selles, kus on võimalik kohaldada lõiget 1 või 2, ning edastavad lõikes 1 viidatud õhukvaliteedi kava koos ja kogu olulise teabega, mida komisjonil on vaja, et hinnata, kas tähtaja pikendamise põhjuseks toodud tingimus ja kõik asjakohased kõnealuses lõikes sätestatud tingimused on täidetud. Oma hinnangus võtab komisjon arvesse liikmesriikide võetud meetmete hinnangulist mõju välisõhu kvaliteedile liikmesriikides nüüd ja tulevikus ning kehtivate ja komisjoni ettepanekul kavandatavate ühenduse liidu meetmete hinnangulist mõju välisõhu kvaliteedile.

Kui komisjon ei ole esitanud vastuväiteid üheksa kuu jooksul alates kõnealuse teabe saamisest, loetakse asjakohased tingimused lõike 1 või 2 rakendamiseks täidetuks.

Kui esitatakse vastuväiteid, võib komisjon liikmesriikidelt nõuda õhukvaliteedi kavade kohandamist või uute õhukvaliteedi kavade esitamist.

IV PEATÜKK

KAVAD

Artikkel 19~~23~~

Õhukvaliteedi kavad

1. Kui teatud piirkondades või linnastutes saasteainete tase välisõhus ületab mõnda I lisa 1. jaos esitatud piiraset või sihtväärtust või mõnda asjakohast lubatud ületamismäära, peavad liikmesriigid koostama tagama, et nende piirkondade ja linnastute jaoks on koostatud õhukvaliteedi kavad nii ruttu kui võimalik ja hiljemalt kahe aasta jooksul pärast kalendriaastat, mil piirasete ületamine registreeriti. Nendes õhukvaliteedi kavades tuleb ette näha asjakohased meetmed kõnealuse vastavate XI ja XIV lisa sätestatud piirasete või sihtväärtuse saavutamiseks ning hoida ületamise ajavahemik võimalikult lühike ja igal juhul mitte pikem kui kolm aastat alates selle kalendriaasta lõpust, mil esimesest ületamisest teatati.

↓ uus

Kui piirasete ületamine jätkub kolmanda kalendriaasta jooksul pärast õhukvaliteedi kava koostamist, ajakohastavad liikmesriigid õhukvaliteedi kava ja selles sisalduvaid meetmeid ning võtavad järgmisel kalendriaastal täiendavaid ja tõhusamaid meetmeid, et piirasete ületamise ajavahemik jääks võimalikult lühikeseks.

2. Kui saasteainete tase mõne NUTS 1 territoriaalüksuse välisõhus ületab I lisa 2. jaos sätestatud osooni sihtväärtust, koostavad liikmesriigid selliste NUTS 1 territoriaalüksuste õhukvaliteedi kavad niipea kui võimalik ja hiljemalt kaks aastat pärast kalendriaastat, mil osooni sihtväärtuse ületamine registreeriti. Kõnealustes õhukvaliteedi kavades nähakse ette asjakohased meetmed, et saavutada osooni sihtväärtus ja hoida piirasete ületamise ajavahemik võimalikult lühike.

Kui osooni sihtväärtuse ületamine jätkub viienda kalendriaasta jooksul pärast õhukvaliteedi kava koostamist asjaomase NUTS 1 territoriaalüksuse jaoks, ajakohastavad liikmesriigid õhukvaliteedi kava ja selles sisalduvaid meetmeid ning võtavad järgmisel kalendriaastal täiendavaid ja tõhusamaid meetmeid, et piirasete ületamise ajavahemik jääks võimalikult lühikeseks.

NUTS 1 territoriaalüksuste puhul, kus osooni sihtväärtus on ületatud, tagavad liikmesriigid, et direktiivi (EL) 2016/2284 artikli 6 kohaselt koostatud asjaomane riiklik õhusaaste kontrolli programm sisaldab nende piirtasemete ületamise vastaseid meetmeid.

3. Kui asjaomases NUTS 1 territoriaalüksuses ei täideta I lisa 5. jaos sätestatud keskmise kokkupuute vähendamise kohustust, koostavad liikmesriigid kõnealuste NUTS 1 territoriaalüksuste õhukvaliteedi kavad võimalikult kiiresti ja hiljemalt kaks aastat pärast kalendriaastat, mil keskmise kokkupuute vähendamise kohustuse täitmata jätmine registreeriti. Kõnealustes õhukvaliteedi kavades sätestatakse asjakohased meetmed, et täita keskmise kokkupuute vähendamise kohustus ja hoida piirtasemete ületamise ajavahemik võimalikult lühike.

Kui keskmise kokkupuute vähendamise kohustust jätkuvalt ei täideta viienda kalendriaasta jooksul pärast õhukvaliteedi kava koostamist, ajakohastavad liikmesriigid õhukvaliteedi kava ja selles sisalduvaid meetmeid ning võtavad järgmisel kalendriaastal täiendavaid ja tõhusamaid meetmeid, et kohustuse mittetäitmise ajavahemik jääks võimalikult lühikeseks.

4. Kui alates [sisestada aasta: kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] kuni 31. detsembrini 2029 on saasteainete tase piirkonnas või NUTS 1 territoriaalüksuses kõrgem mõnest I lisa 1. jao tabelis 1 sätestatud piirtasemest, mis tuleb saavutada 1. jaanuariks 2030, siis koostavad liikmesriigid asjaomase saasteaine kohta õhukvaliteedi kava niipea kui võimalik ja mitte hiljem kui kaks aastat pärast kalendriaastat, mil piirtaseme ületamine registreeriti, et saavutada vastav piirtase või osooni sihtväärtus enne tähtpäeva lõppu.

Kui liikmesriigid peavad sama saasteaine kohta koostama käesoleva lõike kohase õhukvaliteedi kava ja artikli 19 lõike 1 kohase õhukvaliteedi kava, võivad nad koostada artikli 19 lõigete 5, 6 ja 7 kohase ühise õhukvaliteedi kava ning esitada VIII lisa punktide 5 ja 6 kohaselt teabe meetmete eeldatava mõju kohta, et saavutada nõuetele vastavus iga käsitletava piirtaseme osas. Igas sellises ühises õhukvaliteedi kavas sätestatakse asjakohased meetmed, et saavutada kõik asjaomased piirtasemed ja hoida kõik piirtasemete ületamise perioodid võimalikult lühikesed.

5. Õhukvaliteedi kava peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

- (i) VIII lisa punkti A alapunktides 1–6 loetletud teave;
- (j) vajaduse korral VIII lisa punkti A alapunktides 7 ja 8 loetletud teave;
- (k) vajaduse korral teave VIII lisa punkti B alapunktis 2 loetletud vähendamismetmete kohta.

↓ 2008/50

⇒ uus

⇒ Liikmesriigid peavad kaaluma võimalust lisada õhukvaliteedi kavadesse artikli 20 lõikes 2 osutatud meetmed ja ⇐ ~~Õhukvaliteedi kavadesse võidakse kaasata ka~~ erimeetmed, mille eesmärk on kaitsta ~~elanikkonna tundlike~~ tundlikku elanikkonda ⇒ ja haavatavaid ⇐ rühmi, sealhulgas lapsi.

↓ uus

Seoses asjaomaste saasteainetega hindavad liikmesriigid õhukvaliteedi kavade koostamisel vastavate häiretasemete ületamise riski. Seda analüüsi kasutatakse vajaduse korral lühiajaliste tegevuskavade koostamiseks.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

Kui õhukvaliteedi kavad tuleb koostada ja rakendada mitme erineva saasteaine kohta, koostavad ja rakendavad liikmesriigid võimaluse korral kõiki asjaomaseid saasteaineid ja õhukvaliteedi standardeid hõlmavad ühtsed õhukvaliteedi kavad.

2. Liikmesriigid tagavad võimaluste piires vastavuse muude kavadega, millel on oluline mõju õhukvaliteedile, sealhulgas direktiivi 2001/80/EÜ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL⁷⁸, direktiivi (EL) 2016/2284 2001/81/EÜ või ja direktiivi 2002/49/EÜ ning kliima, energeetika, transpordi ja põllumajanduse alaste õigusaktide raames nõutavate kavadega.

↓ uus

6. Liikmesriigid konsulteerivad üldsusega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/35/EÜ⁷⁹ ning pädevate asutustega, keda õhukvaliteedi kavade rakendamine nende kohustuste tõttu õhusaaste ja õhukvaliteedi valdkonnas tõenäoliselt puudutab, õhukvaliteedi kavade projektide ja õhukvaliteedi kavade oluliste ajakohastuste teemal enne nende lõplikku vormistamist.

Õhukvaliteedi kavade koostamisel tagavad liikmesriigid, et sidusrühmi, kelle tegevus soodustab piirtasemete ületamist, innustatakse tegema ettepanekuid meetmete kohta, mida nad saavad võtta, et aidata piirtasemete ületamine lõpetada, ning et valitsusvälistel organisatsioonidel, näiteks keskkonnaorganisatsioonidel, tarbijaorganisatsioonidel, tundlike elanikkonnarühmade ja haavatavate rühmade huve esindavatel organisatsioonidel, muudel asjaomastel tervishoiuasutustel ja asjaomastel tööstusliitudel lubatakse sellistes konsultatsioonides osaleda.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

7. Kõnealused Õhukvaliteedi kavade tuleb edastada komisjonile kahe kuu jooksul pärast nende vastuvõtmist viivitamata, kuid mitte hiljem kui kaks aastat pärast selle aasta lõppu, millal ületamist esimest korda täheldati.

⁷⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

⁷⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiiv 2003/35/EÜ, milles sätestatakse üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse ning muudetakse nõukogu direktiive 85/337/EMÜ ja 96/61/EÜ seoses üldsuse kaasamisega ning õiguskaitse kättesaadavusega (ELT L 156, 25.6.2003, lk 17).

Lühiajalised tegevuskavad

1. Kui teatud piirkonnas ~~või linnastus~~ on oht, et saasteainete tase ületab I lisa 4. osas XII lisas sätestatud üht või enamat häiretaset, koostavad liikmesriigid lühiajalised tegevuskavad ~~konkreetsete~~ erakorraliste meetmete kohta, mis tuleb lühikese aja jooksul võtta sellise ületamise ohu vähendamiseks ja selle kestuse lühendamiseks. ~~Juhul kui oht esineb ühe või enama lisades VII, XI ja XIV toodud piirtaseme või sihtväärtuse puhul, võivad liikmesriigid vajaduse korral koostada sellised lühiajalised tegevuskavad.~~

Kui on oht, et ületatakse XII lisa B jaos määratletud osooni häiretase, võivad koostavad liikmesriigid jätta sellise lühiajalise tegevuskava koostamata, kui geograafiliste, ilmastiku- ja majandustingimuste põhjal ~~ise lühiajalised tegevuskavad, kui nende arvates on olemas~~ puuduvad märkimisväärsed võimalused sellisest ületamisest tuleneva ohu, selle kestuse või raskuse vähendamiseks. ~~Sellise lühiajalise tegevuskava koostamisel võtavad liikmesriigid arvesse otsust 2004/279/EÜ.~~

2. Olenevalt üksikjuhtumist võib lõikes 1 viidatud lühiajalistes tegevuskavades koostamisel ette näha tõhusaid meetmeid, et kontrollida ja vajaduse korral ajutiselt peatada teatavaid toiminguid, mis ~~viivad~~ suurendavad vastavate piirtasemete või sihtväärtuse või häiretaseme ületamisele riski . ~~Kõnealused~~ Sõltuvalt peamiste saasteallikate osast käsitletavate ületamiste tekkes tuleb sellistes tegevuskavades kaaluda ~~tegevuskavad võivad sisaldada~~ ka meetmeid transpordi mootorsõidukiliikluse, ehitustööde, ~~kai ääres seisvate laevade~~ ja tööstuslike kütiste seadmete või ja toodete kasutamise ning kodus kasutatavate kütteseadmete suhtes. Nende kavade raames tuleb ~~võib~~ kaaluda ka konkreetseid meetmeid tundliku elanikkonna ~~elanikkonna tundlike~~ ja haavatavate rühmade, sealhulgas laste kaitsmiseks.

uus

3. Liikmesriigid konsulteerivad vastavalt direktiivile 2003/35/EÜ lühiajaliste tegevuskavade projektide ja nende mis tahes oluliste muudatuste teemal enne nende lõplikku vormistamist üldsusega ja pädevate asutustega, keda lühiajalise tegevuskava rakendamine nende kohustuste tõttu õhusaaste ja õhukvaliteedi valdkonnas tõenäoliselt puudutab.

2008/50

uus

~~43.~~ Kui liikmesriigid on koostanud lühiajalise tegevuskava, teevad nad oma teostatavusuuringute tulemused ja lühiajaliste tegevuskavade sisu ning nende rakendamisega seotud teabe kättesaadavaks asjaomastele organisatsioonidele, näiteks keskkonna- ja tarbijaorganisatsioonid, ~~elanikkonna tundlike~~ tundliku elanikkonna ja haavatavate rühmade huve esindavad organisatsioonid, muud asjakohased tervishoiuasutused ja asjakohased tööstusliidud.

uus

5. Liikmesriigid esitavad komisjonile lühiajalised tegevuskavad kahe kuu jooksul pärast nende vastuvõtmist.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

~~4. Esimest korda enne 11. juunit 2010 ja pärast seda korrapäraste ajavahemike järel avaldab komisjon näiteid lühiajaliste tegevuskavade koostamise parima tava kohta, sealhulgas näited heade tavade kohta elanikkonna tundlike rühmade, sealhulgas laste kaitsmisel.~~

Artikkel 2125

Piiriülene õhusaaste

1. Kui ⇒ piiriülene õhusaaste levik ühest või mitmest liikmesriigist on oluliseks põhjuseks, et ületatakse ⇐ häiretase, piirtase, ☒ osooni ☒ sihtväärtus ja mõni asjaomane lubatud ületamismäär ⇒, keskmise kokkupuute vähendamise kohustus ⇐ või ☒ häiretase ☒ pikaajaline eesmärk ületatakse saasteainete või nende eelaste olulise piiriülese leviku tõttu ⇒ mõnes teises liikmesriigis, siis teavitab see liikmesriik sellest liikmesriike, kust õhusaaste pärines, ja komisjoni. ⇐

~~siis teeb asjaomane liikmesriik~~ Asjaomased liikmesriigid teevad vajaduse korral koostööd ⇒, et teha kindlaks õhusaaste allikad ja võtta nende allikate suhtes meetmeid ning ⇐ ~~selliste ühiste tegevuskavade koostamisel~~ koostada sellised ühised tegevuskavad nagu artiklile 1923 vastavad ühised või ühiselt koordineeritavad õhukvaliteedi kavad, et kõrvaldada sellised ületamised ~~asjakohaste, kuid proportsionaalsete meetmete abil.~~

↓ uus

Liikmesriigid vastavad üksteisele õigeaegselt ja mitte hiljem kui kolm kuud pärast seda, kui teine liikmesriik on neid esimese löigu kohaselt teavitanud.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

2. Komisjoni ⇒ teavitatakse asjaomasest koostööst ja ta ⇐ kutsutakse osalema ja abistama ☒ käesoleva artikli ☒ lõikes 1 viidatud igasuguses koostöös. Vajaduse korral otsustab komisjon direktiivi (EL) 2016/2284 ~~2001/81/EÜ ning eriti selle~~ artikli 119 alusel koostatud aruandeid arvesse võttes, kas piiriülest osoonisaastet tekitavate osooni eelaste heitkoguste vähendamiseks on vaja võtta täiendavaid meetmeid ühenduse ☒ liidu ☒ tasandil.

3. Liikmesriigid koostavad ja rakendavad vajaduse korral teiste liikmesriikide naaberalasid hõlmavad ühised lühiajalised tegevuskavad vastavalt artiklile 2024. Liikmesriigid tagavad, et teiste liikmesriikide naaberalad, mille kohta on välja töötatud lühiajalised tegevuskavad, saavad kätte kogu asjakohase teabe ⇒ nende lühiajaliste tegevuskavade kohta ilma põhjendamatu viivitusega ⇐.

4. Kui teavitamis- või häiretase ületatakse riigipiiri lähedal asuvatel aladel ~~või linnastutes~~, siis tuleb sellest ☒ ületamisest ☒ võimalikult kiiresti teatada asjaomaste naaberliikmesriikide pädevatele asutustele. See teave tehakse kättesaadavaks ka üldsusele.

5. Lõigetes 1 ja 3 sätestatud kavade koostamisel ning avalikkuse teavitamisel lõike 4 kohaselt püüavad liikmesriigid vajaduse korral teha koostööd kolmandate riikidega ja eriti kandidaatriikidega.

V PEATÜKK

TEAVE JA ARUANDLUS

Artikkel ~~22~~6

Avalik teave

1. Liikmesriigid tagavad, et nii avalikkus kui ka keskkonna- ja tarbijaorganisatsioonid ning ~~elanikkonna tundlike~~ tundliku elanikkonna ⇒ ja haavatavate ⇐ rühmade huve esindavad organisatsioonid, muud asjakohased tervishoiuasutused ja asjakohased tööstusliidud saaksid piisavat ja õigeaegset teavet järgmisest:

(l) ~~välis~~ õhu kvaliteedi kohta vastavalt IX lisa punktidele 1 ja 3 ~~XVI lisale~~;

↓ 2008/50
⇒ uus

(m) artiklis 18 ~~22~~ lõikes 1 viidatud pikendamisotsustest;

~~e) artikli 22 lõikest 2 tulenevatest eranditest;~~

~~(n) d) artikli 22 lõikes 1 ja artiklis 19; 23 ette nähtud õhukvaliteedi kavadest; ja artikli 17 lõikes 2 viidatud programmidest.~~

↓ uus

(o) artiklis 20 sätestatud lühiajalistest tegevuskavadest.

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

~~(p) 2. Liikmesriigid teevad avalikkusele kättesaadavaks aastaaruanded kõigi käesoleva direktiiviga hõlmatud saasteainete kohta.~~

~~Nendes aruannetes võetakse kokku piirtasemeid ületavad tasemed, sihtväärtused, pikaajalised eesmärgid, teavitamistase ja häiretase asjakohaste keskmistamisaegade jooksul. Kõnealuse teabega peab kaasnema kokkuvõttev hinnang nendest ⇒ piirtasemete, osooni sihttasemete, keskmise kokkupuute vähendamise kohustuste, teavitamistasemete ja häiretasemete ⇐ ületamistest tuleneva mõju kohta; ~~✓~~ vajaduse korral ⇒ peavad ⇐ ~~võivad~~ ⇒ kokkuvõtvas hinnangus ⇐ ~~aruannetes olema~~ olla ka metsa kaitsega seotud täiendav teave ja hinnangud ning teave ~~muude~~ ⇒ artikliga 10 ja VII lisaga hõlmatud saasteainete kohta. ⇐ ~~, mille järelevalve on määratletud käesoleva direktiivi sätetega, muu hulgas näiteks X lisa B jaos loetletud osooni eellased.~~~~

↓ uus

2. Liikmesriigid koostavad õhukvaliteedi indeksi, mis hõlmab vääveldioksiidi, lämmastikdioksiidi, tahkeid osakesi (PM₁₀ ja PM_{2,5}) ja osooni, teevad selle avalikus allikas kättesaadavaks ning uuendavad seda kord tunnis. Õhukvaliteedi indeksis võetakse arvesse WHO soovitusi ja tuginetakse Euroopa Keskkonnaameti esitatud Euroopa tasandi õhukvaliteedi indeksitele.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

3. Liikmesriigid teavitavad üldsust, milline pädev asutus või organ on määratud artiklis 53 nimetatud ülesannete täitmiseks.

4. ⇒ Käesolevas artiklis osutatud ⇐ Teave tehakse ☒ üldsusele ☒ tasuta kättesaadavaks kergesti ligipääsetava meedia ⇐ ja sidekanalite ⇐ kaudu, sealhulgas Interneti või muude asjakohaste telekommunikatsioonivahendite kaudu ning võttes arvesse ☒ vastavalt ☒ ⇐ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ⇐ direktiividele 2007/2/EÜ⁸⁰ ⇐ ja (EL)2019/1024⁸¹ ⇐ sätteid.

↓ 2004/107

Artikkel 7

Avalikkuse informeerimine

1. Liikmesriigid tagavad juurdepääsu selgele ja arusaadavale teabele arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja benso(a)püreeni ning muude artikli 4 lõikes 8 osutatud polütsükliliste aromaatsete süsivesinike kontsentratsioonide kohta välisõhus ja arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja benso(a)püreeni ning muude artikli 4 lõikes 8 osutatud polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sadestumise määrade kohta ning tagavad, et see teave tehakse regulaarselt kättesaadavaks nii avalikkusele kui ka asjakohastele organisatsioonidele, näiteks keskkonnaorganisatsioonidele, tarbijaorganisatsioonidele, tundlike elanikegruppide huve esindavatele organisatsioonidele ning muudele asjakohastele tervishoiuasutustele.

2. Edastatav teave sisaldab andmeid ka I lisas sätestatud arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)püreeni sihtväärtuste mis tahes iga aastast ületamist. Nimetatakse ületamise põhjused ning ala, kus kõnealune ületamine aset leiab. Samuti tuleb anda ületamisele lühike hinnang seoses sihtväärtusega ning vajalik teave selle mõju kohta tervisele ning keskkonnale.

Teave artikli 3 kohaselt võetud meetmete kohta tehakse kättesaadavaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud organisatsioonidele.

3. Kõnealune teave tehakse kättesaadavaks näiteks Interneti, ajakirjanduse ja muude kergesti kättesaadavate teabevahendite kaudu.

⁸⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

⁸¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1024 avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (ELT L 172, 26.6.2019, lk 56).

Artikkel 5

Teabe edastamine ja aruandlus

~~1. Piirkondade ja aglomeraatide suhtes, kus ületatakse I lisa sätestatud mis tahes sihtväärtusi, edastavad liikmesriigid komisjonile järgmise teabe:~~

- ~~a) asjaomaste piirkondade ja aglomeraatide nimekirjad,~~
- ~~b) ületamise alad,~~
- ~~e) hinnatud saasteainete kontsentratsioonide väärtused,~~
- ~~d) ületamise põhjused ning eelkõige ületamist mõjutavad allikad,~~
- ~~e) sellise ületamisega kokkupuutuv elanikkond.~~

~~Liikmesriigid edastavad ka kõik vastavalt artiklile 4 hinnatud andmed, välja arvatud juhul, kui need on juba edastatud vastavalt nõukogu 27. jaanuari 1997. aasta otsusele 97/101/EÜ⁸² vastastikuse informatsiooni ja andmevahetuse siseseadmise kohta liikmesriikides välisõhu saastatust mõõtvate vaatlusvõrkude ja üksikute jaamade vahel.~~

~~Teave edastatakse iga kalendriaasta kohta hiljemalt järgmise aasta 30. septembriks ning esmakordselt kalendriaasta kohta mis järgneb 15. veebruarile 2007.~~

~~2. Lisaks lõikes 1 sätestatud nõuetele teatavad liikmesriigid ka artikli 3 kohaselt võetud meetmetest.~~

~~3. Komisjon tagab, et kogu lõike 1 kohaselt esitatud teave tehakse avalikkusele kättesaadavaks viivitamata ja sobival viisil, näiteks Interneti, ajakirjanduse ja muude kergesti kättesaadavate teabevahendite kaudu.~~

↓ 219/2009 artikkel 1 ja lisa punkt 3.8

~~4. Komisjon võtab artikli 6 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetluse kohaselt vastu üksikasjaliku korra käesoleva artikli lõike 1 alusel esitatava teabe edastamiseks.~~

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

Artikkel 23~~27~~

Teabe ja aruannete edastamine

1. Liikmesriigid tagavad, et välisõhu kvaliteeti puudutav teave tehakse komisjonile kättesaadavaks ⇒ kooskõlas lõikes 5 osutatud rakendusaktidega ning olenemata V lisa sätestatud andmekvaliteedi eesmärkide järgimisest ⇐ ~~artikli 28 lõikes 2 osutatud rakendusmeetmetega~~ nõutud tähtpäevaks.

2. ~~Selline~~ ⇒ Lõikes 1 osutatud ⇐ teave piirtasemete, ⇒ osooni sihttasemete, keskmise kokkupuute vähendamise kohustuste ja ⇐ kriitiliste tasemete ja ~~sihtväärtuste saavutamise~~

⁸² EÜT L 35, 5.2.1997, lk 14. Otsust on muudetud komisjoni otsusega 2001/752/EÜ (EÜT L 282, 26.10.2001, lk 69).

järgimise hindamiseks tehakse komisjonile teatavaks hiljemalt neli ~~ühiks~~ kuud pärast iga kalendriaasta lõppu ja see hõlmab ~~iga juhu~~:

- a) kõnealusel aastal artikli ~~64~~ kohaselt määratud piirkondade ~~ja linnastute~~ ja NUTS 1 territoriaalüksuste loetelus ja piiritlemisel tehtud muudatusi;
- b) selliste piirkondade ~~ja linnastute~~ ja NUTS 1 territoriaalüksuste loetelu ning hinnatud saasteainete tasemed. Piirkondade kohta, kus ühe või mitme saasteaine tase on kõrgem piirtasemetest ~~ja lubatud ületamismäärast, kui see on asjakohane, või kõrgem sihtväärtustest~~ või kriitilistest tasemetest , samuti NUTS 1 territoriaalüksuste kohta, kus ühe või mitme saasteaine tasemed olid kõrgemad kui sihtväärtused või keskmise kokkupuute vähendamise kohustused: ~~ning kõigi nende piirkondade ja linnastute puhul:~~
  - i) ~~hinnatud tasemeid ning vajaduse korral~~ kuupäevi ja ajavahemikke, millal selliseid tasemeid täheldati;
  - ii) vajaduse korral looduslikest allikatest pärit saasteainete ja pärast talvist teede liivatamist või soolatamist välisõhku sattuvate saasteainete ning artiklite ~~16 ja 1720 ja 21~~ kohaselt komisjonile deklareeritud saasteainete taseme hinnangut.

~~3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse alates teise kalendriaasta algusest pärast artikli 28 lõikes 2 osutatud rakendusmeetmete jõustumist kogutud teabe suhtes.~~

3. Ajutiselt Vastavalt lõikele 1 edastavad teatavad liikmesriigid komisjonile teabe saasteainete dokumenteeritud tasemete ning juhtumite kestuse kohta, mille jooksul ületati häire- või teavitamistaset.

4. Liikmesriigid esitavad komisjonile IV lisa punktis D loetletud teabe kolme kuu jooksul alates sellekohase taotluse saamisest.

5. Komisjon võtab vajaduse korral rakendusaktidega vastu meetmed, millega:

- a) määratakse, millise lisateabe peavad liikmesriigid käesoleva artikli kohaselt kättesaadavaks tegema ning millise tähtaja jooksul selline teave tuleb esitada;
- b) määratakse kindlaks viisid, kuidas lihtsustada andmete esitamise korda ning liikmesriikides välisõhu saastatust mõõtvatest vaatlusvõrkudest ja üksikutest proovivõtukohtadest saadava teabe ja andmete vastastikust vahetust.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

VI PEATÜKK

DELEGEERITUD JA RAKENDUSAKTID

↓ 2008/50 (kohandatud)

Artikkel ~~2428~~

Rakendusmeetmed ☒ **Lisade muutmine** ☒

↓ uus

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte II–IX lisa muutmiseks, et võtta arvesse tehnika ja teaduse arengut seoses välisõhu kvaliteedi hindamisega, õhukvaliteedi kavadesse lisatava teabega ja avaliku teabega.

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

~~Meetmed, mis on kavandatud muutmä käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, nimelt I–VI, VIII–X ja XV lisa, võetakse vastu vastavalt artikli 29 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.~~

Kõnealused muutmised ei tohi siiski otse ega kaudselt põhjustada muudatusi:

a) piirtasemetes, ⇒ osooni sihttasemetes ☒ ☒ ja pikaajalistes eesmärkides ☒ saasteainetega kokkupuute vähendamise eesmärkides, kriitilistes tasemetes, sihttasemetes, häire- või teavitamistasemetes ⇒, keskmise kokkupuute vähendamise kohustustes ega keskmise saastatuse taseme eesmärkides, mis on ☒ VII lisa ja XI–XIV lisa määratud I lisa pikaajalistes eesmärkides;

b) punktis a nimetatud parameetrite kohaldamise kuupäevades.

~~2. Komisjon määrab vastavalt artikli 29 lõikes 2 osutatud regulatiivmenetlusele, millise lisateabe peavad liikmesriigid artikli 27 kohaselt kättesaadavaks tegema ning millise tähtsaja jooksul selline teave tuleb edastada.~~

~~Komisjon määrab samuti kindlaks aruannetes esitatavate andmete ühtlustamise ning vastastikuse informatsiooni ja andmevahetuse viisid liikmesriikide välisõhu saastust mõõtvate vaatlusvõrkude ja üksikute jaamade vahel vastavalt artikli 29 lõikes 2 osutatud regulatiivmenetlusele.~~

~~3. Komisjon koostab suunised ühiste mõõtejaamade rajamise lepingute sõlmimiseks vastavalt artikli 6 lõikele 5.~~

~~4. Komisjon koostab suunised VI lisa B jaos osutatud võrdväarsuse tutvustamiseks.~~

↓ uus

Artikkel 25

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 24 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates ... [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast].
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 24 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikli 24 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

Artikkel ~~26~~29

Komitee menetlus

1. Komisjoni abistab ~~komitee, mida nimetatakse~~ välisõhu kvaliteedi komiteeks.
⇒ Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses. ⇐
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse ~~otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7~~
⇒ määruse (EL) 182/2011 artiklit 5 ⇐, ~~võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.~~
~~Tähtjaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.~~
3. ~~Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1-4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.~~

↓ 2004/107

Artikkel 6

Komitee

~~1. Komisjoni abistab direktiivi 96/62/EÜ artikli 12 lõike 2 alusel asutatud komitee.~~

~~2. Kui viidatakse käesolevale artiklile, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse nimetatud otsuse artiklis 8 sätestatud.~~

~~Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.~~

↓ 219/2009 artikkel 1 ja lisa punkt 3.8

~~3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artikleid 7, võttes arvesse nimetatud otsuse artikli 8 sätteid.~~

↓ uus

VII PEATÜKK

ÕIGUSKAITSE KÄTTESAADAVUS, HÜVITISED JA KARISTUSED

Artikkel 27

Õiguskaitse kättesaadavus

1. Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas riigi õigussüsteemiga on asjaomasel üldsusel juurdepääs kaebuste lahendamisele kohtus või mõnes muus seaduslikult asutatud sõltumatus ja erapooletus organis, et vaidlustada kõigi artiklis 19 osutatud õhukvaliteedi kavasad ja artiklis 20 osutatud lühiajalisi tegevuskavasid puudutavate liikmesriigi otsuste, tegevuste või tegevusetuste sisulist või protseduurilist õiguspärasust, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

- a) üldsusel, mõistetuna kui üks või mitu füüsilist või juriidilist isikut, ja vastavalt siseriiklikele õigusaktidele või tavadele nende ühendustel, organisatsioonidel või rühmadel on asja vastu piisav huvi;
- b) üldsuse esindajad on seisukohal, et mõnd õigust on kahjustatud – juhul kui see on liikmesriigi kohaldatava õiguse kohaselt nõutav eeltingimus.

Kooskõlas eesmärgiga teha asjaomasele üldsusele kättesaadavaks laialdane õiguskaitse määravad liikmesriigid kindlaks, mida käsitatakse piisava huvina ja õiguste kahjustamisena.

Iga asjaomase üldsuse hulka kuuluva valitsusvälise organisatsiooni huvi loetakse esimese lõike punkti a tähenduses piisavaks. Samuti loetakse, et sellistel organisatsioonidel on õigusi, mida saab kahjustada esimese lõike punkti b tähenduses.

2. Läbivaatamismenetluses osalemise õigus ei sõltu asjaomase üldsuse liikme rollist artikli 19 või 20 kohases otsustamismenetluses osalemise etapis.

3. Läbivaatamismenetlus peab olema aus, õiglane ja õigeaegne ega või olla takistavalt kulukas ning sellega tuleb ette näha piisavad ja tõhusad õiguskaitsemehhanismid, sealhulgas vajaduse korral esialgse õiguskaitse meetmed.

4. Käesolev artikkel ei välista liikmesriigi võimalust nõuda eelneva läbivaatamise menetlust haldusasutuses ega mõjuta nõuet ammendada halduskorras läbivaatamise menetlused enne asja kohtusse läbivaatamisele saatmist, kui siseriiklikes õigusaktides on selline nõue.

5. Liikmesriigid tagavad, et üldsusele tehakse kättesaadavaks praktiline teave võimaluste kohta kasutada käesolevas artiklis osutatud haldusliku ja kohtuliku läbivaatamise menetlusi.

Artikkel 28

Inimeste tervisele tekitatud kahju hüvitamine

1. Liikmesriigid tagavad, et füüsilistel isikutel, kelle tervis on kahjustada saanud käesoleva direktiivi artikli 19 lõigete 1–4, artikli 20 lõike 1, artikli 20 lõike 2, artikli 21 lõike 1 teise lõigu ja artikli 21 lõike 3 rikkumise tõttu, on õigus saada hüvitist vastavalt käesolevale artiklile.

2. Liikmesriigid tagavad, et inimeste tervist või keskkonnakaitset edendavatel valitsusvälistel organisatsioonidel, kes vastavad siseriikliku õiguse nõuetele, on lubatud lõikes 1 osutatud füüsilisi isikuid esindada ja esitada kahju hüvitamise ühishagisid. Selliste ühishagide suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* direktiivi (EL) 2020/1828 artiklis 10 ja artikli 12 lõikes 1 sätestatud nõudeid.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud füüsiline isik ja lõikes 2 nimetatud isikut esindavad valitsusvälised organisatsioonid saavad ühe rikkumise eest hüvitist nõuda ainult üks kord. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad, millega tagatakse, et mõjutatud isikud ei saa hüvitist sama nõude alusel sama päeva asutuse vastu rohkem kui üks kord.

4. Kui kahju hüvitamise nõuet toetavad tõendid, mis näitavad, et lõikes 1 osutatud rikkumine on kõige usutavam selgitus sellele isikule kahju tekkimise kohta, eeldatakse põhjuslikku seost rikkumise ja kahju tekkimise vahel.

Kostjaks olev ametiasutus peab suutma selle eelduse ümber lükata. Eelkõige on kostjal õigus vaidlustada füüsilise isiku esitatud tõendite asjakohasus ja esitatud selgituse usutavus.

5. Liikmesriigid tagavad, et kahju hüvitamise nõuetega seotud siseriiklikud õigusnormid ja menetlused, sealhulgas tõenduskoormise osas, töötatakse välja ja neid kohaldatakse nii, et need ei muuda võimatuks ega ülemäära raskeks kasutada lõike 1 kohast kahju hüvitamise õigust.

6. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud kahju hüvitamise hagi esitamise aegumistähtaeg ei ole lühem kui viis aastat. Selliseid tähtaegu ei hakata arvestama enne, kui rikkumine on lõppenud ja hüvitist taotlev isik teab, või võib põhjendatult eeldada, et ta teab, et ta on kandnud lõikes 1 osutatud rikkumise tõttu kahju.

↓ 2004/107 (kohandatud)

Artikkel 9

Karistused

~~Liikmesriigid määravad kindlaks karistused, mida kohaldatakse vastavalt käesolevale direktiivile vastuvõetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik nende karistuste rakendamiseks vajalikud meetmed. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.~~

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

Artikkel 29~~30~~

Sanktsioonid Karistused

⇒ 1. Ilma et see mõjutaks liikmesriikide kohustusi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2008/99/EÜ,⁸³ ⇐ ~~Liikmesriigid~~ kehtestavad liikmesriigid eeskirjad ~~sanktsioonide~~ karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral ⇐ füüsiliste ja juriidiliste isikute poolt ⇐, ning ☒ tagavad, et neid eeskirju rakendatakse ☒ ~~võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks~~. Sätestatud sanktsioonid karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. ⇐ Liikmesriigid teavitavad komisjoni põhjendamatu viivitusega kõnealustest eeskirjadest ja nende mis tahes muudatustest. ⇐

↓ uus

2. Lõikes 1 osutatud karistused hõlmavad trahve, mis on proportsionaalsed juriidilise isiku käibega või rikkumise toime pannud füüsilise isiku sissetulekuga. Trahvide suurus arvutatakse nii, et oleks tagatud, et rikkumise eest vastutav isik jäetakse tegelikult ilma kõnealusest rikkumisest tulenevast majanduslikust kasust. Kui rikkumise paneb toime juriidiline isik, peavad sellised trahvid olema proportsionaalsed juriidilise isiku aastakäibega asjaomasel liikmesriigis, võttes muu hulgas arvesse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) eripära.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud karistuste puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse järgmist:

- a) rikkumise laad, raskusaste, ulatus ja kestus;
- b) asjaolu, kas rikkumine oli tahtlik või tulenes hooletusest;
- c) rikkumisest mõjutatud elanikkond, sealhulgas tundlik elanikkond ja haavatavad rühmad, või keskkond, võttes arvesse eesmärki saavutada inimeste tervise ja keskkonna kõrgetasemeline kaitse;
- d) asjaolu, kas rikkumine oli korduv või ühekordne.

↓ 2008/50 (kohandatud)
⇒ uus

VIII PEATÜKK

~~KOMITEE~~, ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 30~~31~~

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

⁸³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

1. Direktiivid ~~96/62/EÜ, 1999/30/EÜ, 2000/69/EÜ ja 2002/3/EÜ~~ 2004/107/EÜ ja 2008/50/EÜ, mida on muudetud X lisa A osas loetletud direktiividega , tunnistatakse kehtetuks alates [sisestada kuupäev: üks päev pärast ülevõtmise tähtaja lõppu] ~~11. juunist 2010~~, ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud ~~kõnealuste~~ X lisa B osas osutatud direktiivide siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja ~~kohaldamise~~ tähtaegadega.

~~Siiski kohaldatakse alates 11. juunist 2008 järgmisi sätteid:~~

a) ~~direktiivi 96/62/EÜ artikli 12 lõige 1 asendatakse järgmisega:~~

~~“1. Artikli 11 järgse teabe edastamise üksikasjalik kord võetakse vastu lõikes 3 sätestatud korras;”~~

b) ~~direktiivist 1999/30/EÜ jäetakse välja artikli 7 lõige 7, VIII lisa I punkti joonealune märkus 1 ja IX lisa VI punkt;~~

e) ~~direktiivist 2000/69/EÜ jäetakse välja artikli 5 lõige 7 ja VII lisa III punkt;~~

d) ~~direktiivist 2002/3/EÜ jäetakse välja artikli 9 lõige 5 ja VIII lisa II punkt.~~

~~2. Olenemata lõike 1 esimesest lõigust jäävad kehtima järgmised artiklid:~~

a) ~~direktiivi 96/62/EÜ artikkel 5 kuni 31. detsembrini 2010;~~

b) ~~direktiivi 96/62/EÜ artikli 11 lõige 1 ning direktiivi 2002/3/EÜ artikli 10 lõiked 1, 2 ja 3 kuni käesoleva direktiivi artikli 28 lõikes 2 osutatud rakendusmeetmete jõustumisele järgneva teise kalendriaasta lõpuni;~~

e) ~~direktiivi 1999/30/EÜ artikli 9 lõiked 3 ja 4 kuni 31. detsembrini 2009.~~

~~23. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile ja tuleks neid tuleb lugeda vastavalt ~~XIXVII~~ lisa vastavustabelile.~~

~~4. Otsus 97/101/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates käesoleva direktiivi artikli 28 lõikes 2 osutatud rakendusmeetmete jõustumisele järgneva teise kalendriaasta lõpust.~~

~~Otsuse 97/101/EÜ artikli 7 kolmas, neljas ja viies taane jäetakse siiski välja alates 11. juunist 2008.~~

↓ 2004/107 (kohandatud)

Artikkel 8

Aruandlus ja läbivaatamine

~~1. Komisjon esitab hiljemalt 31. detsembriks 2010 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande:~~

a) ~~käesoleva direktiivi kohaldamisel saadud kogemuste kohta,~~

b) ~~eelkõige kõige uuemate teadusuuringute tulemuste kohta, mis käsitlevad arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike mõju inimeste tervisele, pöörates erilist tähelepanu tundlikele elanikegruppidele ja kogu keskkonnale, ning~~

e) ~~tehnikate arengu tulemuste kohta, sealhulgas edusammude kohta, mida on saavutatud seoses kõnealuste välisõhu saasteainete kontsentratsioonide ning sadestumise mõõtmise meetoditega ja hindamise muude viisidega.~~

~~2. Lõikes 1 osutatud aruanne võtab arvesse:~~

- a) ~~õhu kvaliteeti antud hetkel, arenguid ja prognoose kuni aastani 2015 ja pärast seda;~~
- b) ~~kõigist asjakohastest allikatest tuleneva saaste edasise vähendamise ulatust ning võimalikku kasu piirtasemete kehtestamisest I lisa loetletud saasteainetele eesmärgiga vähendada ohtu inimeste tervisele, arvestades tehnilist teostatavust ja kulutasuvust ning mis tahes märkimisväärsed täiendavat kaitset tervisele ja keskkonnale, mida see võimaldaks;~~
- e) ~~saasteainetevahelisi seoseid ning võimalusi kombineeritud strateegiateks ühenduse õhukvaliteedi ja sellega seotud eesmärkide parandamiseks;~~
- d) ~~antud hetkel kehtivaid ja tulevikus kehtestatavaid nõudeid avalikkuse teavitamisele ning teabe vahetamisele liikmesriikide ja komisjoni vahel;~~
- e) ~~käesoleva direktiivi, eeskätt III lisa sätestatud mõõtmistingimuste kohaldamisel liikmesriikides saadud kogemusi;~~
- f) ~~teisejärgulist majanduslikku kasu keskkonnale ja tervisele seoses arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike emissiooni vähendamisega määrani, kus kõnealust kasu on võimalik hinnata;~~
- g) ~~proovide võtmisel kasutatava osakese läbimõõdu fraktsiooni sobivust, võttes arvesse tahkete osakeste mõõtmisele esitatavaid üldisi nõudeid;~~
- h) ~~benso(a)pireeni sobivust polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike kogu kantserogeense toime markeriks, võttes arvesse polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike hulka kuuluvaid peamiseid gaasilisi aineid nagu näiteks fluoranteeni.~~

~~Võttes arvesse kõige uuemaid teaduse ja tehnika arenguid, uurib komisjon ka arseeni, kaadmiumi ja nikli mõju inimeste tervisele, eesmärgiga kvantifitseerida nende genotoksilist kantserogeensust. Võttes arvesse elavhõbedaga seotud strateegia põhjal vastu võetud meetmeid, kaalub komisjon ka seda, kas elavhõbedaga seoses tasub täiendavaid meetmeid võtta, arvestades tehnilist teostatavust ja kulutasuvust ning mis tahes märkimisväärsed täiendavat kaitset tervisele ja keskkonnale, mida see võimaldaks.~~

~~3. Selleks, et saavutada välisõhu sellised saasteainete kontsentratsioonid, mis vähendaksid veelgi kahjulikku mõju inimeste tervisele ja millega saavutatakse keskkonnakaitse kõrge tase, võttes arvesse edasiste meetmete tehnilist teostatavust ja kulutasuvust, võib lõikes 1 osutatud aruandele vajadusel lisada ettepanekuid käesoleva direktiivi muutmiseks, arvestades eelkõige vastavalt lõikele 2 saavutatud tulemusi. Lisaks kaalub komisjon arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja teatavate polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sadestumise reguleerimist.~~

↓ 2008/50 (kohandatud)

~~Artikkel 32~~

~~Läbivaatamine~~

~~1. Komisjon vaatab 2013. aastal läbi PM_{2,5}-osakeste ja vajaduse korral muude saasteainetega seotud sätted ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule asjakohase ettepaneku.~~

~~PM_{2,5}-osakeste puhul on läbivaatamise eesmärgiks kehtestada õiguslikult siduv liikmesriigi kokkupuute vähendamise kohustus, mis asendab artiklis 15 sätestatud liikmesriikide~~

~~kokkupuute vähendamise eesmärgi, ja vaadata läbi kohustuslikult saavutatav saastatuse taseme määr, võttes muu hulgas arvesse järgmisi aspekte:~~

- ~~– kõige uuem teaduslik teave WHO-lt ja teistel asjaomastelt organisatsioonidelt;~~
- ~~– õhukvaliteedi olukord ja vähendamise potentsiaal liikmesriikides;~~
- ~~– direktiivi 2001/81/EÜ läbivaatamine;~~
- ~~– edusammud õhusaasteainete vähendamiseks võetud ühenduse meetmete rakendamisel.~~

~~2. Komisjon võtab ambitsioonikama PM_{2,5} piirväärtuse vastuvõtmisel arvesse selle teostatavust, vaatab läbi PM_{2,5} teise järgu soovitusliku piirtaseme ning võtab seisukoha nimetatud taseme kinnitamise või muutmise osas.~~

~~3. Läbivaatamise raames koostab komisjon ühtlasi aruande PM₁₀ ja PM_{2,5} osakeste jälgimisel saadud kogemuste ja jälgimise vajaduse kohta, võttes arvesse tehnilisi edusamme automaatsete mõõtmistehnikate osas. Vajaduse korral tehakse ettepanek PM₁₀ ja PM_{2,5} osakeste mõõtmise uute standardmeetodite kohta.~~

↓ 2004/107

~~Artikkel 10~~

Rakendamine

~~1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 15. veebruariks 2007. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.~~

~~Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.~~

~~2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.~~

↓ 2008/50 (kohandatud)

⇒ uus

~~Artikkel 31~~ ~~33~~

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad ~~käesoleva direktiivi~~ ☒ artiklite 1, 2 ja 3, artikli 4 punktide 2, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 24–30, punktide 36, 37, 38 ja 39, artiklite 5–12, artikli 13 lõigete 1, 2, 3, 6 ja 7, artikli 15, artikli 16 lõigete 1 ja 2, artiklite 17–21, artikli 22 lõigete 1, 2 ja 4, artiklite 23–29 ning I–IX lisa ☒ täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ⇒ [lisada kuupäev: kaks aastat pärast jõustumist] ⇐ ~~enne 11. juunit 2010.~~

Kui liikmesriigid ~~need~~ ☒ käesolevas lõikes osutatud ☒ meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. ☒ Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ja kõnealuse märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid. ☒ Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel ~~3234~~

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päeval.

↓ uus

Artikli 4 lõikeid 1 ja 3–12, artikli 4 lõikeid 15, 17, 20, 23 ja 31–35, artikli 13 lõikeid 4 ja 5, artiklit 14, artikli 16 lõiget 3 ja artikli 22 lõiget 3 kohaldatakse alates [artikli 31 lõike 1 esimeses lõigus osutatud kuupäevale järgnevast päevast].

↓ 2008/50

Artikkel ~~3335~~

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*